

*VARSTVENO DELOVNI CENTER INCE
ROPRETOVA CESTA 23
1234 MENGEŠ*

***POSLOVNO POROČILO
za leto 2014***

Mengeš, 28.2.2015

POSLOVNO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih predpisuje Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna – Ur. l. RS 12/2001, 10/2006, 8/2007, 102/2010:

1. Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika;
2. Dolgoročne cilje posrednega uporabnika, kot izhaja iz večletnega programa dela in razvoja posrednega uporabnika oziroma področnih strategij in nacionalnih programov;
3. Letne cilje posrednega uporabnika, zastavljene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela;
4. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev, upošteva fizične, finančne in opisne kazalce (indikatorje), določene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela po posameznih področjih dejavnosti;
5. Nastanek morebitnih nedopustnih ali nepričakovanih posledic pri izvajanju programa dela;
6. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta ali več preteklih let;
7. Oceno gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila, kot jih je predpisalo pristojno ministrstvo oziroma župan in ukrepe za izboljšanje učinkovitosti ter kvalitete poslovanja posrednega uporabnika;
8. Oceno notranjega nadzora javnih financ;
9. Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj cilji niso bili doseženi. Pojasnila morajo vsebovati seznam ukrepov in terminski načrt za doseganje zastavljenih ciljev in predloge novih ciljev ali ukrepov, če zastavljeni cilji niso izvedljivi;
10. Oceno učinkov poslovanja posrednega uporabnika na druga področja, predvsem pa na gospodarstvo, socialo, varstvo okolja, regionalni razvoj in urejanje prostora;
11. Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in kadrovske politike, podatke o upravičencih in cenah storitev ter poročilo o investicijskih vlaganjih.

I. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNUJEJO DELOVNO PODROČJE POSREDNEGA UPORABNIKA

1.1. SPLOŠNI PODATKI

Naziv zavoda: Varstveno delovni center INCE

Naslov: Ropretova cesta 23, 1234 Mengeš

Matična številka: 511 0742

Davčna številka : SI82673438

Telefon: 01 723 79 33

Elektronski naslov:

vladka.pacek@vdc-ince.com, tajnistvo@vdc-ince.com, racunovodstvo@vdc-ince.com

Trajanje mandata:

- Sveta zavoda do 3.5.2015 (Ustanovitvena seja Sveta zavoda je bila 4.5.2011),
- v.d. direktorice zavoda do imenovanja direktorja oziroma do 31.5.2015.

1.2. – VELIKOST ZAVODA

[Priloga: Tabela 1 – Velikost zavoda po vrsti in lastništvo \(stanje na dan 31.12.2014\)](#)

1.3. ZAKONSKE PODLAGE

Dejavnost zavoda se izvaja na podlagi:

a) Storitve dnevnega varstva VDC:

- Zakona o socialnem varstvu
- Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013 – 2020
- Zakona o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb

b) Storitve domskega varstva VDC – institucionalno varstvo:

- Zakona o socialnem varstvu
- Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013 – 2020
- Zakona o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb

c) Zdravstvena dejavnost:

- Zakona o zdravstveni dejavnosti
- Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti

d) Zaposlitvena rehabilitacija:

- Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov
- Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

- Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti

e) Javna dela:

- Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti
- Pogodba o izvajanju javnega dela, sklenjenimi z Zavodom RS za zaposlovanj, občinami in drugimi

Poleg zakonskih podlag za delovanje bo zavod ocenjeval svoje poslovanje tudi na podlagi sklenjene pogodbe o financiranju za leto 2014 (in pripadajočega Aneksa št.1. k pogodbi o financiranju) ter druge pravne podlage za dejavnosti, ki jih je opravljal v letu 2014.

II. DOLGOROČNI CILJI POSREDNEGA UPORABNIKA, KOT IZHAJAJO IZ VEČLETNEGA PROGRAMA DELA IN RAZVOJA POSREDNEGA UPORABNIKA OZIROMA PODROČNIH STRATEGIJ IN NACIONALNIH PROGRAMOV

Zavod ima dolgoročno zastavljene naslednje cilje:

- razvijanje sposobnosti v skrbi za samega sebe (skrb za urejen videz, osebno higieno, hranjenje),
- ohranjanje že pridobljenih sposobnosti,
- ohranjanje, pridobivanje in razvijanje socialnih navad (samozagovorništvu, solidarnost, medsebojna pomoč pri posameznikih in v skupini),
- zdravstvena nega, preventiva v smislu vzgoje o zdravi in dietni prehrani, delovno - terapevtska, splošna in specialistična zdravstvena obravnava,
- usmerjanje uporabnikov v smeri smotrne izrabe prostega časa,
- zasledovati cilje vseživljenjskega učenja,
- urejanje in vzdrževanje ožjega in širšega bivalnega okolja,
- biti nosilec razvoja skrbi za uporabnike,
- v povezavi z drugimi subjekti, zadolženimi za skrb za uporabnike, zagotavljati racionalno opravljanje dejavnosti in stalno povečevati kakovost storitev,
- razvijati nove oblike in načine skrbi,
- vsem uporabnikom VDC zagotoviti delo in zaposlitev glede na individualne sposobnosti vsakega posameznika.

III. LETNI CILJI POSREDNEGA UPORABNIKA, ZASTAVLJENI V OBRAZLOŽITVI FINANČNEGA NAČRTA POSREDNEGA UPORABNIKA ALI V NJEGOVEM LETNEM PROGRAMU DELA

Zavod je v preteklem letu posloval na podlagi letnih pogodb o financiranju z ustanoviteljem, z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije, z ZPIZ-om in z lokalnimi skupnostmi ter prispevki uporabnikov institucionalnega varstva.

Planirani letni cilji so bili naslednji:

- planirani dnevi dnevnega varstva 25.956 dni,
- planirani oskrbni dnevi po vrstah oskrbe institucionalno varstvo
  - socialna 11.680 dni,
  - zdravstvena 11.680 dni,
- izvajanja programa usposabljanja na delovnem mestu,
- izvajanje tržne dejavnosti.

DOSEŽENI LETNI CILJI za leto 2014 so bili naslednji:

- dnevi dnevnega varstva 23.072 dni,
- oskrbni dnevi po vrstah oskrbe institucionalno varstvo
  - socialna 11.572 dni,
  - zdravstvena 11.331 dni,

- zadrževanje in povečanje obsega tržne dejavnosti,
- poglobljeno strokovno delo z upoštevanjem uporabnika, multidisciplinarno timsko delo, izvajanje poglobljenega pristopa v načrtovanju in ocenjevanju dela z in za uporabnika, sodelovanje z zakonitimi zastopniki,..
- permanentno strokovno izobraževanje sodelavcev,
- izvajanje strokovne supervizije v delu delovne skupine (za strokovne sodelavce in strokovne deavce),
- dnevi odprtih vrat INCE ZU (december 2014),
- razstave umetniških izdelkov in fotografskega ustvarjanja (v domači galeriji, na Koželjevi domačiji v Komendi, v Srednješolskem centru Kranj, itd),
- sodelovanje n Mihaelovem sejmu v Mengšu, v okviru razstave društva Sožitje, na MDDSZ,
- sodelovanje na športnem dnevu na avstrijskem Koroškem,
- obisk smučarskih poletov v Planici,
- izlet uporabnikov in zaposlenih v Lipico,
- sodelovanje na tradicionalnih prireditvah v bližnji in daljni okolici (koline, jaslice, prazniki,..)
- redni (tedenski) izleti uporabnikov bivalne enote (v bližnje in oddaljene kraje Slovenije),
- sodelovanje na Abilimpjadi,
- sodelovanje na "Posvetu iz prve roke" (prispevka 2 uporabnikov),
- organizacija taborov za uporabnike bivalne enote in ustvarjalnih delavnic: poletni tabor v slovenskem primorju (ČŠOD Fiesa), poletni tabor bivalne enote v Dobrni,..),
- pohodi v hribe uporabnikov enote INCE Mengeš (Svizščevi pohodi, pohodi bivalne enote, planinski krožek v dnevnem varstvu,..),
- kolesarjenje,
- uvedba novih vsebinskih programov (gledališka skupina, zelenjavno zelišna, terapijska (sanjska) kuhinja, itd.),
- vključevanje uporabnikov v življenje izven VDC INCE,
- organizacija dogodkov za uporabnike v VDC INCE (kino, lutkovne predstave, glasbeni dogodki, praznični dogodki, itd),
- delavnice gledališkega ustvarjanja,
- glasbene delavnice Hišnega benda z nastopi v hiši in v zunanjem okolju (npr. praznična vasica Gorajte,..),
- organizacija in izvedba delovne prakse za učence OVI OŠPP Roje in CUDV Dolfke Boštjančič,
- izvedeno predstavitveno predavanje staršem učencev OVI OŠPP Roje,
- izvajanje delovne prakse za dijake Srednje zdravstvene šole Ljubljana,
- izvajanje dela študentov Medicinske fakultete in Filozofske fakultete – smer psihologija,
- redne prostovoljne aktivnosti (folklorna dejavnost v enoti INCE ZU, socialne igre v bivalni enoti),
- sodelovanje s SVDCS in ostalimi VDC (Dobrna, Tončke Hočevar, Kranj, ..),
- sodelovanje z občinami in lokalnimi skupnostmi,
- sodelovanje z mediji,
- sodelovanje v večdnevem slovenskem dogodku Odprte hiše,
- vsebinska posodobljanja internet stran VDC INCE (vsebinske predloge, prodajna galerija, prispevki o dogodkih, ...),
- izvedba požarne vaje in evakuacije v vseh treh enotah,
- preselitev v nove prostore na Ropretovi 23,
- izvedba nameščanja opreme v objekt novogradnje na Ropretovi 23, Mengeš in prevzem objekta v upravljanje,

- izvedba programa za evidentiranje delovne prisotnosti za vse tri enote VDC INCE (z usposabljanjem),
- izvedba notranje revizije.

Program dela za leto 2014 je bil sprejet na seji sveta zavoda dne 23. 5.2015.

IV. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV, UPOŠTEVAJE FIZIČNE, FINANČNE IN OPISNE KAZALCE (INDIKATORJE), DOLOČENE V OBRAZLOŽITVI FINANČNEGA NAČRTA POSREDNEGA UPORABNIKA ALI V NJEGOVI LETNEM PROGRAMU DELA PO POSAMEZNIH PODROČJIH DEJAVNOSTI

Zastavljene naloge so bile realizirane.

Realizacija storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji: povprečno je bilo vključenih 103 uporabniki. Realizacija je 100%.

Realizacija storitve institucionalnega varstva: povprečno je bilo vključenih 31,7 uporabnikov. Realizacija je 99,1 %.

Realizacija storitve zdravstvenega varstva: povprečno je bilo vključenih 31,04 uporabnika. Realizacija je 97 %.

Zastavljeni cilji po posameznih področjih delovanja so bili realizirani v treh enotah, to je dveh enotah vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji in enoti institucionalnega varstva.

IV. 1. VODENJE, VARSTVO IN ZAPOSILITEV POD POSEBNIMI POGOJI

Storitev vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji enote INCE Mengeš, ki smo jo v večinskem delu leta 2013 izvajali na nadomestni lokaciji Gorenjska cesta 19 v Mengšu, in enoti INCE – ZU, Moste 88c, Moste pri Komendi.

Stanje uporabnikov na dan 31. 12. 2014 po občinah je bilo:

OBČINA	Št. uporabnikov
1. DOMŽALE	31
2. KAMNIK	16
3. MORAVČE	12
4. MENGEŠ	10
5. LUKOVICA	10
6. LJUBLJANA	7
7. KOMENDA	6
8. VODICE	2
9. GROŠUPLE	2
10. KOPER	2
11. KRANJ	1
12. KOMEN	1
13. LITIJA	1
14. TRZIN	1
15. CERKLJE NA GORENJSKEM	1
SKUPAJ	103

IV. 1.1. ENOTA MENGEŠ

V enoto VDC INCE Mengeš izvajamo aktivnosti storitve varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji.

V enoto Mengeš je vključeno 80 uporabnikov s težjo, zmerno in lažjo motnjo v duševnem razvoju. Uporabniki, ki so vključeni v enoto Mengeš, prihajajo iz naslednjih občin: Ljubljana, Vodice, Kamnik, Domžale, Trzin, Moravče, Komenda, Lukovica in Mengeš. 18 uporabnikov vključenih tudi v bivalno enoto Naša hiša.

V letu 2014 smo na novo vključili enega uporabnika, izvedena je bila premestitev uporabnice iz enote INCE ZU.

Enota je odprta v skladu z razporedom delovnih dni v letu 2015 od 7. do 15. ure. V jutranjem času imamo od 6.45 zaradi potreb uporabnikov in organiziranih jutranjih prevozov organizirano jutranje dežurstvo od 6.45 ure.

Leto 2014 je bilo v znamenju privajanja na nove prostore enote. Enota Mengeš se je po dobrih treh letih, konec leta 2013, preselila nazaj na svojo »staro« lokacijo, kjer smo pridobili nove prekrasne prostore. Novi prostori uporabnikom in zaposlenim omogočajo nadstandardno kvaliteto bivanja in dela, odpirajo se nam nove možnosti dela z uporabniki (terapevstka kuhinja, telovadnica, prostori za opravljanje nege, soba za počitek in umirjanje, namenski prostor za ustvarjalne/socialne delavnice, knjižnica, večnamenski prostor za prireditve, prostorna okolica z okrasnim in zelenjavnim vrtom, zunanje igrišče, itd.)

Prostore in aktivnosti osvajamo počasi po načelu postopnosti, razvijamo nove vsebinske programe in prilagoditve potrebam uporabnikov.

IV. 1.1.1. ZAPOSLOTEV POD POSEBNIMI POGOJI

Zaposlitev pod posebnimi pogoji v enoti VDC INCE Mengeš v večjem delu pomeni kooperantsko delo. Gre za program, ki je za enoto Mengeš zelo pomemben in obsežen. Skozi vsa pretekla leta je bila enota Mengeš v okviru celotnega VDC INCE najbolj prepoznana ravno po programu delovne zaposlitve, kar se je ohranilo tudi v letu 2014.

Enota na tem področju trenutno aktivno sodeluje z 20 kooperanti, z nekaterimi že vrsto let, celo od samih začetkov delovanja VDC INCE. Kooperant, ki nam je »zvest« že več kot 30 let je podjetje Urbanc d.o.o. iz Ljubljane.

Tudi v preteklem letu nam je uspelo pridobiti novega kooperanta in sicer podjetje A&D iz Kamnika). Zaradi bližine in lažje organizacije dela, se trudimo, da bi k sodelovanju privabili predvsem lokalna podjetja, seveda pa smo za sodelovanje odprti za vse, ki imajo interes. Kooperantsko delo predstavlja tržno dejavnost, s katero v enoti pridobimo sredstva za mesečne nagrade uporabnikov in v manjšem obsegu za dodatne/nadstandardne aktivnosti uporabnikov (izleti, ..). Pohvalimo se lahko, da so nam nekateri kooperanti zvesti že vrsto let, kar dokazuje, da uporabniki kljub različnim oviram, zmorejo in znajo delo opraviti kvalitetno. Njihova motivacija za sodelovanje na programu delovne zaposlitve, predstavlja tudi nam zaposlenim dodatno obvezo, da uporabnikom ponudimo čim bolj raznolik in zanimiv izbor kooperantskega dela.

PROGRAM DODELAVE IZDELKOV ZA AVTOMOBILSKO INDUSTRIJO

Za podjetje Elvez d.o.o. iz Višnje Gore, s katerimi uspešno sodelujemo že deveto leto, delamo polizdelke namenjene avtomobilski industriji. Gre za sestavljanje električnih vodnikov, vstavljanje

raznih tesnil na vijake, natikanje gumijaste izolacije na električne vijake, kontrola končanih izdelkov in pakiranje. Na tem programu je vključenih večina uporabnikov, ker je delo primerno tudi za tiste z zmanjšanimi sposobnostmi. Izdelki so namenjeni avtomobilski industriji oziroma naše delo je »vgrajeno« v znake avtomobilov kot so Volkswagen, Audi, Toyota,... Drug sklop sodelovanja s podjetjem Elvez je program sestave visokotlačnih plastičnih komponent. Naši uporabniki sestavljajo dele za visokotlačne brizgalke za vodo. Brizgalka je sestavljena iz treh sklopov, pri vseh pa mora uporabnik vstaviti gumijasto tesnilo in ga primerno pritrditi. Dve fazi sta bolj zahtevni, saj mora uporabnik vstaviti vzmeti in jo z ročnim zato prirejenim orodjem (knaker) stisniti v odprtino. Drugo sklop je pritrditev notranjega dela brizgalke.

Največji del delovne zaposlitve na tem programu predstavlja natikanje tesnil na vijake. Delo je primerno za vse uporabnike, tudi tiste z zmanjšanimi sposobnostmi ročnih spretnosti. Manjši obseg zavzemajo dela kot so snemanje izolacije z električnih vodnikov, natikanje izolacije na električne vodnike, sestava električnih varovalk za hranilnike vode in podobno.

Program dodelave izdelkov za avtomobilsko industrijo je bil zaseden skozi celo leto in v storitvi zaposlitve pod posebnimi pogoji predstavlja v naši enoti kar 40% celotnega obsega zaposlitve pod posebnimi pogoji oz. tržne dejavnosti.

PROGRAM PAPIRNE GALANTERIJE

- izdelovanje koledarjev in kolegij blokov,
- lepljenje kartonske embalaže,
- sestava kartonske embalaže.

Izdelovanje koledarjev in kolegij blokov

uporabnik strojno preluknja papir, ročno vstavi kovinsko spiralo in strojno zapre spiralo. Kljub temu, da gre za tri glavne postopke izdelave koledarja, delo razdelimo še na več manjših postopkov, ki niso zahtevni in kjer lahko vključimo tudi uporabnike z zmanjšanimi sposobnostmi (ločevanje papirja, zlaganje in sortiranje, pomoč pri pakiranju,..). Enak postopek kot pri izdelavi koledarjev je tudi pri izdelovanju kolegij blokov. Podjetja s katerimi smo sodelovali na tem področju so: Elisa d.o.o. iz Mengša, tiskarna Rudolf d.o.o. Domžale, Marko Ravnikar s.p. iz Domžal, podjetje Studio- dataprint iz Kamnika, Tiskarna Kolenc d.o.o. in Tiskarna Vovk s.p... Na tem programu je bilo vključenih 14 uporabnikov. Program večinoma poteka od meseca septembra do meseca decembra, v manjšem obsegu pa tudi v preostalem delu leta. V enoti Mengeš imamo za delo spiraljenje koledarjev in kolegij blokov na razpolago dva delovna stroja, s katerima ob stalnem strokovnem nadzoru sodelavcev lahko upravljajo tudi uporabniki. V letu 2014 so na delovnih strojih delali štirije uporabniki. Uporabniki so bili določeni/izbrani glede na sposobnost in samo motiviranost za takšno delo.

Delo na delovnih strojih uporabniku povsem približa realno sliko delovnega okolja v »normalnem« delovnem okolju. Poleg tega, takšno delo uporabniku še dodatno dviga samozavest in krepi občutek pomembnosti. Ker je samostojno delo z delovnimi stroji za naše uporabnike glede na njihove sposobnosti kljub vsemu dosegljivo v zelo omejenem obsegu, skušamo razdeliti faze dela na čim več postopkov (lažjih), da bi lahko tudi na tem delu lahko vključevali čim večje število uporabnikov. To je pomembno z vidika vključenosti uporabnika in same raznolikosti programa delovne zaposlitve.

Lepljenje kartonske embalaže

uporabnik s čopičem premaže del embalaže in ga prilepi na določeno mesto na embalaži. Zahtevno delo, ki od uporabnika zahteva zelo dobre ročne spretnosti, zato so na tem programu vključeni

predvsem uporabniki z boljšimi ročnimi spretnostmi. Na tem področju sodelujemo s podjetjem Kocka d.o.o. iz Mengša.

V primerjavo z leto poprej, ko smo opazili močan trend upadanja programa, smo v letu 2013 nasprotno, zabeležili močan porast obsega lepljenja kartonske embalaže. Spremenili smo način lepljenja kartonske embalaže, saj smo ročno lepljenje s čopiči, nadomestili z ročnim lepljenjem, kjer uporabnik lepi s »termo pištolo«. Postopek je za uporabnika lažji in z vidika opravljene količine tudi hitrejši. Čeprav čim večja količina proizvedenega dela absolutno ni naš primarni cilj, je ob dejstvu, da je celoten kooperantski program, ki v veliki večini predstavlja program delovne zaposlitve pod posebnimi pogoji tržno naravnano, zato ob želji, da uporabniku omogočimo čim bolj raznovrstno delo in pridobimo nove kooperante ali zadržimo že obstoječe s katerimi sodelujemo dolžni upoštevati splošne tržne zakonitosti, se pravi, natančnost opravljenega dela, kvaliteta, upoštevanje dogovorjenih rokov izdelave in podobno.

Sestava kartonske embalaže

Gre za program delovne zaposlitve, ki je praktično vključen v vseh elementih kooperantskega dela, bodisi sestavni del nekega naročila, kjer je sestava kartonske embalaže ena od faz celotnega naročila s predhodnimi in kasnejšimi fazami, včasih pa gre za povsem samostojno naročilo kooperanta. Uporabniki so na tem programu v preteklem letu izdelovali embalažo za družabne igre kot je na primer sestava embalaže za igralne karte Enka, Upss, Človek ne jezi se in podobno. Največji del gre za naročila podjetja Kocka iz Mengša.

Uporabnik mora ročno sestaviti kartonsko/papirno embalažo, jo prepogibati po določenem vzorcu. Delo zahteva dobro razvite ročne spretnosti, ni pa to pogoj za vključitev osebe v takšno delo. V večih primerih se je pokazalo, da uporabnik sprva zavoljo različnih ovir ni zmožni opravljati dela sestave embalaže, a je s časoma ob vztrajanju zaposlenega delovnega inštruktorja/varuha in primerni motiviranosti, uporabnik zelo napredoval in dosegel velik napredek pri samih ročnih spretnostih.

PROGRAM SESTAVE ŠOLSKEGA IN PISARNIŠKEGA MATERIALA

Na tem programu sodelujemo s podjetjem Edigs d.o.o. iz Kamnika. Omenjeno podjetje v svojem proizvodnem programu ponuja artikle namenjene za šolski program in pisarniško delo. V letu 2014 smo s podjetjem Edigs sodelovali pri sestavi naslednjih artiklov:

- lepljenje samolepljivih etiket na izdelke,
- lepljenje samolepljivih etiket na izdelek in pakiranje v termoskrčljivo folijo,
- sestava kartonske embalaže in pakiranje izdelkov v embalažo.

Omenjeni program ponuja našim uporabnikom veliko možnosti, da se aktivno vključijo v sam postopek izdelave izdelka. Ker so faze dela razdeljene na več manjših in s tem manj zahtevnih, lahko v ta program vključimo vse uporabnike, tudi tiste z manj razviti sposobnostmi in predstavljajo kvalitetno področje za razvoj in ohranjanje spretnosti. Izdelki so kakovostne izdelave in vizualno lepo narejeni, zato že kot taki dodatno pritegnejo uporabnika, da aktivno sodeluje pri procesu izdelave izdelka (Romi barvice, korekturni svinčniki, korektura »miška«, korekturno lepilo in podobno).

Na tem programu je sodelovala večina uporabnikov, tudi tisti z zelo zmanjšanimi sposobnostmi, saj delovne faze razdelimo na več postopkov, da uporabnikom olajšamo delovne naloge in s tem omogočimo, da se vključi večina zainteresiranih. Večinoma gre za sortiranje doz za korekturo pisave. Uporabnik mora pri tem ročno sestaviti kartonsko embalažo, vanjo sortirati doze in jih nato pripraviti za pakiranje v termoskrčljivo folijo. Pakiranje v termoskrčljivo folijo poteka na delovnem stroju, katerega karakteristike ustrezajo vsem varnostnim zahtevam za varno uporabo in delovanje, zato

smo usposobili tri uporabnike, da ob spremstvu zaposlenega, povsem samostojno upravljajo s strojem.

Drugo področje tega programa je lepljenje samolepilnih etiket na izdelke. Od uporabnika zahteva natančnost in zelo dobre ročne spretnosti. Vsega skupaj je bilo vključeno 26 uporabnikov.

Z omenjenim podjetjem smo v letu 2014 še poglobili sodelovanje in trenutno postaja podjetje Edigs eden izmed naši »najmočnejših« partnerjev.

PROGRAM PAKIRANJA V TERMOKRČLJIVO FOLIJO

Uporabnikom na tem programu ponujamo možnost, da se seznanijo z delom na delovnem stroju za pakiranje v termo krčljivo folijo. Na tem programu se pakirajo izdelki (družabne igre, izdelki Edigs in podobno) v folijo. Program je dobro zaseden skozi vse leto. Ker gre za bolj zahtevno delo (delovni stroj) so na programu vključeni trije do štiri uporabniki. V letu 2014 je izpad enega kooperanta, za katerega smo pakirali družabne igre, v veliki meri nadomestili z večjim obsegom pri drugih. V tem letu smo na programu pakiranja v termoskrčljivo folijo opravljali naslednja dela:

- pakiranje turističnih katalogov za potovalno agencijo Tentours Domžale,
- pakiranje strokovne brošure za Tiskarno Vovk Kamnik,
- pakiranje strokovne literature za Tiskarno Ravnikar Domžale,
- večina izdelkov kooperanta Edigs d.o.o.

Tudi na tem programu uporabnik pridobi izkušnjo dela na delovnem stroju, ki poteka ob nadzoru in vodenju strokovne/ga sodelavca/ke.

PROGRAM SESTAVLJANJA ZDRAVSTVENIH PRIPOMOČKOV

Podjetje Urbanc d.o.o. iz Ljubljane nam že od samih začetkov VDC INCE zaupa sestavo in dokončno izdelavo različnih zdravstvenih pripomočkov. Na tem programu tako v enoti Mengeš uporabniki sestavljajo različne izdelke in sicer:

- ⤴ izdelava in pakiranje kapalk; kjer uporabnik vstavi kapalko v vrečko, nakar se vrečka s kapalko toplotno zapre,
- ⤴ izdelava in pakiranje PVC žličk Lek; uporabnik žličke sortira po kvaliteti in njih zloga v model po 50 kos. Komplet 50-ih kosov žličk se spne z elastiko in pakira v vrečko,
- ⤴ izdelava in pakiranje PVC žličk Krka; uporabnik na podoben način kot žličke Lek, zloži žličke v model po 100 kos,
- ⤴ izdelava in pakiranje inhalacijskih posod; uporabnik inhalacijsko posodo, ki je sestavljena iz dveh delov sestavi in pakira v vrečko. Kompleti vrečk z inhalacijsko posodo se nato pakirajo v kartonsko embalažo po 50 kos.,
- ⤴ izdelava kanil; uporabnik kanilo zapre s pokrovčkom. Manj zahtevno delo in primerno za vsakega uporabnika,
- ⤴ pregledovanje PVC zamaškov.

Na tem področju smo v letu 2014 pridobili novega kooperanta podjetje A&D iz Kamnika. Za omenjeno podjetje uporabniki pakirajo otroške plenice »Pampers«. Uporabnik vstavi po 2 plenici v reklamni kartonček, ki se ga nato vstavi v vrečko in vrečko zavari s toplotnim strojem/varilcem. Končni izdelki so bili nato na voljo v trgovinah Spar po vsej Sloveniji.

PROGRAM IZDELAVE OKENSKIH OVIR ZA PTICE

Uporabnik sestavi okensko oviro za ptice na način, da sestavi v prvi fazi postopka kovinsko žičnato oviro, katero pritrdi na kovinski podstavek. V drugi fazi postopka se ovira dokončno sestavi in pakira v kartonsko embalažo. Uporabnik pri delu uporablja pripomočke: leseni podstavek posebno prirejen za to delo, manjše kladivo in občasno izvijač. Na tem programu sodelujemo s podjetjem BMC d.o.o. iz Kamnika.

PROGRAM DEMONTAŽE ELEKTRIČNIH ŠTEVCEV

V letu 2014 smo še razširili program delovne zaposlitve, saj smo sklenili Pogodbo o sodelovanju z novim kooperantom Elektroservisi d.d.. Za omenjeno podjetje razstavljamo električne števec, katerih sestavne dele po demontaži ločujemo po vrsti kovine. Uporabnik na tem programu z ročnim orodjem (izvijači, baterijski izvijači, kladivo) razstavi električni števec in sestavne dele sortira po vrsti kovine (baker, železo, aluminij in podobno). Delo je za uporabnika, ki ga zanima delo z ročnim orodjem, sestavljanje, privijanje vijakov in podobno zelo zanimivo in pritegne predvsem veliko uporabnikov.

DRUGI PROGRAMI ZAPOSLOTITVE POD POSEBNIMI POGOJI

Pakiranje v PVC vrečke: uporabniki pakirajo vijake in podložne matice v vrečko. Napolnjena vrečka se nato toplotno zavari in pakira v kartonsko embalažo. Na tem področju sodelujemo s kooperantom Inteco d.o.o. Kamnik in Kosmatin s.p. iz Trzina.

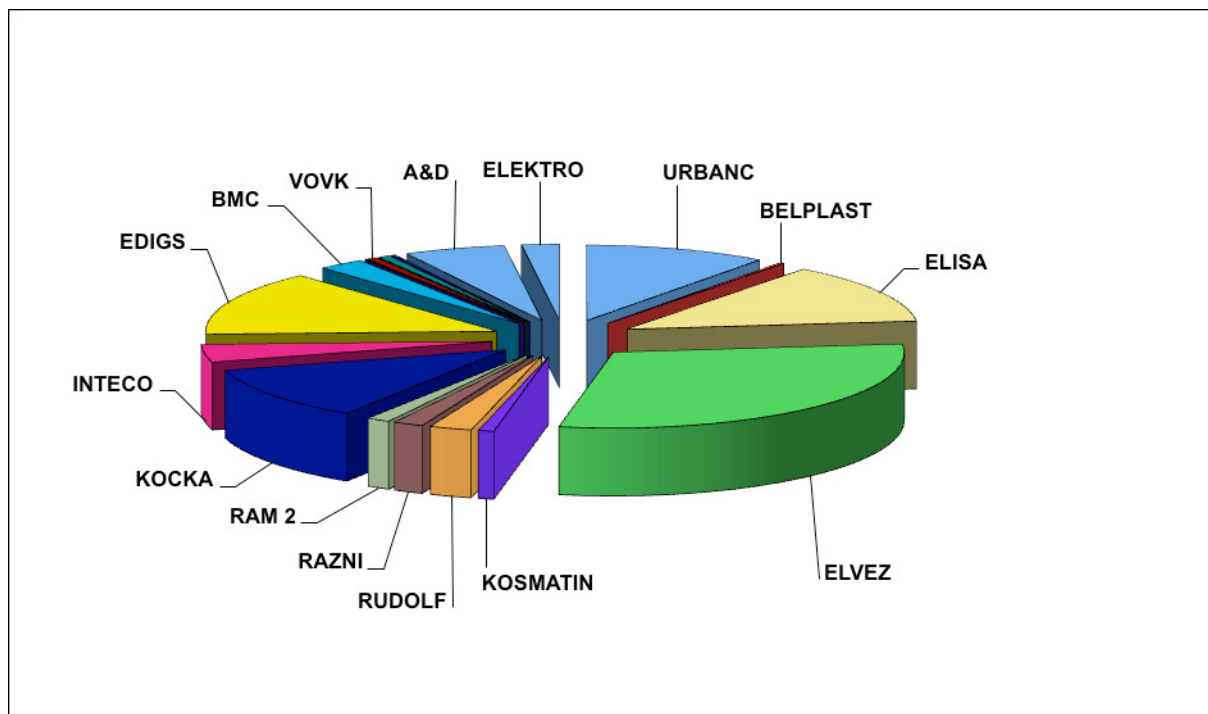
Uporabnik pri tem delu razvija učne spretnosti (štetje vijakov, seštevanje),

Sestavljanje zamaškov: uporabniki sestavljajo PVC zamaške, ki so sestavljeni iz dveh delov. Uporabnik vstavi in pritrdi iztočni del zamaška v sredino zunanega dela zamaška, nato se zamaški pakirajo v kartonsko embalažo.

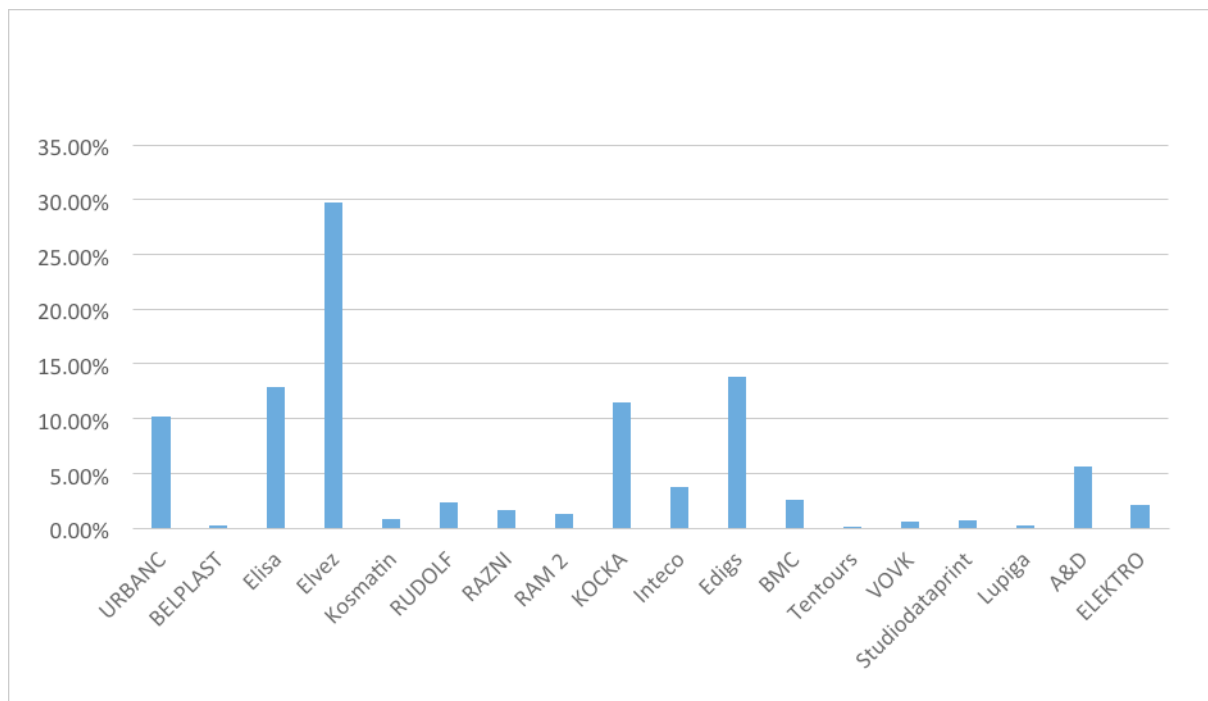
Natikanje žebličkov: uporabnik v leseni model vstavi plastične vložke, na njih pa natakne žebliček, ki ga z manjšim kladivom pritrdi v vložek. Žeblički so namenjeni za pritrjevanje papirja na oglasnih deskah,

Pregledovanje, sortiranje: za podjetja Inteco d.o.o., Elvez d.o.o. in Semeja s.p. ter druge smo v letu 2013 opravili vrsto del, ki so zahtevala le pregledovanje njihovih polizdelkov, kar pomeni ločevanje oziroma izločevanje dobrih izdelkov od slabih.

TABELA 1: Delež kooperantov na programu delovne zaposlitve v letu 2014

TABELA 2: Prikaz po kooperantih v odstotkih

V letu 2014 smo sodelovali z 20 kooperanti. Največji delež kooperantskega dela zavzema podjetje Elvez in sicer 28% (v letu 2012 35%) celotnega deleža programa delovne zaposlitve. S sklenitvijo Pogodbe o sodelovanju pred osmimi leti, je podjetje za plastično in kovinsko galanterijo Elvez takoj

postalo naš največji kooperant. Kljub še vedno zelo visokemu obsegu, je opazen trend zmanjševanja obsega sodelovanja, saj je za primerjavo v letu 2012 sodelovanje s podjetjem Elvez predstavljalo kar 45% celotnega kooperantskega dela. V letu 2014 je ta delež znašal slabih 28%.

Tudi v letu 2014 je opazen trend povečanja obsega sodelovanja s podjetjem Edigs iz Kamnika, saj predstavlja sodelovanje z njimi dobrih 14% celotnega obsega kooperantskega dela. Samo za primerjavo, v letu 2012 je bilo 6%.

Sledijo podjetja Elisa (spiraljenje zvezkov, sestava map,...), Kocka (papirna galanterija, lepljenje in sestava kartonske embalaže, Urbanc (sestava zdravstvenih pripomočkov) in tako dalje.

V letu 2014 smo v primerjavi z letom 2013 povečali obseg kooperantskega dela in sicer za slabih 27% (gledano na finančni priliv, ki se ga nameni za dodatne aktivnosti in mesečne nagrade uporabnikov). Uspelo nam je pridobiti novega kooperanta, medtem ko smo zaradi kršenja poslovnih običajev, prekinili sodelovanje s kooperantom Rudolf d.o.o. iz Domžal.

KOOPERANTSKO DELO V ŠTEVILKAH

Kot zanimivost podajamo nekaj števil, ki so jih naši uporabniki na področju programa delovne zaposlitve dosegli v preteklem letu:

- nataknilo smo tesnila na 2.804 570 vijakov (z besedo 2 milijona osemsto štiri tisoč petsto sedemdeset),
- zapakirali smo 500.000 nastavkov (kapalke za oči),
- zapakirali smo 1.350 000 žličk (žličke za sirup),
- izdelki, ki jih naredijo ali dodelajo naši uporabniki se nahajajo npr. v avtomobilskih znamkah Audi, Škoda VW, na policah trgovin Spar, Mercator, v Nemčiji (mape podjetja Elisa), Nemčija, Grčija Italija (pisarniški program podjetja Edigs) in še bi lahko naštevali.

Namen prikaza teh števil ni v tem, da je glavni namen delovne zaposlitve v enoti narediti čim več, ampak s temi dejstvi skušamo samo poudariti, kako so naši uporabniki vsi skupaj, od tistega, ki natakne eno tesnilo in tistega, ki s svojim delom prekaša mnoge v »normalnem« delovnem okolju, skratka da so vsi skupaj sposobni narediti velike stvari, zato smo na njih zelo ponosni.

LESNA DELAVNICA (občasno)

Lesno delavnico vodi strokovni sodelavec, varuh s specialnimi znanji, ki ima tudi praktično znanje na področju obdelave lesa in izdelave izdelkov iz lesa. Zaradi selitve in privajanja na nove delovne prostore, delavnica v letu 2014 še ni popolnoma zaživela. Kljub temu se delavnica v letu lahko pohvali, da so za potrebe delavnice 1 izdelali dodatno odlagalno polico za zaboje in pa delovne pripomočke, ki jih uporabniki uporabljajo pri delovni zaposlitvi. S temi pripomočki so bistveno olajšali delo vsem uporabnikom, ki sodelujejo pri tem programu, hkrati se je z uporabo teh pripomočkov v delavnici zmanjšal hrup.

Sodelovali so uporabniki z različnimi možnostmi. Spoznavali so žaganje, oblikovanje lesa, vrtnanje utorov, brušenje in zaščito lesa.

Lesna delavnica se je izkazala kot dobra delovna terapija, pritegnila je uporabnike, ki jih kooperantsko delo ne zanima preveč oziroma smo strokovno ocenili, da je delo oblikovanja lesa zanje ustrezna izbira.

PROGRAM POMOŽNIH DEL V ENOTI

V okviru storitve zaposlitve pod posebnimi pogoji so bile v enoti organizirane tudi aktivnosti, ki potekajo vzporedno s samim izvajanjem kooperantskih del. Te aktivnosti so:

Delo v razdelilni kuhinji: pod vodstvom strokovne sodelavke (delovna inštruktorica) trije uporabniki sodelujejo pri razdeljevanju hrane, pomivanju posode in skrbijo za čistočo v kuhinji. Vsi uporabniki, ki so vključeni v delo v kuhinji so se pod vodstvom zaposlene usposobili za samostojno ravnanje s pomivalni strojem.

Vsak dan se pri čiščenju kuhinje in skupnih prostorov, izmenično iz delavnice 1 in delavnice 2 pridružita po dva uporabnika. V vsaki delavnici je narejen razpored čiščenja, ki ga uporabniki dosledno upoštevajo. Seznam je bil narejen na podlagi želja in pripravljenosti s strani uporabnikov, ki bi želeli sodelovati pri delu v kuhinji. Skoraj vsi, ki zmorejo so bili pripravljeni pomagati pri delu in čiščenju kuhinje in jedilnice/skupnega prostora

Čiščenje skupnih prostorov: uporabniki pod vodstvom zaposlenega skrbijo za urejenost prostorov (sesanje prahu, pomivanje tal, urejenost delovnega prostora, skrb za urejeno zunanjo okolico in podobno).

Ločevanje odpadkov: uporabnike seznanjamo o pomembnosti ločevanja odpadkov. Uporabniki pri tem aktivno sodelujejo.

Urejanje zunanje okolice

Uporabniki aktivno sodelujejo pri urejanju zunanje okolice, kot na primer pometanje dvorišča, odmetavanje snega, urejanju zelenih površin in podobno.

IV. 1.1.2. VODENJE IN VARSTVO

V enoto INCE Mengeš je vključeno 80 uporabnikov in sicer iz občin Mengeš, Moravče, Domžale, Ljubljana, Vodice, Lukovica, Komenda, Kamnik, Kranj in občine Trzin.

Uporabniki prihajajo od doma in domov samostojno peš, z rednim avtobusnim prevozom ali z s strani VDC INCE organiziranim prevozom (kombi, avtobus). V enoti si prizadevamo, da bi uporabniki v čim večji možni meri prihajali v enoto samostojno in s tem zagotavljali ohranjanje njihovih lastnih zmožnosti vključevanja v širše okolje in spoprijemanja z običajnimi situacijami v življenju. Pri tem je poleg samih psihofizičnih ovir pri uporabniku ovira tudi oddaljenost od doma uporabnika. Velik del uporabnikov namreč stanuje v oddaljenih krajih, kjer ni redne avtobusne povezave, zato je organiziran prevoz edina možna opcija.

Od skupno 80 uporabnikov v enoto samostojno prihaja 27 uporabnikov, 50 z organiziranim prevozom (kombi, izredni avtobus), 2 v spremstvu staršev, 1 uporabnik prihaja v enoto občasno v spremstvu starša ali z organiziranim prevozom. Uporabnik vključen v letu 2014 uporablja organiziran prevoz (kombi).

Tabela: občine, iz katerih prihajajo uporabniki v enoto Mengeš

<i>OBČINE</i>	<i>št. uporabnikov</i>
<i>Moravče</i>	<i>6</i>
<i>Mengeš</i>	<i>5</i>
<i>Domžale</i>	<i>22</i>
<i>Kamnik</i>	<i>10</i>
<i>Trzin</i>	<i>1</i>
<i>Lukovica</i>	<i>6</i>
<i>Komenda</i>	<i>2</i>
<i>Vodice</i>	<i>2</i>
<i>Ljubljana</i>	<i>6</i>
<i>Cerklje na Gorenjskem</i>	<i>1</i>

20 uporabnikov prihaja v enoto VDC INCE Mengeš iz bivalne enote VDC INCE Naša hiša. Matično pripadajo različnim občinam, tudi izven prej navedenih občin.

STAROSTNA STRUKTURA UPORABNIKOV ENOTE MENGEŠ**Tabela: Starostna struktura uporabnikov enote Mengeš.**

<i>starost</i>	<i>število</i>	<i>odstotek</i>
<i>20 - 30</i>	<i>15</i>	<i>18.00%</i>
<i>31 – 40</i>	<i>22</i>	<i>28.00%</i>
<i>41 - 50</i>	<i>33</i>	<i>42.00%</i>

Iz starostne strukture uporabnikov je razvidno, da največjo skupino predstavljajo uporabniki stari med 41 in 50 let, sledi skupina uporabnikov, starih med 31 in 40 let. Starostni razpon med najmlajšim (24 let) in najstarejšim uporabnikom (61 let) pa znaša kar 37 let.

Tabela: Struktura uporabnikov (v enoti Mengeš) po spolu

<i>Spol</i>	<i>število</i>	<i>Odstotek</i>
<i>Moški</i>	<i>44</i>	<i>56,0 %</i>
<i>Ženske</i>	<i>35</i>	<i>44,0 %</i>

IZVAJANJE ZDRAVSTVENE OSKRBE in NEGE V OKVIRU VODENJA IN VARSTVA

VDC INCE v okviru storitve varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji **nima sistematiziranega zdravstvenega kadra in ni upravičen do sredstev s tega področja**. Pa vendar se v okviru izvajanja primarne storitve kažejo potrebe, ki izhajajo iz potreb po izvajanju **minimuma zdravstvene oskrbe, ki izhajajo iz potreb populacije, njenih zdravstvenih značilnosti, telesne šibkosti in nagnjenosti k večji obolelosti** (splošne ali posameznih organskih sistemov), večja pojavnost določenih bolezni, starostne telesne značilnosti, ..

Namen zdravstvene oskrbe v okviru izvajanja vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji je **celostna skrb za dobro počutje, ohranjanje zdravja in zagotavljanje varnosti vseh uporabnikov**.

Storitve, ki sodijo v okvir zdravstvenega področja, so v letu 2015 za uporabnike izvajale srednje medicinske sestre zaposlene na delovnih mestih delovne inštruktorice oziroma varuhinje s specialnimi znanji.

Zdravstvena oskrba delujejo po shemi potrebne in ustaljene prakse, pod vodstvom vodje zdravstvenega tima (delujoče v bivalni enoti), vodje delavnic ter direktorice in seveda s sodelovanjem staršev oziroma skrbnikov uporabnikov ter upoštevanjem njihovih želj in potreb.

Med dela zdravstvene oskrbe za uporabnike sodi aplikacija zdravil, ker so uporabniki dobršen del dneva prisotni v okviru naše storitve, sami pa jih ne zmorejo jemati. **Aplikacija zdravil** se izvaja izključno po podanem pisnem potrdilu zdravnika in zakonitih zastopnikov, nekajkrat dnevno mnogim uporabnikom, od najbolj enostavne aplikacije do zahtevnejših, itd. V letu 2013 smo vzpostavili cilj, da se zdravstvena terapija uporabnikom aplicira samo na podlagi predhodnega pisnega potrdila odgovornega/izbranega zdravnika uporabnika. V preteklosti smo se na tem področju pogostokrat srečevali s težavami.

Sistem je vzpostavljen na način, da v primeru odsotnosti ene delavke, naslednja odgovorna prevzame delo razdeljevanja zdravil. Strokovna delavka je skrbela tudi za ažuriranje seznamov prejetja terapije zdravil ter prejetja dietnih obrokov, ki sestavljajo naslednje obrazce:

- ♣ obrazec »Seznam terapije«, ki jo prejema posamezen uporabnik v dnevnem varstvu,
- ♣ obrazec »Vodilni list prejetja terapije zdravil v VDC INCE Mengeš«, ki je časovno vodilo za zaposlene glede prejetja zdravil v dnevnem varstvu,
- ♣ obrazec »Evidenca aplikacije zdravil«, ki je namenjena vodenju dokumentacije o apliciranih zdravilih,
- ♣ obrazec »Seznam uporabnikov, ki prejemajo dietni obrok« v dnevnem varstvu.

Obrazca Seznam terapije ter Vodilni list prejetja terapije zdravil v VDC INCE Mengeš sta opremljena s številko delovodnika ter z žigom institucije ter podpisom odgovorne osebe (direktorice). Vsi obrazci se ob vsakokratni spremembi ažurirajo, za kar skrbi skupinska habilitatorka.

V letu 2014 se je vodil tudi seznam porabe sanitetnega materiala, seznam izposoje rezervnih oblačil za uporabnike ter seznam aplikacije terapije zdravil po potrebi, za kar je skrbela varuhinja s specialnimi znanji, odgovorna za aplikacijo terapije zdravil.

V okviru zdravstvenega dela je zaposlena, odgovorna za aplikacijo zdravil, vodila tudi evidenco vsakodnevnega razkuževanja površin ter zapise v Zdravstveni knjigi ter Zdravstvenem poročilu (namenjen obveščanju glede zdravstvene problematike uporabnikov, ki so vključeni v bivalno enoto Naša hiša).

V letu 2014 je bilo zabeleženih nekaj manjših poškodb pri samem delu v delavnicah, v smislu manjših ureznin, odrgnin in udarcev, vendar brez bistvenih posledic. Enkrat je uporabnik aspiriral hrano, nudena je bila prva pomoč, ki je bila uspešna. Zabeleženih je bilo tudi 22 epileptičnih napadov, le-ti so bili blagi in le enkrat je prišlo do manjše poškodbe brez večjega obsega. Zaznali smo lasne

zajedalce pri enem uporabniku. Ravnali smo v skladu z ukrepi za preprečevanje širjenja zajedavcev; ukrep je bil uspešno izveden, saj ni prišlo do širjenja na druge uporabnike ali zaposlene.

Ker se zavedamo možnosti pretirane uporabe analgetikov, skušamo uporabnikom v primeru glavobola drugače pomagati. Izkazalo se je, da je bil velikokrat vzrok glavobola v dehidraciji ali pomanjkanju počitka.

Uporabnikom je bilo večkrat razloženo in predstavljeno, kaj pomeni zdrav način življenja, redna in temeljita higiena telesa ter prostora, v katerem živijo, kaj pomeni zdravo prehranjevanje in gibanje, v izogib slabemu počutju in preprečevanju morebitnih bolezni.

V namen preprečevanja širjenja nalezljivih bolezni ali okužb, je organizirano vsakodnevno razkuževanje kljuk, ki ga izvajajo uporabniki pod nadzorom in pomoči zaposlenih.

Nekateri uporabniki ne zmorejo samostojno jemati zdravil v času, ki ga preživijo v enoti Mengeš. Zatorej za to poskrbijo odgovorni zaposleni. Terapija je uporabnikom razdeljena izključno po navodilih lečečega zdravnika. Zdravila so bila ustrezno shranjena. Aplikacija terapije je bila zabeležena v ta namen izdelanem obrazcu.

Občasno je bila nudena pomoč in vodenje pri negi. Potrebna je bila priprava na zdravstvene preglede, v smislu higiene telesa in pogovora.

Dokumentiranje telesnega in psihičnega stanja uporabnikov; vodenje zdravstvene dokumentacije ter obveščanje zaposlenih in svojcev o morebitnih spremembah. V ta namen so izdelani tudi obrazci za beleženje storitev s področja zdravstva.

IV. 1.1.3. STROKOVNO DELO

Strokovno delo v VDC INCE ves čas sledi našemu osnovnemu izhodišču zagotavljati odraslim osebam z motnjo v telesnem in duševnem razvoju, da se počutijo varne, spoštovane in koristne. Le-to se jim zagotavlja preko storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji ter vsebinskimi programi, ki osnovno storitev bogatijo.

V letu 2014 je strokovno delo smo sledili temeljnemu cilju izhajati iz potreb, želja, hotenj vsakega posameznika, njegove motivacije in ustvarjali pogoje za samoaktivacijo oseb z motnjo v duševnem razvoju in jim na ta način dopuščali samostojnost in hkrati omogočali odgovornost za njihov lastni napredek in razvoj osebnosti, sposobnosti, spretnosti – za gradnjo osebne avtonomije.

Strokovno delo v VDC INCE je v enoti Mengeš v letu 2014 zajemalo več nivojev in ravni delovanja:

- ⤴ Področje dela z uporabniki (individualno in skupinsko delo z uporabniki, delo s skupinami uporabnikov),
- ⤴ področje dela z zaposlenimi (sodelovanje z delovnimi inštruktorji/varuhi in drugimi strokovnimi delavci ter strokovnimi organi VDC INCE)
- ⤴ področje dela s starši, rejniki, skrbniki, zakonitimi zastopniki,
- ⤴ področje sodelovanja in koordinacije dela z zunanjimi ustanovami,
- ⤴ spremljanje in urejanje dokumentacije in vodenje evidenc,
- ⤴ področje strokovnega izobraževanja.

Strokovno delo je poudarjalo ter razvijalo **timski pristop na vseh ravneh in nivojih**: timsko delo z varuhi/delovnimi inštruktorji in drugimi strokovnimi delavci v enoti in ostalih enotah VDC INCE, timsko delo znotraj Strokovnega sveta, timsko delo z vodjami posameznih enot in direktorico, timsko delo nosilcev strokovnega dela, sodelovanje z zunanjimi ustanovami v multidisciplinarnih in medinstitucionalnih timih.

Strokovno delo je obsegalo tudi *skrb, urejanje in pridobivanje strokovne dokumentacije in strokovnih zapisov* za posameznega uporabnika, skupin, srečanj in sestankov.

IV 1.1.3.1. PODROČJE DELA Z UPORABNIKI

IV. 1.1.3.1.1. INDIVIDUALNO DELO Z UPORABNIKI V ENOTI MENGEŠ

Individualno delo z uporabniki je temeljno in je nepogrešljivo pri posameznikih, ki se znajdejo v stiskah, pri krepitvi pozitivne samopodobe, pri obvladovanju jeze – agresivnih impulzov, pri osebnih konfliktnih, pri ohranjanju in izgradnji lastne vrednosti – samozavesti, pri učenju socialnih veščin, asertivnosti, samopohvale, dajanju pohvale, razreševanju osebnih dilem in kar je najpomembnejše pri suportivnem delu, ki je zajeto v strokovno delo.

V enoti Mengeš se je individualno delo z uporabnikom odvijalo v delavnici, kjer je bila poleg varuhov in delovnih inštruktorjev prisotna tudi skupinska habilitatorica. Ta način je pomemben predvsem iz vidika zagotavljanja varnosti uporabnika, vzpostavljanja zaupanja in oblikovanje pristnega kontakta.

Izvajanje individualnih pogovorov, ki so bili v preteklih letih strukturirani in vodeni s strani nosilke strokovnega dela v enoti, v zagotovljenem varnem in intimnem prostoru za tovrstne obravnave, v letu 2015 zaradi primankljaja strokovnega kadra v zavodu nismo izvajali.

Uporabnikom je bil zagotovljen pogovor v okviru kompetenc strokovnih sodelavcev. V primeru zahtevnejših situacij sta s strokovnim pristopom vključile v izvedbo strokovnega dela strokovna delavka druge enote (po pooblastilu v.d. direktorice) in v.d. direktorica.

IV. 1.1.3.1.2. STROKOVNO DELO S SKUPINAMI UPORABNIKOV

V enoti Mengeš smo intenzivno strokovno pristopali k skupini uporabnikov. Ta način zajame predvsem pogovor v delavnicah o aktualnih temah, o osebni higieni in skrbi zase, odnosih, razreševanju konfliktov, preživljanju prostega časa ter organizacijo predavanj za vse uporabnike. Poudarek je bil predvsem na osveščanju uporabnikov o skrbi zase, ustrezni prehrani ter pomembnosti gibanja, strpnosti, ustreznem izražanju čustev, socialnih odnosih.

Delo z manjšimi skupinami uporabnikov je potekalo po programu, na točno določen dan v tednu, ki je stalen in se ne spreminja. Program se je določil za vsak teden posebej, oblikoval pa se je glede na potrebe in interese uporabnikov, glede na aktualno problematiko, z namenom preventive, vzgoje, osebne rasti. Skupine niso zaprte, pač pa se oblikujejo za vsako socialno/ustvarjalno delavnico posebej, na podlagi mnenja strokovnih delavcev ali varuhov/delovnih inštruktorjev.

DELO S STAROSTNIKI IN SKUPINO STAROSTNIKOV

Tudi v letu 2014 smo izvajali program za starejšo populacijo uporabnikov vključenih v VDC INCE. Program smo pripravili na podlagi zaznanih potreb v okviru strokovnega dela.

Program za skupino starostnikov (vključenih v bivalno enoto) se izvaja vsak dan, organizacijsko pa zajame dnevni del in institucionalno varstvo. Pri tem je bistveno, da se jutranji prihod 6 starostnikov zamakne za dve uri. Prvi obrok se v okviru dnevnega varstva pripravi v bivalni enoti Naša hiša. Ob 9. uri pa se uporabniki – starostniki integrirajo v storitev vodenja in varstva in zaposlitev pod posebnimi pogoji.

V letošnjem letu smo program dopolnili s prilagoditvijo aktivnosti dnevnega varstva za skupino starostnikov, ki so prilagojene predvsem njihovim specifičnim potrebam in značilnostim. Izhajali smo

predvsem iz njihove potrebe po počitku in sproščujočih dejavnostih ter njihovih interesov. Poudarek je na individualiziranih oblikah dela s starostniki ter njihovih pobudah oz. trenutnem počutju. Program dela s starostniki je vodila varuhinja s specialnimi znanji z zdravstveno izobrazbo. Vodenje skupine se izvaja ob strokovni podpori strokovne delavke.

DELO Z UPORABNIKI Z TEŽJO MOTNJO V DUŠEVNEM RAZVOJU (motnja avtističnega spektra, psihotično blodnjava motnja, težja socialna prilagodljivost)

Delo je potekalo na metodah razgovora, situacijskega učenja, spodbujanja, nazornih in postopnih metod učenja. Področja dela, ki so se izvajala so bila: razvoj motorike, razvoj govora in jezika, razvoj novih spretnosti in navad, razvoj pozornosti, razvoj samopodobe, skrb za zdravje, razvoj socialnih odnosov in vedenja, zaposlitev in vztrajnost pri delu, opravljanje praktičnih opravil, itd. Umeščena je bila telovadba, skupina za razvoj motorike in sprehodi.

Pozornost je bila namenjena senzibilnem opazovanju dogajanja in sprememb pri uporabniku, preišljenih intervencij,.. Upoštevala so se njihove zmožnosti in spretnosti. Oblikovale so se situacije in okoliščine, ki so omogočale potrditev uporabnikov in razvijanje novih spretnosti in omogočanje novih izkušenj. Nudili so se jim pogoji za odkrivanje najrazličnejših socialnih interakcij, od splošnih socialnih stikov do navezovanja globljih, prijateljskih odnosov.

Delavnica 3

V enoti VDC INCE Mengeš je v okviru tretje delavnice, v katero so vključeni uporabniki s težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju ter uporabniki s predhodno omenjenimi motnjami, v ospredju individualni pristop do uporabnika.

V ospredju ni delovna zaposlitev, temveč se uporabnikom nudijo pogoji za odkrivanje različnih dimenzij socialnih interakcij, od splošnih socialnih stikov do vzpostavljanja prijateljskih odnosov. Poudarek dela je bil uporabniku nuditi pomoč in vodenje pri opravljanju osnovnih življenjskih funkcij, skrbi za osebno higieno, nudenje pomoči pri oblačenju, prehranjevanju.

Čeprav delovna zaposlitev ni bistvenega pomena za skupino, so tudi uporabniki tretje delavnice dnevno aktivno sodelovali v izvajanju programa zaposlitve pod posebnimi pogoji. Prirejani delovni postopki, ki so tudi uporabniku z težjo ali težko motnjo omogočili aktivno vlogo v procesu delovne zaposlitve. V okvir delovne aktivnosti smo uporabnikom v preteklem letu namenili aktivnost na zelenjavno zeliščnem vrtu. Skupina je redno dvakrat tedensko odhajala na sprehode, po potrebi tudi večkrat. Dejavnost v skupini se je prepeljala z branjem knjig, poslušanjem sproščujoče glasbe, sprehodi, telesna aktivnost in delavnica izdelave ročnega papirja.

Skupina je bila v začasnih prostorih zaradi prostorske stiske delno vključena v delavnico dve, ki je s svojim močnim programom delovne zaposlitve dala tretji delavnici novo kvaliteto bivanja v enoti. Nekateri so to videli kot slabost, drugi prednost. Strokovno opažanje je, da so vsi uporabniki v tem času pridobili pomembne izkušnje in razvili zrelejše oblike vedenja, predvsem samostojnosti, napredovali in izboljšali svojo samopodobo. Sama integracija je uporabnikom prinesla večjo povezanost z drugimi, možnost učenja z drugimi, odnose z ostalimi zaposlenimi, odgovornost za svoje in tuje stvari, opazovanje drugih vedenj in napredovanje v tem okviru ter sodelovanje z drugimi. Izoliranost povečuje posameznikove slabosti. Mnogokrat je težje, pa vendar.. Strokovna opažanja je smiselno ohraniti in preišljeno z opozorilom vzdrževati v novem objektu.

ZELENJAVNO ZELIŠČNI VRT

Uporabniki vključeni v delavnico 3 so pod vodstvom strokovne sodelavke prevzeli skrb za urejanje zelenjavnega vrta in zelenih površin pred vhodom v enoto. Skrbeli so za pletje, zalivanje, pobiranje pridelkov in sajenje sadik. Delavnica je dvakrat za vse uporabnike pripravila solato, ki je bila postrežena pri kosilu.

Pobrali, pripravili ter posušili smo zelišča ter jih shranili za uporabo.

TERAPEVTSKA KUHINJA (SANJSKA KUHINJA)

O novih prostorih smo pridobili proctor za terapevtsko kuhinjo, proctor za učenje priprave enostavnejših obrokov, ki omogoča uporabnikov učenje osnovnih spretnosti priprave obroka in zagotavljanje večje samostojnosti na tem področju.

V zadnjem delu leta, še ob pomanjkanju posode in osnovnih pripomočkov, smo izvedli nekaj skupnih delavnic v manjših skupinah. Nekajkrat smo naredili štrudelj, spekli parkeljne za vse 103 uporabnike zavoda in naredili okraske iz testa za naše smrečice.

Uporabniki so se aktivnosti veselili in uživali v mešanju in oblikovanju testa ter peki.

GLEDALIŠKA SKUPINA

Strokovna sodelavka, ki je odgovorna za gledališko skupino poroča:

Za potrebe otvoritve novih prostorov enote VDC INCE Mengeš, smo dobili nalogo priprave krajše gledališke predstave. Pripravila sem scenarij za odlomek iz Povodnega moža, v katerega smo skupaj z igralci vnesli nekaj svojih idej in zamisli. Zaradi tega je naslov naše »igrice« Povodni mož po naše.

Vključenih je 10 uporabnikov, vaje potekajo vsak torek in četrtek po 45 minut. Vsak od igralcev ima svojo vlogo, ki mu je dodeljena glede na osebne lastnosti. Vsi so odlični, vsakič me presenetijo in tudi za trenutek se niso dolgočasili, čeprav vadimo že skoraj eno leto.

IV. 1.1.3.2. DELOVNO TERAPEVTSKA OBRAVNAVA

Delovno terapevtskih aktivnosti žal zaradi odsotnosti zaposlitve osebe z delovno terapevtsko izobrazbo v preteklem letu nismo izvajali.

Delovno terapevtska dejavnost je v preteklih letih prispevala k velikem napredku določenih uporabnikov in se dobro vpletla v izvajanje strokovnega dela v enoti Mengeš in celotnem zavodu. Pogrešamo jo.

Je področje, ki ga bomo poskušali nadomestiti z razpoložljivostjo delovnega mesta in ustrezno usposobljenim kadrom, ko bodo za to zagotovljeni pogoji.

IV. 1.1.3.3. REDNE TELESNE AKTIVNOSTI ZA UPORABNIKE

Gibanje je eden od osnovnih načinov in pogojev za zaznavanje lastnega telesa, samozavedanja, samopotrjevanja. S pomočjo gibanja, rednih telesnih in športnih aktivnosti prispevamo k razvoju motivacije, koncentracije, sproščanja napetosti, socializacije, samozaupanja in izboljšanju samopodobe.

V dveh preteklih letih smo postopoma uvajali redne telesne aktivnosti za uporabnike.

Splošni cilji, ki jih želimo doseči:

- ▲ zadovoljevanje osnovnih potreb po gibanju,
- ▲ pridobivanje gibalnih izkušenj,
- ▲ zavedanje lastnega telesa in svoje gibalne spretnosti,
- ▲ povečanje mišičnega tonusa,
- ▲ povečanje gibalnih zmožnosti,
- ▲ povečanje telesne kondicije,
- ▲ povečanje zmožnosti obvladovanja življenjskih aktivnosti,
- ▲ prilagajanje gibalnih zahtev sposobnostim posameznika,
- ▲ sproščanje napetosti,
- ▲ razbremenitev in sprostitvev,
- ▲ stik z naravo,
- ▲ skrb za drugega in večji občutek pripadnosti skupini,
- ▲ oblikovanje kvalitetnih oblik preživljanja časa.

HITRA HOJA

Hoja je zmerna telesna aktivnost, ki nam povsem zastonj ponuja velike učinke. Hodimo lahko sami ali v družbi, kadarkoli in kjerkoli. Hoja dokazano znižuje krvni tlak, topi telesno maščobo, pospešuje presnovo, izboljšuje spanec, večja energijo, pomaga v boju proti stresu in še bi lahko naštevali.

V letu 2014 smo aktivnost izvajali 2x tedensko od 8.30 do 9.30 ure. V letu 2014 je bila izvedena 52 krat. Vsakokratne aktivnosti se je udeleževalo od 4 – 8 uporabnikov. Udeleženci so se v aktivnost vključevali na lastno željo in na povabilo.

Program hitre hoje se je prilagajal udeležencem in smeri poti, ki smo jih ubrali. Pot nas je vodila po makadamu, asfaltu in občasno celo po travi. Dolžina poti se je gibala različno, od 5 pa tudi do 8 km, odvisno od sestave skupine in privzetega tempa.

Pred začetkom same hoje je bilo vsakokrat izvedeno krajše ogrevanje, sledila je ponovitev pravilnega dihanja med hitro hojo, ki smo jo ponovili v primerih zadihanosti, za sproščanje in umiritev.

Izoblikovala se je skupina, kjer je bilo že vnaprej znano, kdo je lahko prvi v koloni, kdo zadnji in kateri so vmes. Sčasoma so se vloge same razdelile, brez določanja, kar je skupini predstavljalo varnost in zanesljivost. Kadar se je skupini priključil nov udeleženec, se ga je seznanilo s pravili hitre hoje in z nasveti o pravilnem dihanju, koordinaciji rok in nog, hkrati pa se mu je prilagodil tempo hoje.

Hitro hojo je vodila skupinska habilitatorka odgovorna za telesno dejavnost v enoti. O vsakokratni izvedbi so bila zapisana opažanja, posebnosti udeležencev in posebnosti na poti, njihova razpoloženja, interes in kondicijski napredek. Rezultati so bili tudi v letu 2014 razveseljujoči, sploh pa ugotovitve, da se je v omenjenem letu hitre hoje udeležilo 37 različnih uporabnikov.

GIBALNE DELAVNICE

Redna zmerna telesna dejavnost značilno izboljša zdravje ljudi vseh starosti. Najkoristnejša za zdravje je vsakodnevna telesna dejavnost.

Gibalne delavnice so potekale 1x tedensko v trajanju 1 ure. Delavnic se je tedensko udeleževalo od 8 – 12 uporabnikov. Udeleženci so bili stalni, nekateri pa so se tedensko izmenjavali. V letu 2014 se je zvrstilo 25 uporabnikov. Aktivnost je vodila skupinska habilitatorka.

Izvedba se je začela s pripravo prostora in nato z ogrevanjem. Pogosto smo za ogrevanje izvedli kakšno igro, ki je še dodatno vzpodbudila udeležence h gibanju. Demonstracija ogrevalnih vaj je bila v začetku v rokah skupinske habilitatorke, kasneje so se v vlogi demonstratorjev izmenjavali prav vsi udeleženci. To jim je pomenilo vzpodbudo, dvigalo motivacijo in nudilo priložnost za izvirnost v

gibanju. Glavna vadba je običajno potekala samostojno ali v paru. Delali smo vaje za moč, s poudarkom na rokah in hrbtenici, saj so udeleženci med zaposlitvijo pod posebnimi pogoji, pogosto v prisiljenih držah, kar sčasoma pripelje do bolečin, največkrat v križu. Z vajami za moč smo delali na povečanju mišičnega tonusa in čvrstosti kosti, s številom ponovitev pa povečevali telesno kondicijo in posledično večjo zmožnost vsakodnevnih aktivnosti. Vaje so bile ves čas nadzirane, saj smo poudarek dajali čim bolj pravilni izvedbi, da smo dosegli želeni učinek. Za sprostitvev in raztezanje na koncu smo se poleg razteznih vaj pogosto posluževali tudi različnih iger.

Namen gibalnih delavnic je bil med drugim tudi: prijetno druženje, vzpodbujanje zdravega načina življenja, izražanje veselja ob lastnih dosežkih in dosežkih prijateljev, ... kar je bilo tudi v letu 2014 doseženo.

TELOVADBA

Telovadba je potekala 1x tedensko v trajanju ene ure. Skupina je bila sestavljena iz stalnih članov (15 uporabnikov).

Razgibavanje je temeljilo na osnovnih krepilnih, razteznih in sprostilnih vajah. Vaje se se izvajale po določenem zaporedju, od zgornjega dela telesa k spodnjem (ramenski obroč, roke, trup, noge). Za telovadbo uporabljamo blazine. Potekala je ob spremljavi primerne glasbe.

Telovadbo je vodila strokovna sodelavka, varuhinja s specialnimi znanji.

PLANINSKI KROŽEK

V letu 2014 sta bila v okviru planinskega krožka organizirana trije večji/zahtevnejši planinski pohodi in trije lažji.

<i>MESEC</i>	<i>DESTINACIJA</i>	<i>ŠTEVILO UDELEŽENCEV</i>
<i>Februar</i>	<i>Mengeška koča</i>	<i>8</i>
<i>September</i>	<i>Grad Jable</i>	<i>7</i>
<i>September</i>	<i>Mengeška koča</i>	<i>13</i>
<i>September</i>	<i>Krvavec</i>	<i>6</i>
<i>November</i>	<i>Sv. Jošt nad Kranjem</i>	<i>6</i>
<i>December</i>	<i>Mengeška koča</i>	<i>8</i>

Planinski pohodi so med uporabniki zelo priljubljeni. Namenjeni so tistim uporabnikom, ki zmorejo hoditi po poteh, ki sicer ne zahtevajo posebnih spretnosti obvladovanja hoje v gorah, kljub temu pa mora biti udeleženec v dobri splošni kondiciji. Pravzaprav se je sama ideja o ustanovitvi planinskega krožka za naše uporabnike porodila ravno iz potrebe, da bi tistim uporabnikom, ki zmorejo premagovati večje telesne napore, ponudili možnost, da v hoji po gorah doživijo nove izkušnje in doživetja.

Aktivnosti planinskega krožka načrtujemo glede na vremenske razmere, zato nam je v letu 2014 odpadlo nekaj načrtovanih pohodov. Kljub temu smo uporabnikom ponudili in uspešno organizirali kar nekaj izredno lepih izletov v gore. Vsega skupaj se je v letošnjem letu planinskih izletov udeležilo 28 uporabnikov. Aktivnosti pohodov v hribe void varuh s specialnimi znanji.

BALINANJE

Nova enot z igriščem za balinanje uporabnikom ponuja novo možnost aktivnega preživljanja časa. V letu 2014 smo tako dvakrat mesečno organizirali balinanje za uporabnike, ki jih to veseli. Balinanje je potekalo pod vodstvom strokovne sodelavke ali strokovne delavke. Novost je bila med uporabniki sprejeta z navdušenjem. Aktivnosti so potekale kot rečeno dvakrat mesečno, oziroma v manjših skupinah tudi po potrebi, predvsem v času, ko program delovne zaposlitve ni bil polno zaseden.

NAMIZNI TENIS

Še ena športna dejavnost, ki nam jo ponujajo novi prostori in pridobljena športna oprema. Namizni tenis smo v preteklem letu igrali ob piknikih ali drugače bolj sproščenih dnevih. V bolj strukturirani obliki ga načrtujemo v prihodnjem letu. Prvi občutki igranja namiznega tenisa so med uporabniki nadvse pozitivni.

IV. 1.1.3.4. OSTALE AKTIVNOSTI v letu 2014

Nastop harmonikaša

V okviru delovne prakse osnovne šole s prilagojenim programom Roje, je za naše uporabnike nastopil harmonikaš, ki je bil sprejet z navdušenjem.

Udeležba na zimskošportnem dnevu v Avstriji

Skupina 7 uporabnikov se je v mesecu marcu udeležila zimskošportnega dne v Avstriji (Bodental). Uporabniki so se udeležili sankanja ter sprehoda v naravi.

Ogled smučarskih skokov v Planici

Smučarske skoke smo si ogledali v mesecu marcu. Ogleda smučarskih skokov se je udeležilo 34 uporabnikov enote Mengeš.

Ogled filmske razstave

V kinodvorani Slovenske kinoteke, smo si v mesecu aprilu ogledali film z naslovom »Vratar Liverpoola«. Ogleda filma so se udeležili vsi uporabniki VDC INCE.

Skupni izlet v Lipico

Uporabniki enote Mengeš so si skupaj z uporabniki enote ZU Moste v mesecu maju ogledali kobilarno Lipica in odšli na skupno kosilo.

Udeležba na dobrodelnem teku

S skupino sedmih uporabnikov smo se v juniju udeležili dobrodelnega teka/pohoda, ki ga je priredilo društvo Šent. Srečanje je potekalo v Rakovem Škocjanu.

Piknik v enoti Mengeš

V mesecu juniju smo priredili za vse uporabnike enote Mengeš piknik, ki je bil sprva načrtovan kot športna prireditev, kjer bi uporabniki lahko igrali košarko, balinanje, namizni tenis, vendar so zaradi slabega vremena aktivnosti odpadle. Kljub temu smo priredili piknik v zmanjšanem obsegu. Povabili smo tudi uporabnike iz enote VDC INCE ZU Moste.

Kostanjev piknik

V mesecu oktobru smo priredili za uporabnike obeh enot (Mengeš in Moste) kostanjev piknik. Poleg peke kostanja, smo organizirali razne športne aktivnosti.

Delavnica »izdelovanje predmetov iz buč«

V okviru dneva »čarovnic« so uporabniki ustvarjali izdelke iz buč.

Otvoritev razstave uporabnika Hlastec Aleša

S skupino uporabnikov smo si v novembru ogledali odprtje fotografske razstave uporabnika enote Mengeš Hlastec Aleša. Razstava je potekala v Srednje šolskem centru Kranj. Druga skupina uporabnikov si je razstavo ogledala čez teden dni.

Ogled razstave na Koželjevi domačiji

S skupino uporabnikov smo si ogledali razstavo izdelkov uporabnice enote ZU Moste, Ane Poljšak.

Ogled kinopredstave

V mesecu decembru smo si v Ljubljani ogledali filmsko predstavo »Rdeči balon« in »Bela griva, divji konj«.

Lutkovno-gledališka predstava

Konec leta je bila v enoti organizirana lutkovna predstava »Rdeča kapica«. Predstave so se udeležili tudi uporabniki iz enote ZU moste.

Novoletno srečanje, zabava

Tradicionalno ob koncu leta za naše uporabnike priredimo prednovoletno zabavo, kjer uporabnikom podelimo jubilejne nagrade za 10, 20 in 30 letno vključenost v Varstveno delovni center INCE. Poleg jubilejnih nagrad vsak uporabnik dobi darilo. Novoletna zabava je bila ravno v času, ko smo se vselili v nove prostore, zato so bili občutki praznovanja še toliko večji. Novoletne in jubilejne nagrade je podelila direktorica zavoda, nato je bila zabava z glasbo in plesom.

IV. 1.1.3.5. PODROČJE STROKOVNEGA DELA Z ZAPOSLENIMI

TIMSKO DELO Z VARUHI/DELOVNIMI INŠTRUKTORJI IN STROKOVNIMI DELAVCI V ENOTI

V letu 2014 je potekalo redno dnevno sodelovanje z varuhi/delovnimi inštruktorji in drugimi strokovnimi delavci v enoti v različnih oblikah. Glavno vodilo dela s sodelavci je bilo pravočasna izmenjava informacij, načrtovanje in iskanje skupnih in najboljših možnosti za uporabnika in za zaposlene. Timsko delo je potekalo na naslednje načine:

- ✧ Timski sestanki, ki so sklicani ob zaznavi problema, ob stiski uporabnika, ob odnosnih težavah med uporabniki in morebitnimi težavami med uporabnikom in zaposlenim.
- ✧ Redna izmenjava informacij med strokovno delavko in varuhom/delovnim inštruktorjem preko pregleda opažanj, kjer se pregleda posameznikovo funkcioniranje v določenem obdobju, povzame mnenje in evalvira cilje individualnih načrtov za vsakega uporabnika je bila zaradi nezasedenosti delovnega mesta skupinskega habilitatorja (še nepridobljeno soglasje k zaposlitvi na tem delovnem mestu) niso bila izvajana.

- ⤴ Strokovna srečanja zaposlenih (ob vodenju strokovne delavke, nosilke strokovnega dela oziroma v.d. direktorice) na rednih tedenskih sestankih z namenom razreševanja strokovnih dilem in vprašanj so bila izvedena v manjšem obsegu in vodena s strani v.d. direktorice.
- ⤴ Sodelovanje in koordinacija sestankov tima sodelavcev ob evalvaciji in pripravi individualiziranih načrtov za posameznega uporabnika v letu 2014 nismo izvajali v polnem obsegu. Individualni načrti in predhodne evalvacije so bile iponovno zvedene za vse uporabnike v preteklih dveh letih. Ob sprejemu novih uporabnikov se je v izvedbo individualnih načrtov vključila strokovna delavka iz druge enote.
- ⤴ Mesečna srečanja zaposlenih, odgovornih za zdravstveni del, s strokovno delavko glede problematike razdeljevanja zdravil, obveščanja ter zdravstvene problematike je v manjšem obsegu vodila v.d. direktorice.

SODELOVANJE S STROKOVNIMI ORGANI ZAVODA

Za uspešno strokovno delo in dobro pripravo nanj ter strokovno rast je izredno pomembno sodelovanje s strokovnimi organi centra. V letu 2014 je potekalo dnevno sodelovanje z direktorico, ki je strokovna vodja z namenom razreševanja težjih akutnih situacij, ki zahtevajo takojšen odziv, z namenom razreševanja strokovnih dilem in z namenom informiranja direktorice o posebnih dogodkih. Tovrstno sodelovanje je pripomoglo h kakovostnejšemu strokovnemu delu. Po pooblastilu v.d. direktorice je v letu 2014 prepoznavanje dinamike med in pri uporabnikih začasno prevzela varuhinja s specialnimi znanji (zaradi kadrovskega primankljaja).

Strokovni delavci smo v letu 2014 sodelovali tudi na sestankih Strokovnega sveta, kjer smo poročali o strokovnem delu v enoti Mengeš. S strokovno debato in možnostjo preučitve najboljših možnosti smo razreševali in načrtovali posamezne konkretne primere, ki se vežejo na uporabnike ali zaposlene.

Občasno je direktorica sklicala sestaneke nosilk strokovnega dela ali ostalih zaposlenih, kjer smo določeno temo okrepili s strokovnimi izhodišči. Glede na multidisciplinarnost tima smo temo poskušali približati in poenotiti v pogledih, kar je pomembno za nivo celega centra. Izhodišča in strokovne odločitve smo prenesli med zaposlene po posameznih enotah na strokovnih srečanjih za zaposlene.

Prav tako smo v letu 2014 strokovni delavci enkrat mesečno sodelovali na supervizijskih srečanjih, ki nam je preko refleksije lastnih izkušenj in izkušenj sodelavcev ponudila možnost osebne in strokovne rasti, razreševanja strokovnih dilem in širjenja strokovnih obzorij.

Strokovni delavci, člani Komisije za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov sodelovali tudi na sestankih Komisije, kjer smo obravnavali prispele vloge.

KOMISIJA ZA OBLIKOVANJE NAGRAD UPORABNIKOV VDC INCE

Namen Komisije je oblikovanje mesečno nagrad uporabnikov VDC INCE. Sredstva za oblikovanje nagrad se pridobijo iz tržne dejavnosti enot dnevnega varstva ter s sredstvi pridobljenimi s prodajo lastnih izdelkov. Enota Mengeš si v večini sredstva za nagrade uporabnikov pridobi s programom delovne zaposlitve iz sredstev pridobljenih s kooperantskim delom.

Komisija na podlagi finančnega poročila (prihodek iz tržne dejavnosti oz. kooperantskega dela in lastne proizvodnje- enota VDC INCE ZU Moste) predsednika komisije za pretekli mesec, sprejme sklep o višini nagrad. Komisija v primeru vključitve novega uporabnika, na podlagi strokovnih kriterijev za »ocenjevanje« uporabnikov, uporabniku določi višino ocene, ki je podlaga za izračun nagrade. Oceno Komisija predhodno pridobi od neposredno odgovornih strokovnih sodelavcev.

V preteklem letu je imela Komisija za oblikovanje nagrad uporabnikov VDC INCE 12 srečanj. Komisija zaseda enkrat mesečno, pred izplačilom mesečne nagrade uporabnikom. Komisija poleg oblikovanja/določanja višine nagrade za pretekli mesec, določa tudi višini dodatne nagrade in sicer dodatne novoletne nagrade in poletne nagrade. Komisija pri določanje višine nagrad upošteva zakonodajne določbe, saj od celotnega prihodka iz tržne dejavnosti 20 % nameni za pokritje stroškov dodatnih nadstandardnih aktivnosti uporabnikov in 80% prihodka neposredno za izplačilo mesečnih nagrad.

Delovna zaposlitev našim uporabnikom nudi pestro obliko aktivne zaposlitve, ki jo v veliki večini uporabniki zelo radi opravljajo, zato si bomo še naprej prizadevali, da bi jim omogočili čim bolj raznovrstno delo. Delovna zaposlitev pomeni pri delu z uporabniki mnoge pozitivne učinke (izboljšanje samopodobe uporabnika, ohranjanje in razvijanje ročnih spretnosti, občutek odgovornosti za opravljeno delo), kot taka pa predstavlja pomemben del dela z uporabniki. Dejstvo, da finančna nagrada, ki jo uporabnik prejme enkrat mesečno predstavlja pomembno motivacijo zanj, je znižanje nagrad eden najtežjih ukrepov, ki smo jih bili primorani storiti. Z iskanjem primerne večjega obsega dela za uporabnike si prizadevamo za ohranitev nagrad vsaj na sedanji ravni. Na tem področju žal delujejo zakonitosti trga.

IV. 1.1.3.6. SODELOVANJE S STARŠI/REJNIKI/SVOJCI IN ZAKONITIMI ZASTOPNIKI

V letu 2014 smo v enoti Mengeš redno sodelovali s starši/rejniki/skrbniki, saj je za kakovostno strokovno delo z uporabnikom pomembno upoštevati tudi domače dejavnike, oziroma okolje, iz katerega izhaja. Sodelovanje je pomembno tudi z vidika udeležnosti zakonitega zastopnika pri prepoznavanju in oblikovanju izraženih potreb, želja in hotenj posameznika.

Starši/rejniki/ se obračajo na strokovne delavce po strokovni nasvet ter pomoč ob morebitnih stiskah uporabnika ali starša/rejnika.

Izvedeni so bili tudi sestanki strokovnih delavcev in staršev/rejnikov z namenom svetovanja, iskanja skupnih rešitev in usmerjanja uporabnika v ustrezne specialistične ustanove, ko je to potrebno zaradi narave težav.

V letu 2014 je potekalo tudi sodelovanje s starši/rejniki/skrbniki pri predstavitvi individualnega načrta za posamezne uporabnike.

V letu 2014 smo izpeljali srečanje s starši oz. zakonitimi zastopniki uporabnikov oz. rejniki – v mesecu maju, kjer smo se pogovarjali o aktualnih temah, nagradah uporabnikov ter predstavili kooperantska dela, strokovno delo ter dodatne dejavnosti, ki se izvajajo v okviru varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji. Glavni namen srečanja je bila predstavitev novih prostorov. Srečanje in predstavitev je vodila v.d. direktorica zavoda skupaj z ostalimi zaposlenimi.

IV. 1.1.3.7. SODELOVANJE Z ZUNANJIMI INSTITUCIJAMI

Določbe Zakona o socialnem varstvu in drugi podzakonski akti in predpisi določajo primere, ko je sodelovanje med posameznimi institucijami v socialnem varstvu nujno.

V letu 2014 smo nadaljevali s krepitvijo sodelovanja, spodbujali sodelovanje v multidisciplinarnih timih, ki je pomembno za kvalitetno delo z uporabniki naših storitev.

V letu 2014 smo sodelovali s Centri za socialno delo, zdravstvenimi in psihiatričnimi ustanovami z namenom izmenjave informacij, reševanja kompleksne problematike, svetovanja. Omenjeno sodelovanje olajšuje načrtovanje in obravnavanje posameznika ter vodi k ustrežnejšim rešitvam. Tovrstno sodelovanje smo spodbujali in krepili tudi v letu 2013.

V primeru agresivnega vedenja posameznikov ali nujnih zdravstvenih težav se povezujemo tudi z nujno medicinsko pomočjo v Domžalah.

Povezujemo se tudi z drugimi VDC-ji z namenom sodelovanja, spodbujanja socialnih stikov med uporabniki in izmenjave izkušenj in primerov dobre prakse.

Sodelujemo z O.Š. Roje, kjer so naši uporabniki najpogosteje zaključili izobraževanje. Sodelovanje je usmerjeno v zagotavljanje in usmerjanje posameznikov v primerne in ustrezne storitve za posameznika (vključevanje posameznika v ustrezen zavod, center, itd.). V letu 2014 smo učencem OŠ Roje omogočili opravljanje delovne prakse v prostorih enote Mengeš. Prakse se je udeležilo 15 učencev.

V letošnjem letu smo sodelovali tudi s Srednjo zdravstveno šolo Ljubljana v okviru opravljanja enomesečne prakse za tri dijake.

Redno sodelujemo z društvom Sožitje, s pomočjo katerega občasno izvedemo in načrtujemo aktivnosti za uporabnike.

IV. 1.1.3.8. SPREMLJANJE IN UREJANJE DOKUMENTACIJE IN VODENJE EVIDENC, KI JIH ZAHTEVAJO PRAVILNIKI

Strokovno delo obsega urejanje dokumentacije in vodenje evidenc. Gre za dokumentacijo vezano na uporabnike:

- ♣ skrb za osebne mape in urejanje le-teh,
- ♣ pridobivanje strokovne dokumentacije za uporabnika v drugih institucijah z namenom celostnega in kvalitetnejšega strokovnega pristopa (mnenja, poročila, itd.),
- ♣ kreiranje strokovne dokumentacije (mnenja, poročila o uporabniku, zapisniki timskih sestankov, zapisniki individualnega razreševanja težjih konfliktov, zapisniki sestankov s starši in zakonitimi zastopniki, telefonskih razgovorov s starši in zakonitimi zastopniki, zapisniki razgovorov s strokovnimi delavci drugih institucij, zapisniki timskih sestankov z varuhi/delovnimi inštruktorji, zapiski individualnih obravnav in skupinskih obravnav),
- ♣ delovne predloge za izvajanje skupinskih socialnih delavnic, ustvarjalnih delavnic,
- ♣ sprotno ažuriranje in vodenje evidence prejetanja terapije zdravil ter dietnih obrokov,
- ♣ sprotno ažuriranje in vodenje evidenc osebnih podatkov uporabnikov,
- ♣ pravilno arhiviranje dokumentacije uporabnikov, ki jim iz različnih razlogov preneha vključenost.

Dokumentacija se nahaja v ognjevarnih omarah in je skrbno varovana.

IV. 1.1.4. ZAPOSLENI V ENOTI MENGEŠ V LETU 2014

Enota Mengeš je imela konec leta 2014 imela 13 zaposlenih, in sicer 3 strokovne delavce ter 10 strokovnih sodelavcev, od tega 6 delovnih inštruktorjev, štiri varuhe s specialnimi znanji, ena strokovna sodelavka je v septembru nastopila porodniški dopust, ki smo jo nadomestili z novo zaposleno strokovno sodelavko, ki vodi področje zdravstvene nege in skupino za starostnike.

Konec leta je po pridobljenem soglasju k zaposlitvi v enoti na novo zaposlena strokovna delavka, skupinska habilitatorka, ki je hkrati tudi nosilka strokovnega dela v enoti Mengeš. Z njenim prihodom, je enota pokrila kadrovske primanjkljaj na področju strokovnega dela, ki je nastal v letu 2013.

REDNI TEDENSKI SESTANKI Z ZAPOSLENIMI V ENOTI

V enoti potekajo redni tedenski sestanki z vsemi zaposlenimi, ki jih vodi vodja enote. Sestanki so vsako sredo. Na sestanku vodja enote zaposlenim preda informacije iz kolegija z direktorico VDC INCE. Poleg teh informacij se vedno predelajo teme, ki so vezane izključno na samo delo v enoti (kooperantsko delo, organizacijska tematika in podobno). Zaposleni imajo možnost podati vprašanja za sestanek kolegija.

Poleg rednega tedenskega sestanka z zaposlenimi, vodja enote po potrebi organizira izredne sestanke, če to zahteva problematika v enoti, prav tako vsak zaposleni lahko pri vodji enoti ali vodji strokovnega dela predlaga timske sestanke.

Enota Mengeš ima dobro razvit program delovne zaposlitve, zato se je pojavila potreba po rednem sestanku, kje se obravnavajo teme iz področja delovne zaposlitve oz. kooperantskega dela. Sestanek je redno vsako sredo v jutranjem času.

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH v enoti

- izobraževanje za primer smrti uporabnika in paliativna oskrba (3),
- rehabilitacijska zdravstvena nega (1),
- predavanja skozi vse leto na temo Varstva pri delu (vsi zaposleni),
- »Temeljni postopki oživljanja« in »Epi status« (vsi zaposleni),
- v januarju zaključeno supervizija za strokovne sodelavce (na njihovo pobudo) (11),
- strokovni delavci so imeli organizirano in izvajano strokovno supervizijo z ostalimi strokovnimi deležci zavoda(4).

IV. 1.2. ENOTA INCE ZU

V enoti INCE ZU izvajamo storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji osebam z motnjo v duševnem razvoju. Zaposlitev pod posebnimi pogoji prevladujoče izvajamo na podlagi umetniških aktivnosti. Uporabniki so v okviru storitve vključeni v slikarsko in keramično delavnico.

Pri delu z uporabniki namenjamo pozornost ohranjanju že osvojenih znanj in pridobivanju novih spretnosti, skrbi za posameznikovo razvijanje individualnosti in podporo pri vključevanju v ožje in širše okolje v skladu z njihovimi zmožnostmi.

V enoto INCE ZU je bilo ob zaključku leta 2014 vključenih 23 uporabnikov. Tekom leta 2014 je bila zaradi specifičnih potreb uporabnice, ki je bila dlje časa hospitalizirana, izvedena premestitev v posebno socialno varstveni zavod, izvedena je bila vključitev nove uporabnice in na poslago lastnih želja in strokovne ocene premeščena ena uporabnica v drugo enoto VDC INCE.

Skupine uporabnikov v okviru storitve varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji vodijo strokovni sodelavci z znanji na področju umetnosti, to je oblikovanja gline in keramičnih izdelkov, oblikovanja, grafike, slikarstva, socialne mreže in glasbe.

Uporabniki so vključeni v keramično in slikarsko delavnico. Glasbene dejavnosti smo preoblikovali v spremljujoči sprostitevni program za vse uporabnike enote, ki se v delu izvaja tudi v okviru redne tedenske folklorne dejavnosti izvajane s strani prostovoljke.

Strokovno delo, ki prepleta neposredno delo z in za uporabnike, vodenje strokovnega dela z zaposlenimi v enoti, delo s svojci in zakonitimi zastopniki, sodelovanje s strokovnimi delavci na nivoju zavoda in zunanjimi za uporabnika ključnimi institucijami, izvaja skupinska habilitatorka, vodja enote, ki je poleg strokovnega dela odgovorna tudi za organizacijsko področje dela enote.

Kvaliteto izvajanja storitve varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji ter dela v enoti smo v letu 2014 kljub oteženim okoliščinam v zavodu in zmanjšanem številu prisotnega delovnega kadra bogatili z rednimi in številnimi spremljujočimi dejavnostmi.

Poleg strokovnega dela smo opravljali tudi področja trženja in iskali primerne usmeritve in načine pri promoviranju dela naših uporabnikov. Spletna stran, obnovljena v letu 2013, nam omogoča tudi predstavitev naše dejavnosti in izdelkov širši populaciji.

S trženjem in prodajo izdelkov spodbujamo kreativnost in motivacijo uporabnikov, ki je pomembno področje samopodreditve uporabnikov za njihovo delo. Prepoznavnost našega dela širimo tudi s sodelovanjem z različnimi institucijami. Tudi v letošnjem letu smo realizirali nekaj razstav, vstopali v širše družbeno okolje in se približali ljudem, ki živijo v neposredni bližini.

IV.1.2.1. ZAPOSILITEV POD POSEBNIMI POGOJI

Osnovni cilj našega dela z odraslimi osebami z motnjo v duševnem razvoju je zagotoviti najbolj primerno zaposlitev pod posebnimi pogoji za vsakega posameznika posebej. Glavni dejavnosti zaposlitve so bila področja slikanja, grafike in keramike. Pomembno delo opravlja tudi skupina uporabnikov, ki je vključena v izvajanje programa pomožnih del, ki so sestavljena iz enostavnih del v enoti in namenjena ohranjanju urejenosti okolice enote. Opravila vezana na skrb za enoto potekajo po urniku in so porazdeljena med uporabnike in se prilagajajo njihovim zmožnostim in željam.

Zaposleni so fizično in odnosno prisotni pri izvajanju del v okviru dela storitve zaposlitve pod posebnimi pogoji. Vodijo jih v procesu dela, usmerjajo v kritičnih trenutkih in situacijah, jim podajajo nova znanja ter zagotavljajo varnost pri izvajanju del.

Fizična in odnosna prisotnost strokovnih sodelavcev in strokovne delavke omogoča občutek stabilnosti in varnosti pri uporabnikih. Je temelj izvajanja storitve varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji, na kar se odzivajo izjemno pozitivno, kreativno in ustvarjalno, delovno in tudi storilnostno. Storilnost uporabnikov ni direktno spodbujana s strani strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev.

Izkazalo se je, da zaradi specifik uporabnikov vključenih v umetniško enoto, ni mogoče v popolnosti izvajati načel Art brut umetnosti. Ta temelji na tem, da ustvarjalec svoje ideje in ustvarjalnost izživi svobodno in se pri ustvarjanju ne podreja omejitvam in tehnikam. Nekateri uporabniki potrebujejo omejitve in stalno vodenje, struktura je za njihovo varnost, fizično in psihološko, ter napredek pomembna. Ob usmerjenem vodenju oblika Art Brut umetniškega ustvarjanja v INCE ZU občasno izzveni, ker se uporabniki želijo srečevati z novimi tehnikami, znanji, s pravili in zakonitostmi določene umetnosti, ki pa so nujni za delo in spoznavanje s področjem ustvarjanja.

Skupine uporabnikov v enoti niso dokončne, kar uporabnikom omogoča prehajanje iz ene v drugo dejavnost. Prehajanje je lahko odvisno od posameznikove želje (ki ne more biti nenehno se spreminjajoča) ali strokovne ocene, ki izhaja iz aktualne potrebe in zmožnosti posameznikov. Med letom so imeli vsi uporabniki možnost prehajanja iz ene delavnice v drugo. Sodelavci smo se skupaj dogovarjali in se posvetovali.

Dejavnosti v enoti INCE ZU se med seboj prepletajo, uporabniki svoja znanja in izkušnje medsebojno posredujejo preko različnih aktivnosti.

Posamezne dejavnosti so vezane na letni čas, na določeno obdobje v letu, nekatere dejavnosti potekajo celo leto.

Dejavnosti so bile usmerjene tudi v ohranjanje in povečevanje prepoznavnosti na slikarskem, kiparskem in glasbenem področju tako v slovenskem prostoru kot v tujini.

IV. 1.2.1.1. KERAMIČNA DELAVNICA

Uporabni in okrasni predmeti

V keramični delavnici smo tudi v letošnjem letu večino dela posvetili izdelavi skled, skledic, vaz, krožnikov, čajnih luč, glinenih cvetov različnih oblik velikosti in tehnik. Vsi omenjeni izdelki so izdelani iz različnih tehnik, za katere se odloča delovna inštruktorica na podlagi sposobnosti posameznega uporabnika.

Skozi celo leto je potekalo delo in iskanje rešitev pri vsakem uporabniku posebej, njemu najbližje tehnike, dozorevanje idej in rešitev, spodbujanje k skrbi za svoj delovni prostor in dobremu počutju pri ustvarjanju z glino.

Pri ustvarjanju z glino smo se seznanili:

- dragocenostjo, ki jo ponuja narava,
- podobami nevidnega in vidnega sveta,
- podobami notranjega sveta in čustev posameznika,
- deformacijami in integracijami v glineni posodi,

- lastnim izražanjem v poslikavi,
- veličino možnosti odtisov v glino,
- uporabo gline kot možnosti za izraz v barvah in nanosu s čopičem.

Izdelki so bili na voljo za prodajo in razstavljeni v prodajni galeriji enote INCE ZU.

V letu 2014 je bil predviden ogled Lectarske delavnice, vendar zaradi pomanjkanja kadra, tega nismo izvedli in je predvidena izvedba v prihodnjem letu. Tudi nabiranje materiala v naravi ni bil izveden, kot je bilo zamišljeno, ker je svoj prispevek k temu darovala tudi narava in neugodne vremenske razmere.

Poleg rednega dela izdelave unikatnih keramičnih izdelkov z uporabniki posvetili poseben čas utrjevanju in poglobljanju znanja in veščin, ki smo jih poskušali izboljšati glede na posameznikove sposobnosti, usmerjali v njihovo samostojnost ter spodbujali samoiniciativnosti.

Predelava gline in gnetenje

Pri samem ustvarjanju z glino je še kako pomembno »recikliranje, priprava in shranjevanje tega materiala. Zmotno je prepričanje nekaterih ljudi, ki radi povedo, da je glina poceni material, češ da je to »blato« iz katerega nastane izdelek. To »blato« ima visoko ceno, še višjo pa ima, če ga znaš ceniti, prepoznati vse njegove lastnosti in oblikovati v izdelek, ki je prijeten na pogled ali celo uporaben. Tako smo z uporabniki tekom leta 2014 spoznali:

- Glina je dragocen material.
- Poznamo različne vrste gline. Z uporabniki uporabljamo belo glino, terracota in glino s primesmi šamotnega peska.
- Vsaka glina ima svoje lastnosti. Spoznali smo, da je bela glina bolj krhka in fina, terracota bolj trdna in najbližja glini, ki se nahaja na slovenskih tleh, glina s primesmi šamota pa je uporabna za večje izdelke (kipce, visoke vaze,...).
- Če se polizdelek zaradi kakršnegakoli zunanjega vpliva poškoduje, ga ponovno namočimo, s čimer zopet dobimo mehak material.
- Glino, ki gre v predelavo, je potrebno pregnesti; pri čemer gre za material z enakomerno maso (brez trdih in mehkih primesi) in za iztiskanje zračnih mehurčkov, ki nastanejo pri gnetenju.
- Ko je glina dovolj gnetljiva in enakomerna, jo shranimo v posodi, ki je hermetično zaprta (ni vstopa zraka).
- Z mešanico različnih glin (ki nastane takrat, ko gre polizdelek v predelavo) nastane material, s katerim uporabniki najraje ustvarjajo, saj njeno mehko prilagodijo svojim občutkom in željam.
- Vsak najmanjši kos gline ali suh delček polizdelka gre v predelavo in ponovno uporabo za nov izdelek.

Prostoročno oblikovanje gline

Glede na posameznega uporabnika, njegovo sposobnost, željo in idejo smo izdelke izdelovali v različnih tehnikah. Tako smo zvončke, sklede, vaze, pladnje, lučke in ostale izdelke oblikovali v tehniki kačic, trakov, bunkic, valjancev in ploskov. Pri tem gre lahko za strukturo izdelka v zunanji ali notranji tehniki. Zelo pomembno je, da so deli med seboj dobro spojeni. Nekateri izdelki so tako ohranili tehniko reliefa, odvisno od sposobnosti posameznika; v posameznih primerih pa tehnika služila kot pomoč posamezniku pri lažjem oblikovanju, v nadaljevanju je polizdelek pogladil do gladke strukture, pri čemer izbran način tehnike ni prišel do izraza.

Spoznali smo, da z zaključenim oblikovanjem nekega predmeta, šele končamo prvo stopnjo na poti do končnega izdelka. Zato je pomemben vsak nadaljnji korak. In cel postopek.

Vsaka glina ima drugačen karakter in drugačne lastnosti. Vsaka glina se pri sušenju odzove drugače. Tu gre za proces, pri katerem moraš biti pozoren na smer in odstotek krčenja ter okolje, v katerem izdelek sušiš.

Ko je polizdelek suh, nadaljujemo s čiščenjem samega predmeta, ko smo pozorni predvsem na robove.

Končni polizdelek potem žgemo v peči.

Oblikovanje posode s pomočjo modela

V keramični delavnici inštruktorica, glede na potrebe in povpraševanje, za posamezne oblike posode, pripravi tudi modele, ki služijo kot pomoč pri ustvarjanju posameznim uporabnikom. Pri tej tehniki je pomemben enakomeren nanos gline. Tu gre lahko za oblikovanje iz kosa gline ali tudi s pomočjo prej naštetih tehnik, pri čemer je pomembna enakomerna smer nanosa iz centra proti zunanjemu robu. Tu se tudi vidi, koliko uporabnik razume lastnosti materiala in skladnost posameznih elementov, ki se spajajo v celoto.

Pri oblikovanju s pomočjo modela gre za hitrejši proces, saj ima izdelek oblikovan na tak način poudarek na prej opisanih načinih nanosa ali v samem okraševanju posode. Za takšen postopek dela inštruktorica odloči, ko gre za uporabnika, ki nima toliko občutka ali sposobnosti za samo oblikovanje nekega izdelka, je pa več določeni tehniki okraševanja.

Okraševanje izdelkov z ročno tehniko

Tu gre za posameznika, ki je v določeni tehniki še posebej spreten in je samo njegova:

- **pikanje vzorcev z iglo ali paličico.** Uporabnik, ki mu je ta tehnika blizu je v sebi miren, sproščen in natančen. S pomočjo igle niza v skledo, zvonček, pladenj ali lučko vzorec, o katerem se predčasno dogovori z inštruktorico. Pri tej tehniki gre za zaporedje pikic, ki sledijo vzorcu, vzorec pa je vtkan v obliko, ki jo zunanji opazovalec opazi v končnem izdelku (cvet, ptiček, smrečica...),
- **okraševanje z engobami in podglazurnimi barvami** je tehnika, pri kateri z nanosom barve s pomočjo čopiča krasimo sklede. Uporabnik mora biti zelo skoncentriran na svoje delo, saj je nanos barve na glino poseben postopek, pri katerem moraš biti pozoren na gostoto barve, nenehno mešanje le teh in biti mora tudi dovolj hiter in odziven pri samem nanosu. Vzorec navadno izbere uporabnik sam, z upoštevanjem temeljne teme in uporabnikovih zmožnosti.
- **risanje s palčko** je ena izmed lažjih tehnik in je blizu uporabnikom, ki imajo manj koncentracije in zmorejo manj natančnosti. Posameznik riše vzorce ali zgodbo po vnaprej pripravljeni skici, ki jo izdelava na list papirja. Pomembna je prava »trdota« (suhost) polizdelka in občutek globine le tega.

Glaziranje in žganje polizdelkov

V tem postopku uporabniki fizično ne sodelujejo, ker je sam postopek oblivanja precej natančen, zahteva hitro odzivnost in je žal zanje pretežak. Uporabniki ga prepoznajo ga preko praktičnega prikaza in ga znajo teoretično predstaviti. Tudi samo vlaganje polizdelkov v peč je za uporabnike preveč zahtevno iz vidika koncentracije, natančnosti in previdnosti.

Skrb za čisto okolje

Končni postopek ustvarjanja in vsak nov začetek pa zahtevata čisto delovno površino. Tu je poudarek na tem, da vsak uporabnik samoiniciativno pripravi vse kar potrebuje za samo ustvarjanje izdelka. Prepoznati mora zakaj se določeno delovno orodje uporablja, čemu služi in zakaj ga pri ustvarjanju potrebuje. S tem prepozna, da je glina kljub vsemu čist material, ki ne dopušča, da se z njo ravna površno. Seznanani se s tem, da več svoje natančnosti in čistosti vložijo vanjo, lepši in privlačnejši je končni izdelek.

Razstave kiparske delavnice

Rezultat dveletnega spoznavanja z glino, njenimi karakteristikami in neskončnimi možnostmi, ki jih ponujata naravni material, je bila razstava uporabnice v mesecu novembru, poimenovana »Moje rožice«.

Za samostojno razstavo se je uporabnica bolj intenzivno pričela pripravljati že v začetku leta. Njeno željo po upodabljanju travnika, cvetlic in žive narave sva ujeli v cvetu. Cvet je bil osnova, na kateri je gradila ustvarjanje v glini. Povezala jih je v sklede, vaze, zvončke, samostojne cvetove in lučke. Seznanila se je s tehniko valjanja, lepljenja, modelirnim izdelovanjem, tehniko nanosa barv, tehniko risanja s paličico in samostojno kompozicijo. Pri delu je bilo potrebno veliko sproščenosti in ljubezni do ustvarjanja. Razstava je bila uspešna, uporabnici je pustila pečat nepozabnega in ji vlila novo upanje in voljo do ustvarjanja.

V okviru **Dneva odprtih vrat enote INCE ZU**, smo poleg svojih izdelkov prispevali s peko božičnih piškotov, ki smo jih ponudili v prodajo v obliki darilc in v pokušino.

Aranžiranje, dekoracija, darilni program

Skozi vse leto smo poskrbeli tudi za **aranžiranje** daril; povezovanje naravnega materiala v dekoracijo, v smislu priprave izdelkov kot daril; zanje iskali idejne rešitve in prepoznavali možnosti, ki jih ponuja narava, in kako jo uporabiti in povezati v nedokončano zgodbo.

IV. 1.2.1.2. SLIKARSKA DELAVNICA

Barvanje mandal

Osvojeno znanje likovne prvine barve (pridobljeno znanje preteklega leta) smo prenesli v barvanje in študiranje mandal. Mandale so risbe, ki se po svoji strukturi zgledujejo po naravi, beseda mandala pa izvira iz sanskrta in pomeni krog. Pri barvanju mandal uporabljamo obe možganski polovici. Desna možganska polovica je odgovorna za čustva in ustvarjalnost, leva pa za razum in logično razmišljanje. Ko uporabljamo obe polovici, se naše misli umirijo. Mandale smo torej začeli barvati, da bi ustvarili notranje ravnovesje, ki pa se začne kazati v izboljšanjem telesnem, duševnem in čustvenem počutju. Ker barvanje mandal zahteva določeno mero zbranosti in uporabe različnih barvnih kombinacij smo jih uporabili za obnovitev znanja o barvah, hkrati pa tudi kot »trening« zbranosti, osredotočenosti in natančnosti, ki smo jo potrebovali pri nadaljnjem delu v mediju grafike.

Recikliranje platen

Uporabniki so se naučili napenjati platna na stare že uporabljene pod okvirje, s katerih smo odstranili stara poslikana platna ter ponovno napeli in »grundirali« (pripravili podlago) nova platna. Vsak je v krogu svojih zmožnosti lahko preizkusil, kako pomembna je dobra napetost platna in pravilen nanos podlage (grunda) za dobro in primerno slikarsko podlago. Naučili smo se tudi, da odstranjena, stara platna lahko ponovno, po potrebi, napnemo nazaj na podokvir.

Grafika in tisk

Grafično tehniko visokega tiska, linoreza, smo v letu 2014 nadgradili z tehniko barvnega visokega tiska, barvnega linoreza. Osredotočili smo se na motive krajin in portretov. Z knjižno predlogo smo uporabnikom podali v razmislek kako uskladiti tehniko in barvo, se pravi, da v procesu nastajanja grafike razmišljajo o tem, kakšne bodo posamezni deli slike in kako jih umestiti v celoto. Delo je potekalo z več matricami (podlage), se pravi je bilo zahtevano bolj kompleksno in zahtevno razmišljanje o izidu končnega izdelka. S posameznimi uporabniki smo v sodelovanju z varuhinjo tudi v praksi pokazali izvedbo tiskanja večbarvnih matric. Zaradi zahtevnosti tiskalnega stroja je končni tisk in izvedbo prevzela varuhinja, uporabniki pa so pomagali pri nanašanju (valjčkanju) in izbiri barve ter postavitvi matric v kompozicijo.

V duhu prihajajočega prazničnega obdobja smo svoje znanje tehnike visokega tiska prenesli na manjše formate, jih opremili z prazničnimi motivi in začeli izdelovati novoletne čestitke. Podlage in matrice so izdelali uporabniki sami, varuhinja in delovna inštruktorica pa sta »zložile« v končni izdelek, v novoletne voščilnice.

Poslikava blaga in izdelava vrečk in vzglavnikov iz platna

V mesecu januarju smo nadaljevali z izdelavo nosilnih vrečk iz vnaprej poslikanega blaga, ki je delo uporabnikov. Predstavljena jim je bila tudi možnost kako njihove slikarske stvaritve na koščkih platna lahko uporabimo kot blago za šivanje uporabnih predmetov kot so vzglavniki, nosilne vrečke, ipd. Šivanje na šivalnem stroju jim je bilo predstavljeno teoretično, kasneje pa smo z ročno bolj spretnimi uporabniki to izvedli tudi v praksi. Nadgradnjo in samostojno uporabo šivalnega stroja bomo načrtovali v letu 2015.

Uporabniki so v letošnjem letu osvojili precej znanja likovne teorije ter umetnostne zgodovine. Naučili so se svoje znanje uporabiti v praksi ter ga prenašati v različne medije. Predvsem pa so se naučili natančnosti ter potrpežljivosti, kar je pozitivno vplivalo tudi na skupinsko dinamiko in dinamiko dela.

Vezenje

V mesecu septembru smo uporabnikom predstavili tudi tehniko vezenja oziroma štikanja. Tehnika je bila ponujena celotni slikarski delavnici in je bila zelo dobro sprejeta. Uporabniki so se zavzeto lotili dela in pri posameznikih je bil viden zelo velik napredek na področju koncentracije ter natančnosti. Posamezniki so tehniko prilagodili svojim zmožnostim vendar so še vedno ohranili estetski videz končnega izdelka. Motive smo iskali v folklornem izročilu ter jih prilagodili željam in zmožnostim uporabnikom. Barvo izbiramo nitk smo v celoti prepustili posamezniku, kar se je izkazalo za zelo kreativno. Vezenine kot končne izdelke smo kasneje vključili oziroma uporabili pri izdelavi vzglavnikov ter ostalih uporabnih predmetov.

Makrame

V oktobru smo uporabniku, ki je že imel predznanje osnov tehnike makrameja dali možnost ponovne obuditve te tehnike. Uporabnik je že obstoječe izdelke, ki jih je v preteklosti izdelal in niso bili predmet prodaje recikliral. Vrvi je ponovno uporabil pri izdelavi ročajev za nosilne vrečke. S to tehniko smo uporabniku omogočili, da svoje že pridobljeno znanje ohranja ter ga nadgrajuje. Pokazal je posebno veselje ter željo, da bi izdelek (ročaj) nadgradil ter v prihodnosti izdelal samostojni uporabni izdelek.

Čiščenje slikarske delavnice

V letošnjem letu smo v slikarski delavnici uvedli sistematičen raspored čiščenja delavnice. V sodelovanju z uporabniki smo specifikirali dela in potrebe čiščenja prostorov ter sestavili tedenski urnik dežurstev. Odziv uporabnikov je bil zelo pozitiven in odgovoren. Z uvedbo urnika dežurstev smo omogočili bolj strukturiran način dela ter spodbudili odgovornost za skrb za delovne površine in delovni prostor.

Razstave slikarske delavnice

Ob obeležju Dneva downovega sindroma je 21.3.2014 razstavljal uporabnik slikarske delavnice. Razstava je bila prikaz njegovih platen v akrilni tehniki, ki jih je izdeloval v zadnjem letu. Njegova platna odražajo različne motive, predvsem zrcalijo vsakdanje življenjske motive. Uporabnik je pod vodenjem varuhinje s specialnimi znanji prikazal svoje značilno spontano opazovanje narave in ljudi.

IV. 1.2.1.3. GLASBENA DELAVNICA

Skupina, ki je izvajala glasbeno dejavnost, se je v mesecu maju združila s skupino uporabnikov v slikarski delavnici. Kljub spremenjeni strukturi uporabniki za sproščanje ob glasbi niso bili prikrajšani. Uporabniki so se pripravljali in vadili **plesno glasbene nastope** za popestritev kulturnega programa ob odprtjih razstav enote INCE ZU.

Glasbena dejavnost so izvajale se je izvajala ob torkih in četrtek po kosilu oziroma po potrebi glede na predvidene nastope glasbene skupine. Uporabniki so v dopoldanskem času vključeni v ostali dve delavnici. V sodelovanju s prostovoljko je ob petkih potekala folklorna dejavnost za vse uporabnike enote.

Ob izvajanju glasbe se uporabniki sproščajo, zaplešejo, pojejo, spoznavajo in odkrivajo različne barve zvokov. Sodelovanje v glasbeni delavnici je bilo omogočeno vsem uporabnikom, ki si želijo tovrstnega izražanja.

IV 1.2.1.4. PROGRAM POMOŽNIH DEL - SKRB ZA UREJENOST ENOTE

V okviru skrbi za čistočo, urejenost notranjosti in zunanosti enote smo skupaj z uporabniki izdelali urnik dnevnih in občasnih opravil. Pri razdelitvi aktivnosti smo upoštevali želje uporabnikov in njihove sposobnosti, kar se je tudi v letošnjem letu izkazalo za pozitivno.

Dnevna opravila, ki jih izvajajo uporabniki:

- razkuževanje/dezinficiranje kljuk, stikal, pip, oprijemal na ograjah,
- pometanje stopnišč in vseh hodnikov,

- pomoč pri pospravljanju miz po obrokih,
- zaklepanje in odklepanje garderobe,
- skrb za urejeno okolico enote,
- skrb za urejenost kotlovnice in kurilnice,
- pomoč pri opravljanju in samostojno opravljanje različnih hišnih opravil,
- skrb za glasbene inštrumente in prostor, kjer se izvaja glasbena delavnica,
- skrb za urejenost prostora za čistila in druge pripomočke,
- dnevno sesanje jedilnice,
- pometanje obeh zunanjih stopnišč in spodnjega balkona,
- praznjenje košev v vseh prostorih po enoti,
- čiščenje miz, stolov in klopi v jedilnici – po zajtrku in kosilu,
- prenos torbe z zdravili iz Naše hiše in nazaj,
- pomivanje posode,
- zlaganje posode v pomivalni stroj in zagon pomivalnega stroja,
- čiščenje kuhinjskega pulta,
- upravljanje z mikrovalovno pečico,
- kuhanje kave in čaja za uporabnike,
- pometanje in pomivanje tal v kuhinji,
- razdeljevanje kosila,
- razdeljevanje prtičkov in jedilnega pribora za kosilo in zajtrk,
- spuščanje rolet in ugašanje luči po zaključku delovnega dne.

Občasna opravila, ki jih izvajajo uporabniki:

- ♣ obešanje in zlaganje opranega perila,
- ♣ likanje,
- ♣ fotokopiranje,
- ♣ menjava toaletnega papirja in papirja za brisanje rok v avtomatih,
- ♣ zalivanje rož (sezonsko),
- ♣ skrb za vrtno in ostalo orodje,
- ♣ čiščenje hladilnika,
- ♣ čiščenje stenskega regala.

IV. 1.2.1.5. AKTIVNOSTI, POVEZANE Z USTVARJANJEM, V ENOTI INCE ZU V LETU 2013

IV. 1.2.1.5.1. RAZSTAVE ENOTE ZU

V letu 2014 smo organizirali 2 samostojni razstavi. Odprtje obeh razstav je bilo kulturno vsebinsko objeto v prepevanje ali ples uporabnikov naše enote, posladkano z našo peko.

Tudi letos smo bili povabljeni k razstavi izdelkov oseb z motnjo v duševnem razvoju Društva Sožitje v Knjižnici Domžale, s stojnico naših izdelkov smo bili prisotni na Mihaelovem sejmu v Mengšu, v mesecu decembru smo na povabilo MDDSZ naše izdelke predstavili v avli Ministrstva.

V namen približevanja okolju smo v decembru organizirali Dneve odprtih vrat.

SLIKARSKA RAZSTAVA ob dnevu Downovega sindroma – 21.3.2014

V umetniški enoti vsako leto od dnevu Downovega sindroma pripravimo odprtje razstave in na ta način obeležimo ta dan. Svečano odprtje je potekalo 21.3.2014 v galeriji enote INCE ZU v Mostah pri

Komendi. Letos je razstavljal uporabnik likovne delavnice, ki je razstavljal svoja platna v tehniki akrila.

Ob odprtju so se v enoti zbrali svojci, zakoniti zastopniki, prijatelji in občani Mengša in Komende. Glasbeni nastop je bil zelo prijeten in topel. Obogatili so ga uporabniki glasbene delavnice z ljudskimi napevi.

»Moje rožice«, razstava KERAMIČNIH IZDELKOV – 21.11.2014

Turistično društvo Komenda nam je prijazno odstopilo razstavni prostor na Koželjevi domačiji. V mesecu novembru je svoje izdelke predstavila uporabnica, ki je bila pod strokovnim vodenjem in usmerjanju delovne inštruktorice v zadnjem letu zelo vpeta v delo kiparske delavnice. Razstava je bila pripravljena v bivšem hlevu domačije. Delovna inštruktorica je ob pomoči sodelavk pripravila izjemno lepo prizorišče razstavnega prostora. Otvoritveni program so obogatili uporabniki s svojim pevskim nastopom. Razstava je naletela na zelo lep in topel odziv svojcev, zakonitih zastopnikov in prijateljev naših uporabnikov.

Razstava v KNJIŽNICI DOMŽALE- 17.3.2014

Predstavljali smo keramične izdelke v sklopu razstave društva Sožitje. Odziv obiskovalcev na naše izdelke je bil po besedah organizatorjev dober in upamo na vnovično sodelovanje.

MIHAELOV SEJEM, 20. in 21.9.2014

Na Mihaelovem sejmu smo predstavljali izdelke uporabnikov bivalne enote in umetniške enote. Zaposleni so skupaj z nekaj uporabniki obiskovalcem sejma predstavili ustvarjalno delo VDC INCE. VDC INCE Mengeš, je v lokalnem smislu reprezentativna institucija, ki opravlja storitev vodenja varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji za odrasle osebe z motnjo v duševnem razvoju. Želimo si še več podobnih načinov predstavitve našega dela širši lokalni skupnosti.

DNEVI ODPRTIH VRAT, 4. in 6.12.2014

V letošnjem letu smo v času prazničnega decembra vrata že drugič odprli vsem tistim posameznikom, ki si želijo spoznavati, kako poteka vsakdanjik uporabnikov v naši enoti. Dva dni so od jutranjih ur do večera prihajali svojci, prijatelji, naključni obiskovalci in z navdušenjem občudovali izdelke, ki nastajajo izpod rok naših uporabnikov. Vsak se je lahko posladkal tudi z dobrotami, ki so v decembru nastajale v naši kuhinji. Obisk ljudi pa neizmerno razveselil tudi naše uporabnike. Takšen način predstavljanja zavoda VDC INCE si vsi želimo še v prihodnje.

IV. 1.2.1.5.2. PO POTEH KULTURNE DEDIŠČINE

Tudi v preteklem letu je bila v različnih dejavnostih enote INCE ZU rdeča nit iskanje poti kulturne dediščine in srečevanje s Slovenskim ljudskim izročilom.

OGLED KOLIN, 9.1.2014

Na povabilo Turističnega društva Komenda smo si ogledali pripravo kolin. Ogled je vodila turistična delavka. Uporabniki so v Koželjevi domačiji, kjer je potekal prikaz priprave kolin, sodelovali, veliko spraševali in bili radovedni..

Posladkali smo se z različnim pecivom in spili vroč čaj. Sodelovanje s Turističnim društvom Komenda nam tako vsako leto popestri mrzle zimske dneve.

KULTURNI DAN, 6.2.2014

V okviru kulturnega dne smo v enoti prebirali Prešernovo poezijo. Pogovarjali smo se o življenju pesnika, o njegovem doživljanju ljubezni in našem odnosu do ljubezni, ljudi, ki nam bogatijo

življenje. Spomnili smo se tudi anekdotah in zanimivih zgodbah, ki so se spletle vezano na pesnikovo življenje.

PUSTOVANJE, februar 2014

Na pustni torek smo z uporabniki INCE ZU imeli pustno rajanje. Pred pustnim rajanjem smo povedali nekaj o pomenu pusta in o samem običaju. V domači kuhinji smo cvrli miške in se z njimi sladkali. Pustne šeme in zaposleni smo zaplesali in zapeli. Sledila je tudi likovna delavnica kjer so uporabniki upodabljali pust v lastni domišljiji.

VELIKA NOČ, 28.3.2014

Tudi v letošnjem letu smo barvali velikonočna jajca. Tokrat smo se odločili da »pirhe« barvamo z voščenkami in akrilnimi barvami. Vsak uporabnik je nekaj pisanic vzel domov.

LIKOVNA KOLONIJA, Črna na Koroškem, 28. 5. in 29.5.2014

Skupina štirih uporabnikov se je pod vodenjem delovne inštruktorice udeležila Likovne kolonije v Črni na Koroškem. Dva dneva sta minila v ustvarjanju v naravi, medsebojnem druženju in druženju z tamkajšnjimi osnovnošolci. Uporabniki so se sprostili tudi ob plesu, ogledu Črne. Za zaključek tabora so organizatorji pripravili razstavo izdelkov .

IGRAJ SE Z MANO, 30.5.2014

Žal je udeležba na festivalu Igraj se z mano, ki so jo uporabniki težko pričakovali, zaradi pomanjkanja kadra odpadla. Želimo si, da bi imeli prihodnje leto zopet možnost k prijavi na udeležbo.

OGLED VLVANJA ZVONOV V ŽALCU, 9.9.2014

Uporabnik enote INCE ZU si je dolgo časa želel ogledati postopek vlivanja cerkvenih zvonov. V letošnjem letu smo z veseljem uresničili njegovo željo in na ogled zvonov popeljali še skupino uporabnikov, ki je imela željo ogleda.

FOLKLORNA DEJAVNOST

Sodelovanje s prostovoljko, ki nam že drugo leto popestri vsak petek je doživeto in polno. Uporabniki z veseljem pričakujejo in njihova želja po učenju novih besedil, pesmi in plesnih korakov se izraža tudi v napredke pri osvajanju novih znanj

Vsebinsko je plesno-glasbena dejavnost temeljila na ljudski materialni, duhovni in socialni kulturi naših prednikov iz področja Mengša in širše domovine

Pesmi, plesi in družabne igre, ki so jih uporabniki osvojili, smo v nizu predstavili tudi v kulturnem programu naših razstav. V letošnji program smo uvrstili še venček novih ljudskih napevov. Naj omenimo tiste, katere uporabniki najraje prepevajo in plešejo: »Poušter tanc«, »Rihtarja bit«, Izštevanka - Micka je že oženjena, Ta šepasta krava , Klicanje murna, »Štajeriš«, Šušarska, Sedmerka, En pastirček kravce pase.

Folklorne delavnice so čudovit preplet zaposlitve naših uporabnikov in sprostitvene dejavnosti. Ker je vedno polna gibanja poskrbi za fizično dejavnost tudi tistih, ki sicer ne kažejo interesa po sprehodih in hoji.

PEKA PECIVA IN SPOZNAVANJE S SLOVENSKO KULINARIČNO TRADICIJO

Dvakrat mesečno potekajo delavnice na temo »zdravilnih zelišč« in »sezonskega sadja«. Doslej smo spoznavali nekaj vrst grmičnic, gozdnih rastlin in sadežev, vrtnih zelišč. Pogovarjali smo se o uporabi teh rastlin v kulinarčne in zdravilne namene. Naši uporabniki radi prinesejo razno sadje, ki ga utrgajo v sadovnjaku babic in svojcev.

Pri pripravi peciva rad sodeluje prav vsak na različne načine. Vsi uporabniki se izkažejo, ko so poslušni in radovedni in se želijo preizkusiti v pripravi peciva.

DRUGE DEJAVNOSTI V LETU 2014

- ♣ ogled **smučarskih poletov, Planica 2014**,
- ♣ **obisk učencev iz OŠ Roje** v mesecu februarju 2014,
- ♣ Izlet v **Lipico**, ogled konjušnice, 8.5.2014
- ♣ Ogled **lutkovne predstave** Pepelka, 2.10.2014
- ♣ **Kostanjev piknik** v enoti Mengeš, 22.10.
- ♣ ogled dveh krajših **filmov »Bela griva divji konj« in »Rdeči balon«**, 16.12.2014
- ♣ ogled **lutkovne predstave** v enoti Mengeš, 19.12.2014
- ♣ zaključek starega leta, **novoletno rajanje**, 23.12.2014.

DEJAVNOSTI V INCE ZU, KI SO POTEKALE VSE LETO

- ♣ sprehodi v naravo, ustvarjanje v naravi,
- ♣ risanje ob glasbi (na določeno temo) in ustvarjanje ob poslušanju ljudskih pesmi,
- ♣ pregledovanje knjig, gledanje filmov in dokumentarcev o ljudskih običajih in umetnosti,
- ♣ pogovori o različnih temah v umetnosti, ki se navezujejo na širše področje človeškega delovanja,
- ♣ spoznavanje s kulturno dediščino kot celotni pomen v Slovenskem prostoru,
- ♣ praznovanje posameznih praznikov v letu na način, ki je temeljil njegovemu nastanku,
- ♣ folklorna dejavnost, ki jo izvaja prostovoljka enkrat tedensko,
- ♣ poudarek na preudarnem, varčnem ravnanju z materialom in spoštovanju le tega (predelava, recikliranje),
- ♣ ohranjanje znanja pri posamezniku in pridobivanje novega glede na sposobnost posameznega uporabnika,
- ♣ enota INCE ZU v celoti sodeluje pri pripravi in organizaciji razstav in dogodkov ki predstavljajo ustvarjalno delo uporabnika,
- ♣ iskanje možnosti za pridobivanje novih razstavnih prostorov,
- ♣ peka peciva,
- ♣ aranžiranje daril za zaposlene in uporabnike.

IV. 1.2.1.5.4. PRODAJA IZDELKOV

Prodaja izdelkov je potekala v naši trgovinici, na razstavah in »od ust do ust«. Prodajale so se slike, platna, kiparski izdelki, novoletne voščilnice.

S prodajo izdelkov uporabniki dobijo potrditev za svoje delo. Trženje je potekalo s pomočjo razstav, v sodelovanju na prireditvah in na drugih aktivnostih, ki se izvajajo večinoma v ožji lokalni skupnosti, itd.

Veliko izdelkov naših uporabnikov smo uporabili tudi za poslovna darila, darila ob rojstnih dnevih zaposlenih, za obiskovalce določenih internih prireditev.

Poleg strokovnega dela je področje trženja in iskanje primernih načinov promoviranja dela naših uporabnikov izredno pomembno. Smo na poti, ko moramo opraviti naslednje korake v smeri pri združevanju področij umetnosti in trženja izdelkov naših uporabnikov. V preteklih letih smo to poskušali z razstavami v ožji in širši lokalni skupnosti, vendar moramo stopiti še dlje v teh nalogah. Izdelke predstavljamo tudi na spletni strani, v spletni galeriji.

Z dvema dnevoma odprtih vrat v mesecu decembru smo odprli še eno dodatno možnost, da občani spoznavajo delo uporabnikov in večje spoštovanje njihovega truda. Ta oblika prodaje se je izkazala kot zelo uspešna in jo bomo ohranili tudi v prihodnjem letu. V letošnjem letu smo z veseljem ugotovili, da je prav vsak obiskovalec zapustil enoto z vsaj enim izdelkom.

IV. 1.2.2. VARSTVO IN VODENJE

Na vseh področjih izvajanja storitve varstva in vodenja uporabnikov smo poskušali ohranjati čim večjo samostojnost uporabnikov v sodelovanju s svojci in zakonitimi zastopniki skrbniki:

✧ **Skrb za sebe in osebno higieno:** Veliko pogovorov in časa namenjamo osebni higieni, higieni in čistoči prostorov. Ta tema se obravnava na skupnih sestankih, socialnih delavnicah in tudi individualno z vsakim posameznikom, ko se pokaže potreba. Osebni higieni dodatno posvečamo pozornost v primeru raznih obolenj, viroz, v zimskem času. Poleti več pogovorov namenjamo rednemu umivanju in tuširanju zaradi potenja. Ob tem analiziramo tudi namen in koristnost takšnih opravil.

✧ **Prehrana:** Uporabniki imajo v enoti dva obroka, zajtrk in kosilo. 8 uporabnikov prejema dietne obroke. Posebno pozornost posvečamo pravilni in zdravi prehrani. Uporabnike na socialnih delavnicah vedno znova opozarjamo in poučimo o zdravi prehrani, pomenu manjšega vnosa kalorij v naš organizem. Pogovarjamo se o njihovem dobrem počutju in lastni odgovornosti pri vnosu zdravih sestavin v svoje telo.

✧ **Telesna aktivnost:** v letu 2013 smo mnogokrat, kadar je le dopuščalo vreme in čas odšli na sprehode. Za telesne aktivnosti smo spodbujali vse posameznike. Uporabniki svoj interes za telesno aktivnost kažejo različno. Nekaterim so ljubši sprehodi, drugi raje telovadijo v enoti. Tudi jutranja telovadba se je redno izvajala. Veliko energije smo zaposleni vložili v to, da bi nekatere posameznike uspeli usmeriti vsaj v eno od teh dveh telesnih aktivnosti. Tistim uporabnikom, ki jim ne ustreza vodena telovadba, smo poskušali doseči fizično aktivnost preko iger, sprostitvenih dejavnosti.

✧ **Vseživljenjsko učenje:** pri uporabnikih smo poskušali ohraniti pridobljeno znanje in sposobnosti ter učenje novih veščin na naslednjih področjih: skrb za okolico, opravljanje gospodinjskih del in čiščenje prostorov v enoti, primerno vedenje, spoštovanje ljudi.

Vseživljenjsko učenje se odvija tako v skupinskih dejavnostih kot tudi med ustvarjalnim procesom oziroma zaposlitveno dejavnostjo. Krepi se njihova notranja moč, samozavest, tudi v porazih se učijo in dosegajo duhovni napredek in krepitev veščin, ki jih že obvladujejo.

✧ **Aktivno vključevanje** v okolje: skrbeli smo, da imamo dobre medsosedske odnose in poskušali v čim večji meri sodelovati z drugimi zavodi, posamezniki, galerijami itd. V okolje se vključujejo preko raznih dejavnosti kot so razstave, kulturni dogodki.

⤴ **Vzdrževanje in razvoj socialnih stikov** uporabnikov: spodbujali smo reševanje konfliktov med uporabniki, prijateljsko ozračje v delavnicah, vzdrževanje in učenje socialnih veščin v okviru socialnih delavnic, sestankov z uporabniki, zaposlitve v delavnicah ter skupinskih in individualnih pogovorov z uporabniki.

⤴ **Varstvo pri prihodih in odhodi** uporabnikov ter spremstvo pri prevozi uporabnikov: Ob prihodu in odhodu uporabnikov se poskrbi za stalno spremstvo in se na ta način omogoča varnost vsakega posameznika. Prav tako se poskrbi za ustrezno število spremljevalcev v primerih različnih izletov.

IV. 1.2.3. STROKOVNO DELO

IV. 1.2.3.1. PODROČJE DELA Z UPORABNIKI

INDIVIDUALNO DELO IN SKUPINSKO DELO

Skupinska habilitatorka je izvajala individualne in skupinske pogovore z uporabniki.

INDIVIDUALNA OBRAVNAVA je oblika neposrednega dela z uporabnikom. Namenjena je individualizaciji osebnega razvoja posameznika in osebne rasti, z namenom razbremenitve stisk. Individualni pogovori so pomembni pri izgradnji lastne vrednosti, pri obvladovanju jeze in agresivnih vedenj. Krepi se samopodoba uporabnikov, nudi podpora in potrditev. S posameznikom pregledujemo in iščemo možnosti za izvajanje aktivnosti, načrtovanje prostega časa, možnosti za večje zadovoljstvo pri vključevanju v skupino, krepimo občutek varnosti, samospoštovanja in koristnosti.

Obravnave s posamezniki so bile redne. Izvajajo se v pisarni skupinske habilitatorke, kjer je zagotovljena zaupnost in varnost. Določijo se z individualnim načrtom, glede na potrebe uporabnikov ali drugih aktualnih situacij npr. konfliktov med uporabniki, neprimerne obnašanja, nasilnega obnašanja ter osebnih stisk posameznikov.

Skupinska habilitatorka vodi urnike pogovorov na ta način, da se pogovori tudi s tistimi, pri katerih ni nobenih odstopanj, konfliktov in na ta način dosega pri uporabniku varnost, sproščenost in občutek sprejetosti. Predvsem pa s tem ni izražena nobena potreba po iskanju negativne pozornosti zvedenjem ali izražanjem stiske.

SKUPINSKO DELO z uporabniki se je izvajalo v različnih oblikah.

Strokovno delo s skupinami uporabnikov se je izvajalo v delavnici v sodelovanju s skupinsko habilitatorko, delovnimi inštruktorji in varuhi. Pogovori potekajo v smeri skrbi zase, osebne higiene, osveščanja o čistoči, pomembnosti gibanja ustrezni prehrani in razreševanje konfliktov.

Podobne vsebine potekajo v pogovorih v okviru načrtovanih srečanj, ki so na urniku enkrat tedensko, ob istem času.

Skupinska obravnava v manjših skupinah. V specifičnih situacijah. Namen teh sestankov je, da uporabniki skupaj z zaposlenimi rešujejo (konfliktno) situacijo, ugotovijo, kakšen je bil potek dogodka, kdo je bil udeležen v dogodku, kakšne ukrepe bi predlagali, prepoznavajo, kakšno vedenje je sprejemljivo oziroma ni. Skupinski pogovori omogočajo izboljševanje medsebojne komunikacije. Na ta način se uporabniki prepoznavajo med seboj in se učijo vključevanja v socialno mrežo. Ta način dela omogoča tudi učenje za življenje.

SOCIALNE DELAVNICE

V letu 2014 smo nadaljevali z izvajanjem socialnih delavnic. Socialne delavnice so potekale enkrat tedensko, trajale eno uro, udeleževala se jih je večina uporabnikov. Skupinska habilitatorka je poskušala motivirati vse uporabnike pri izvajanju, vendar je bila pri tem samo delno uspešna.

Socialne delavnice vodi skupinska habilitatorka. Aktivno vključeni so tudi ostali zaposleni v enoti. Teme socialnih delavnic so bile izbrane glede na skupinsko dinamiko in problematiko v enoti. V enoti med uporabniki ni veliko konfliktnih situacij, zato se je skupinska habilitatorka velikokrat odločala za sprostitvene družabne igre. Največkrat izbrane teme so se nanašale na zabavne igre, sproščanje, učenje socialnih spretnosti, asertivnost, komunikacija, preprečevanje in obvladovanje konfliktov, skrb za osebno higieno, telesna aktivnost, razumevanje navodil, krepitev samopodobe in samospoštovanja, pozitivno doživljanje, umirjanje ob glasbi in vodeni zgodbi, razumevanje souporabnikov, sprejemanje in dajanje pohval, opazovanje razlik, učenje bontona, pogovori o dogajanju v enoti. Uporabniki so izjemno dobro sprejeli socialne delavnice in so čakali na petek, ko so se delavnice tudi izvajale.

SESTANKI Z UPORABNIKI

Vsako sredo smo imeli sestanek z uporabniki. Vodila jih je skupinska habilitatorka, na sestanku so udeleženi tudi ostali zaposleni.

Redni tedenski sestanki so pomembni z vidika možnosti soodločanja in participiranja o zadevah, ki vplivajo na kvaliteto njihovega dela, življenja. Na sestankih so uporabniki aktivno sodelovali pri razreševanju konfliktov, izražali nezadovoljstva in pohvale, delili lepe občutke in pozitivne izkušnje.

Na sestankih smo obravnavali aktualne teme, ki so jih uporabniki zelo radi odpirali. Spoštovali smo različnost, se upoštevali, se učili izražati lastna mnenja in spoštovati mnenja drugih. Ker so bili sestanki usmerjeni tudi v načrtovanje, organizacijo dela, spoštovanje pravil, smo vztrajali, da se sestankov udeležujejo vsi uporabniki.

Za izražanje pohval, pritožb, mnenj so tudi letos uporabljali »Nabiralnik za pohvale in pritožbe«, ki so jo uporabniki precej uporabljali. Nabiralnik je vodja enote izpraznila po potrebi, pregledala vsebino in jo predstavila na sestankih. Spodbujala je uporabnike k opazovanju dogajanja v enoti, razmišljanju o dogodkih, situacijah, kaj bi se lahko spremenilo in izboljšalo ter kaj je dobro. Ker so bili v preteklosti nekateri v številu pohval vodjem delavnic in vodji enote preobsežni in so se pohvale ponavljale, je skupinska habilitatorka spodbujala uporabnike naj si več pohval izrekajo medsebojno, v skupini, v kateri delajo, naj navajajo tudi predloge za izboljšanje dela in zmanjševanje konfliktov.

PROSTOVOLJNO DELO

V lanskem letu smo pričeli s programom prostovoljnega dela. Nosilka programa je vodja enote INCE ZU v sodelovanju s strokovnimi delavci in sodelavci v celotnem zavodu. S prostovoljci pred pričetkom izvajanja prostovoljnega sklenemo dogovor o sodelovanju, katere priloga je Kodeks etičnih načel. Prostovoljno delo se izvaja v enoti INCE ZU in v bivalni enoti.

V bivalni enoti enkrat mesečno prihajajo prostovoljke – študentke in v uro in pol trajajočem druženju uporabnikom popestrijo njihov prosti čas z družabnimi ali ustvarjalnimi delavnicami.

V enoti INCE ZU redno tedensko deluje prostovoljka, ki z uporabniki izvaja folklorne dejavnosti. Uporabniki v delavnici spoznavajo kulturno dediščino, šege in navade naših prednikov, učijo se ljudskih pesmi in plesov. Dejavnost poleg družabne in sprostitvene vrednosti pomaga tudi k večji

fizične aktivnosti. To je še posebej pomembna motivacija za tiste uporabnike, ki zavračajo gibanje in sprehode.

SPREJEM IN PREMESTITEV UPORABNIKOV v enoti INCE ZU

V letu 2014 je bil v enoti INCE ZU zaključen postopek sporazumne prekinitve Dogovora o vključitvi v storitev vodenja varstva in zaposlitev pod posebnimi pogoji. Sporazum o prekinitvi dogovora med uporabnikom in VDC INCE je bil speljan na podlagi ocene strokovnega tima, da uporabniku v storitvi vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji v VDC INCE nimamo možnosti nuditi ustrezno storitve glede na njegove spremenjene specifične psihosocialne potrebe, starost in zdravstveno stanje. V času postopka je bila svojcem ves čas nudena strokovna in moralna podpora.

V mesecu aprilu 2014 smo v enoto v okvir izvajanja naše storitve sprejeli novo uporabnico.

Ena uporabnico smo v dogovoru s svojci uporabnice in predvsem na željo uporabnice v mesecu oktobru premestili iz enote INCE ZU v enoto INCE Mengeš, saj je bila to močna želja uporabnice, ki je postala uresničljiva, ko so bili ustvarjeni pogoji za tak korak. Ob strokovnem vodenju smo spoznali, da je ta odločitev pomembna, da se ohrani njena nadaljnja vključitev v storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji.

Ob zaključku leta 2014 je v enoto INCE ZU vključenih 23 uporabnikov.

EVALVACIJE IN INDIVIDUALNI NAČRTI

V letu 2014 smo nadaljevali s procesom ponovne evalvacije izvajanja individualnih načrtov in z oblikovanjem novih individualnih načrtov.

Evalvacije in individualni načrti nam zagotavljajo ciljno spremljanje posameznega uporabnika in vsebujejo večino informacij, potrebnih za delo z uporabniki. Pri evalvacijah in spremljanju uporabnikov je skupinska habilitatorka sodelovala s strokovnimi sodelavci enote in s strokovnim timom VDC INCE. Na zaključnih sestankih smo načrte dopolnili v sodelovanju z uporabnikom in njegovim zakonitim zastopnikom. Preverili tudi njihova pričakovanja in želje za prihodnje delo in izvajanje storitve.

IV. 1.2.3.2. PODROČJE STROKOVNEGA DELA S STROKOVNIMI SODELAVCI V ENOTI

Ob koncu leta 2014 sestavljajo tim enote INCE ZU dve delovni inštruktorici, varuhinja s specialnimi znanji in skupinska habilitatorka, vodja enote INCE ZU. V letu 2014 se je zaradi kadrovske spremembe in potreb v zavodu iz enote INCE ZU premestilo v enoto Mengeš eno strokovno sodelavko. Delovni tim se je zmanjšal tudi za delovno mesto varuha. Veliko dela, energije in časa smo namenili izvajanju timskega dela.

V enoti smo imeli dnevne jutranje sestanke, kjer smo se pogovorili o:

- ⤴ delu in dinamiki v skupinah,
- ⤴ načrtovanju dnevnih aktivnosti,
- ⤴ stanju prisotnosti uporabnikov,
- ⤴ dnevnih spremembah, ki so se pojavljale med uporabniki.

Takšna oblika sodelovanja nam je pomagala, saj smo skrbeli za pretočnost in kroženje informacij in seznanjanje z vsemi aktualnimi dogajanjem v enoti, tako organizacijskimi kot strokovnimi.

Delovni inštruktorji so dosledno pisali dnevna opažanja. O vsakem uporabniku sta skupinska habilitatorka in strokovni sodelavec izvajala pregled opažanj. V okviru oblike strokovnega dela je namen slediti vsem področjem, ki so se pojavljala pri posameznem uporabniku :

1. individualna obravnava posameznega uporabnika kot odziv na aktualno situacijo ob določenih težavah, ideje za spremembo načrta dela s posameznikom, iskanje strategij in novih rešitev pri posameznih uporabnikih, pri čemer upoštevamo celostno obravnavo posameznikov,
2. predlogi za uvajanje novih oblik dela z uporabniki in utrjevanje že vpeljanih,
3. podpora strokovnim sodelavcem pri izvajanju storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji ter socialne oskrbe v obliki intervizije.

Izredni timski sestanki so bili sklicani na pobudo kogarkoli od zaposlenih kot odziv na težavnejšo aktualno situacijo. Na sestanku so bili udeleženi vsi strokovni sodelavci, ki so kakorkoli pomembno povezani pri delu z uporabnikom oziroma skupino. Namen takšnih sestankov je bil iskanje rešitev in načrtovanje intervencij, ki bi prispevale k bolj kvalitetnemu delu z uporabnikom in njegovo vključenost v enoto.

IV. 1.2.3.2. PODROČJE STROKOVNEGA DELA S STROKOVNIMI DELAVCI IN SODELAVCI V ZAVODU

Vodja enote se je kot članica Kolegija redno, vsak torek, udeleževala teh sestankov. Kolegiji so bili organizacijske narave, kjer je vodja enote pridobila pomembne informacije o delovanju zavoda, posamezne enote, oblikovali so načrte dela za kratkoročno ali dolgoročno obdobje, se odzivali na aktualno dogajanje na ustreznem strokovnem področju, ki se je vpletal v naše strokovno in organizacijsko delo, usklajevali in načrtovali skupne aktivnosti v zavodu, z drugimi službami in institucijami in pristojnim ministrstvom.

Vodja enote se je kot skupinska habilitatorka aktivno udeleževala in sodelovala na rednih in izrednih sestankih Strokovnega sveta, kjer so obravnavali aktualne informacije, vezane na posamezne uporabnike, celostno obravnavali uporabnike, obravnavali dolgoročne strokovne cilje izhajajoče iz potreb uporabnikov, oblikovali pomembna stališča in vizije dela z uporabnikom in uporabniki, iskali nove rešitve za posameznika ali večjo skupino.

IV. 1.2.3.3. VODENJE DOKUMENTACIJE O STROKOVNEM DELU

Varuhi in delovni inštruktorji so redno zapisovali opažanja o uporabnikih v svoji skupini.

V letu 2014 je skupinska habilitatorka izvajala dnevne zapise o sestankih, pogovorih, obravnavah, in skupinskih delavnicah. Vodila je dokumentacijo zapisnikov o:

- ✧ poteku socialnih delavnic za uporabnike,
- ✧ pogovorih na sestankih z vsemi uporabniki,
- ✧ sestankih s svojci in zakonitimi zastopniki,
- ✧ telefonskih pogovorih s svojci in zakonitimi zastopniki ter drugimi strokovnimi institucijami,
- ✧ individualnih in skupinskih pogovorih z uporabniki, timskih sestankih s strokovnimi sodelavci,
- ✧ skrb za kronološke zapise obravnav in dogodkov,
- ✧ skrb za osebne mape in urejanje le-teh,

▲ arhiviranje dokumentov.

IV. 1.2.3.4. SODELOVANJE S SVOJCI IN ZAKONITIMI ZASTOPNIKI

V letu 2014 smo se strokovna delavka in sodelavci srečali s svojci in zakonitimi zastopniki v smeri predstavitve vsebin dela.

Skupinska habilitatorica je redno sodelovala z vsemi svojci in zakonitimi zastopniki v telefonskih pogovorih ali individualnih pogovorih v enoti. Vedno so se lahko oglasili v njeni pisarni ali poklicali. Zaplete, konflikte in težave, ki jih pravzaprav skorajda ni bilo, smo reševali sprotno in konstruktivno. Potrebno je izreči zahvalo svojcem za vso podporo, ki nam jo izkazujejo ob različnih dogodkih, ki predstavljajo delo uporabnikov in naše strokovno delo z njimi in zanje.

IV. 1.2.4. SODELOVANJE NA ŠIRŠEM LOKALNEM IN MEDNARODNEM NIVOJU

Sodelovanje z drugimi institucijami, posamezniki, galerijami ter pojavljanje v medijih je pomembno za predstavljanje našega dela in dela z uporabniki. Za teden Nedelo je bilo v mesecu decembru objavljen članek o uporabnici, ki je razstavljala na Koželjevi domačiji. Članek je zelo lepo povzel delo v dnevnem varstvu in na lep, topel način predstavil uporabnico in njeno vključenost v enoto. V Alplenci so redno lepo poročali o kulturnih dogodkih v naši enoti.

V letu 2014 smo sodelovali tudi z lokalnimi časopisi Domžalsko-kamniške novice, z glasilom Mengšan, Alplenca, Kamnčan, Kulturnim društvom Mihaelov sejem, MDDSZ, Društvom Sožitje, OŠ Roje, RTV Slovenija, TD Komenda in knjižnico Domžale.

IV. 2. INSTITUCIONALNO VARSTVO

IV. 2.1. BIVALNA ENOTA NAŠA HIŠA

V bivalni enoti nudimo storitev institucionalnega varstva osebam z motnjo v duševnem razvoju. Bivalna enota Naša Hiša v osnovnih kapacitetah lahko nudi dom dvaintridesetim odraslim osebam z lažjo, zmerno in težjo motnjo v duševnem razvoju, z morebitnimi kombinacijami nekaterih drugih telesnih in duševnih bolezni.

V bivalni enoti poskušamo posameznikom zagotoviti in nadomestiti funkcijo doma, zato se še posebej trudimo ustvariti življenjske pogoje, ki nudijo domačnost, toplino, prijaznost, torej okolje, kjer se posameznik počuti varnega in sprejetega. Poskušamo zagotoviti okolje, ki nudi posamezniku toplino in domačnost, hkrati pa skupaj z uporabniki ustvarjamo življenjski prostor kot je življenje v skupnosti.

V bivalni enoti nudimo storitev institucionalnega varstva uporabnicam in uporabnikom, ki so vključeni v storitve varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji VDC INCE, kar pomeni, da so uporabniki ob delovnih dnevih v dopoldanskem času od 7.00 do 15.00 ure vključeni v dnevno varstvo v delavnicah VDC-ja INCE, nekateri v enoto INCE Mengeš, drugi pa v enoto INCE ZU.

Bivalna enota Naša hiša je odprta vse dni v letu, ob delavnikih zagotavljamo 16 urno varstvo, ob vikendih, praznikih in dela prostih dnevih ter v času zaprtja enot v Mengšu in Mostah, je bivalna enota odprta 24 ur na dan. V primeru slabega zdravstvenega stanja stanovalcev izvajamo zanje v bivalni enoti dopoldansko varstvo in zdravstveno oskrbo.

Med delavniki se v jutranjem času izvaja program za starejše stanovalce, od 7.00 do 9.00 ure. Program se izvaja na lokaciji Naša hiša, vendar v okviru storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Program izvajajo zaposleni dnevnega varstva, nadomeščanje odsotnosti le-te pa izvaja socialna oskrbovalka, zaposlena bivalne enote.

IV. 2.1.1. IZVAJANJE STORITVE INSTITUCIONALNEGA VARSTVA

Izvajamo institucionalno varstvo, ki v splošnem nadomešča in dopolnjuje funkcijo doma. Obsega osnovno oskrbo in socialno oskrbo v skladu s predpisi s področja socialnega varstva ter zdravstveno varstvo po predpisih s področja zdravstvenega varstva.

Osnovna oskrba zajema bivanje, organiziranje prehrane, tehnično oskrbo in prevoz. **Socialna oskrba** je strokovno vodena dejavnost, ki zajame izvajanje vsebin socialne preventive, psihološke obravnave in svetovanja ter vodenje.

Varstvo pomeni nudenje pomoči pri vzdrževanju osebne higiene in izvajanju dnevnih aktivnosti (vstajanju, oblačenju, komunikacija, orientacija,..). **Posebne oblike varstva** so namenjene ohranjanju in razvoju samostojnosti, razvoju socialnih odnosov, delovne aktivnosti (okupacija) in aktivnemu preživljanju prostega časa, reševanju osebnih in socialnih stisk in terapiji motenj.

V bivalni enoti smo stanovalcem omogočili in zagotavljali:

4. zadovoljevanje osnovnih življenjskih potreb (bivanje, prehrana, osebna higiena, zdravstvena nega),
5. svetovanje, usmerjanje, vodenje,
6. skrb za socialno in osebno integriteto,
7. skrb za zdravje,

8. kvalitetno preživljanje prostega časa,
9. podporo in pomoč pri zagotavljanju formalnih, pravnih in človekovih pravic.

Odrasli ljudje z motnjo v duševnem razvoju, ki so vključeni v bivalno enoto, potrebujejo **strukturirano in organizirano strokovno podporo pri bivanju**. Stanovalci so odrasle osebe, zato sledimo glavnemu cilju, da osebe živijo svoje življenje, čim bolj primerljivo običajnemu življenju drugih odraslih oseb. Pri tem izhajamo iz potreb, želja, hotenj vsakega posameznika.

Trudimo se ustvarjati življenjske pogoje, ki podpirajo in spodbujajo posameznikovo motivacijo in samoaktivacijo in jim na ta način dopuščamo samostojnost in hkrati omogočamo odgovornost za njihov lastni napredek, razvoj osebnosti, razvoj spretnosti z namenom izgradnje svoje lastne osebne avtonomije.

V bivalni enoti Naša hiša so vključene osebe z različno stopnjo motnje v duševnem razvoju, zato z individualizacijo skrbimo in strmimo k **ohranjanju njihovih sposobnosti in spretnosti ter razvijanju novih**.

Pri svojem delu upoštevamo **koncepte običajnega življenja** in iz tega izhajajoča načela normalizacije, **koncepte opolnomočenja** in koncepte **samozagovornišva** in **zagovornišva uporabnic in uporabnikov**. Trudimo se, da so omogočene možnosti izbire povsod tam, kjer je to le mogoče. Uporabnice in uporabniki imajo priložnost, da izražajo svoje pobude in da sodelujejo pri oblikovanju življenja v Naši hiši in imajo priložnosti, da podajajo svoje pripombe in pritožbe. Z bivanjem v naši bivalni enoti odrasli ljudje z motnjo v duševnem razvoju dobijo priložnost, da ob ustreznem strokovnem vodenju zaživijo čim bolj kvalitetno in samostojno življenje.

Vsem uporabnicam in uporabnikom poskušamo omogočiti takšno življenje, kot naj bi ga imel vsak posameznik doma. To je pogosto težko ohranjati, saj je bivanje v instituciji že v osnovi podrejeno posebnim pravilom, ki veljajo za vse in zaradi tega je posameznik pogosto prikrajšan za realizacijo njegovih želja in interesov, gre za življenje v skupini. Individualizacijo skušamo ohranjati preko priprave individualnih načrtov, pri katerih upoštevamo raznovrstnost posameznikovih želja, potreb in lastnih vizij odraslega življenja. V vsakodnevem življenju skušamo zagotavljati čim večjo stopnjo intimne in spoštovanja osebne dostojanstva. Pri vključevanju v skupino nekateri uporabniki potrebujejo podporo, da najdejo svoj prostor v dinamiki celotne skupine na primeren in spoštljiv način v odnosu do drugih. Tako, kot je pomembno vključevanje v okviru bivalne enote, je pomembno tudi vključevanje v širši socialni prostor. Posebna pozornost je namenjena ohranjanju stikov s svojci, kamor se vključujemo tudi z organiziranjem in izvajanjem obiskov na domu, v primerih ostarelosti svojcev. Vsem uporabnikom je omogočeno, da sprejemajo obiske in v čim večji meri ohranjajo svoje primarne socialne mreže, ki so jih razvili pred vstopom v bivalno enoto. Spodbujamo jih in jim pomagamo pri ponovnem navezavanju stikov s ključnimi ljudmi iz njihovega življenja, ki so se mogoče v preteklosti zrahljali.

Uporabnice in uporabniki v bivalni enoti bivajo v enoposteljnih in dvoposteljnih sobah. Vsi imajo možnost, da svoje sobe opremijo s svojimi osebnimi predmeti. Uporabniki imajo možnost vrata sob varovati z zaklepanjem, kar se pa ne poslužujejo pogosto, saj je vzpostavljeno zaupanje med stanovalci.

Tudi v letu 2014 smo nekaterim uporabnikom, na njihovo željo, opremili sobo s hi-fi opremo in televizijskimi sprejemniki, ter s tem zagotovili še večji komfort in modernizacijo sob. Nekaj uporabnikov je kupilo tudi glasbeno opremo, ki pripomore k kvalitetnejšemu preživljanju prostega časa in možnost umakniti se v sobo in preživeti čas tudi »sam s seboj«. Poleg tega, smo skupaj s

sodelavci in uporabniki, nadaljevali z dekoriranjem in urejanjem sob. Posamezni uporabniki so želeli svojo sobo urediti bolj domače s svetili, slikami, plakati,...), tudi skozi opremo oken in balkonov z lončnicami in podobno.

Upoštevamo tudi želje uporabnic/kov glede sobivanja v dvoposteljnih sobah, če se le pokaže možnost in hkrati upoštevamo potrebo posameznika po individualnosti in omogočamo bivanje v enoposteljnih sobah.

IV. 2.1.2. UPORABNIKI NAŠE HIŠE

V letu 2014 je bilo v bivalno enoto Naša hiša vključenih 16 moških in 16 žensk. Do avgusta meseca je v bivalni enoti bivalo 32 uporabnic/kov, od avgusta 2014 dalje 31 uporabnic/kov.

Dva izmed uporabnikov sta bila tekom leta 2014 zaradi specifičnih potreb premeščena v dom starejših oziroma v posebno socialno varstveni zavod.

V začetku aprila 2014 smo za stalno vključili uporabnika, ki je Našo hišo že poznal, saj je bil pred tem dvakrat v bivalno enoto vključen/nameščen začasno.

V času od avgusta smo se trudili ponuditi dom uporabnici, ki smo jo že dalj časa pripravljali na vključitev, zaradi posebnih socialnih razmer v družini (ostareli starši), ki potem ni bila izvedena.

Trenutno je v fazi priprave namestitve v institucionalno varstvo bivalne enote drug uporabnik VDC INCE. Vključitev bo izvedena v začetku leta 2015.

Na seznamu čakajočih za sprejem v institucionalno varstvo je trenutno še vedno nekaj uporabnic/kov iz dnevnega varstva, ki želijo vključitev ob nezmožnosti svojcev skrbi za njih.

Tabela: občine, iz katerih so nastanjeni uporabniki v bivalni enoti na dan 31.12.2014

<i>OBČINE</i>	<i>št. uporabnikov</i>
<i>Moravče</i>	<i>6</i>
<i>Mengeš</i>	<i>7</i>
<i>Domžale</i>	<i>5</i>
<i>Kamnik</i>	<i>3</i>
<i>Ljubljana</i>	<i>2</i>
<i>Lukovica</i>	<i>2</i>
<i>Komenda</i>	<i>1</i>
<i>Komen</i>	<i>1</i>
<i>Kranj</i>	<i>1</i>
<i>Grosuplje</i>	<i>1</i>
<i>Litija</i>	<i>1</i>
<i>Koper</i>	<i>1</i>

Začasni sprejemi uporabnikov

V letu 2014 je v bivalni enoti začasno bival en uporabnik, in sicer za obdobje 6 tednov, od aprila 2014 do junija 2014. Začasno vključeni uporabnik je hkrati uporabnik storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji v VDC INCE. Začasni sprejem je bil opravljen po predhodni pripravi tako uporabnikov kot zakonitih zastopnikov in stanovalcev Naše hiše.

Začasni sprejemi je potekal brez posebnosti. Za vsakega posameznega uporabnika, ki je začano sprejet, se potrudimo, da smo s programom, ki ga izvajamo, zagotovili varnost, domačnost in ustvarili okolje za čim lažjo integracijo v življenje v Naši hiši. Uporabniki in zakoniti zastopniki so ob zaključku bivanja izrazili zadovoljstvo z nastanitvijo in se priporočili še za v prihodnje, saj jim tovrstna nastanitev pomeni veliko obogatitev v življenju, njim in že nastanjenim uporabnikom bivalne enote.

Na splošno je **med stanovalci zaznati splošno DOBRO POČUTJE v bivalni enoti**, skorajda vsak med njimi pa ima individualne želje po manjših spremembah, ki so konstantne in se z razvojem in razvojnim obdobjem uporabnikov spreminjajo, saj le-te omogočajo večje zadovoljstvo z bivanjem v bivalni enoti in višjo stopnjo kvalitete njihovega življenja.

V preteklem obdobju opažali **splošno zadovoljstvo uporabnikov z namestitvijo in večje razumevanje oziroma toleranco do stvari, katere ne zmoremo spremeniti** oziroma na katere nimamo vpliva. Vsako leto je zaznati večji upad pojavljanj osebnih stisk, medsebojnih konfliktov in večja toleranca uporabnikov do souporabnika, kar pripišemo dobri psihosocialni preventivi skozi vse leto.

Opažamo precejšen upad pojavljanj neprimernih vedenj, kot so agresivni izbruhi na druge ljudi (uporabnike in zaposlene). Opažamo tudi, da se je, tako med uporabniki, kot med zaposlenimi, precej **spremenila meja tolerance za kakršnokoli nasilno vedenje, zanj smo bolj občutljivi in ga hitreje zaznamo ter nanj odreagiramo**. Gre tudi za posledico kontinuiranega skupinskega izobraževanja na temo nasilje. V bivalni enoti upoštevamo vse moderne smernice obravnave nasilja in preprečevanju le tega, ter se ravnamo po protokolu o ob pojavu nasilja, ki smo ga na nivoju zavoda oblikovali v preteklih letih.

V letu 2014 smo strokovno obravnavali agresivno vedenje le enega uporabnika do zaposlenih in souporabnikov. K strokovni obravnavi smo povabili tudi zunanje strokovne službe in primer obravnavali v multidisciplinarnem timu. Zaradi narave bolezni in vedenjske simptomatike smo se odločili za premestitev. Uporabnik je premestitev doživel kot možnost spremembe bivalnega okolja – preselitev.

Vsi uporabniki Naše hiše imajo izdelan individualni načrt, ki nam omogoča boljši vpogled v njihove potrebe, želje in vizije. V letu 2014 smo uporabnikom, ki še niso imeli obnovljenega individualnega načrta, individualne načrte obnovili s pregledom ciljev, ki smo jih predhodno redno evalvirali in jih preoblikovali, spremenili oziroma aktualizirali, s tem smo omogočali, da so posamezni uporabniki lahko realizirali svoje želje. Torej smo za večino uporabnikov izdelali **natančno EVALVACIJO** preteklih dveh let in **nov INDIVIDUALNI PROGRAM** za obdobje dveh prihodnjih let.

V letu 2014 so bile **za nekatere uporabnike izdane nove ODLOČBE Centrov za socialno delo o oprostitvi plačila institucionalnega varstva**. Zaznali smo, da so iz odločb izhajale ponovno zakonsko določene žepnine (v letu 2013 je bilo večini uporabnikov žepnina zmanjšana), kar omogoča uporabnikom olajšanje. Potrošniške navade uporabnikov tudi sicer ostajajo dokaj skomne. V letu 2014 je bilo pri uporabnicah/kih **zaznati manj strahu pred ekonomsko krizo**, kot v letu 2013.

SKUPINE UPORABNIKOV

Uporabnice in uporabniki so v bivalni enoti razdeljeni v **tri skupine**, ki jih vodita po dva zaposlena (varuh/inja, zdravstveni tehnik/ca), kar omogoča bolj celostno obravnavo, omogoča pa tudi razvoj medsebojnega zaupanja, globljega razumevanja uporabnikove situacije, hitrejšega odkrivanja in odzivanja na uporabnikove potrebe in interese, bolj učinkovito razreševanje morebitnih stisk in najrazličnejših težav. Vodje skupin delujejo v skladu s **konceptom ključnega delavca**, v sodelovanju z uporabniki usmerjajo in spremljajo urejenost bivalnih prostorov in potrebe iz tega vidika, osebno garderobo, zdravstveno stanje, stike s svojci, porabo denarja in podobno. Sodelujejo pri pripravi individualnih načrtov, jih spremljajo in izvajajo. Zaznane potrebe rešujejo v sodelovanju z vodjo bivalne enote in drugimi strokovnimi službami v in izven VDC INCE.

Tudi v letu 2014 smo nadaljevali z izvajanjem dobro vpeljanega sistema pomembne osebe za uporabnika. Sistem je postal v bivalni enoti prepoznaven, kot izredno sistematičen, pozitiven, tudi med uporabniki zaznan in dobro sprejet. Varuh/zdravstvena tehnica sta vodila **dnevna opažanja na predpisanih obrazcih**, kjer sta dnevno beležila posebnosti v uporabnikovem življenju, hkrati sta beležila posebnosti v posameznikovem funkcioniranju, prostočasnih aktivnostih, skratka, vse pomembne situacije, ki so ali bodo vplivale na posameznika.

Vsakodnevna beleženja posebnosti so varuhi in zdravstvene tehnice zapisovale tudi za uporabnice/ke, ki so bili vključeni začasno.

Beleženja so se enkrat tedensko **obravnavajo na timskem sestanku** z vodjo bivalne enote, kjer povzamemo za posameznika pomembne situacije, ki vplivajo na njegovo življenje in spremembe v funkcioniranju ter hkrati evalviramo doseganje ciljev, ki so sestavni del individualnega načrta uporabnika ter zastavljamo nove smernice za delo z uporabnikom. S tem strmimo k uresničevanju uporabnikovih želja, hotenj ter ohranjanjem njegovih spretnosti in razvijanju novih spretnosti.

Namen je zagotoviti uporabniku čim boljše življenje v bivalni enoti in spodbujati njegov osebni razvoj ter krepiti osebnostno rast. Za uporabnika pomembna oseba je zadolžena za prenos le teh v življenje uporabnika s sodelovanjem celotnega tima in vodjo bivalne enote.

V letu 2014 sta bila v prvi skupini ključna delavca varuhinja in medicinska sestra. Vključenih je bilo 11 uporabnikov. V drugi skupini sta bila ključna delavca varuh in medicinska sestra, vključenih je bilo 10 uporabnikov. V tretji skupini sta ključna delavca varuhinja in medicinska sestra, vključenih je bilo 11 uporabnikov.

SKUPNO BIVANJE PAROV

V letu 2014 smo spremljali in nudili oporo, pomoč in svetovanje v partnerskih odnosih. Opazili smo napredek in vse manj konfliktov v odnosih med partnerji. Tudi v letu 2014 smo pri strokovni obravnavi partnerskih odnosov tako nudili le suport in manj strokovnih intervencij, kot v preteklosti. Kljub napredku v partnerskih odnosih pa se trudimo, da se pri strokovnem delu pri partnerskih odnosih, prilagajamo potrebam in novi dinamiki partnerstva.

Poleg tega je v Naši hiši je omogočeno skupno bivanje parov. Tako imamo tri pare, ki bivajo skupaj v sobah. V preteklosti smo tem parom nudili možnosti obravnave, saj se je pogosto zgodilo, da so se pojavljale med njimi posebne situacije, težave in konflikti, ki jih sami niso znali ali zmogli rešiti ter so potrebovali strokovno pomoč zaposlenih v bivalni enoti.

STAROST UPORABNIKOV

Pomemben dejavnik, ki vpliva na splošno klimo v bivalni enoti, je starost uporabnikov. Med seboj se uporabniki močno razlikujejo, vzporedno s tem pa naraščajo tudi razlike v potrebah in interesih uporabnikov. Ves čas skrbimo, da med uporabniki prihaja do razumevanja, ki izhajajo iz različnih potreb zaradi starosti.

Povprečna starost uporabnic in uporabnikov v bivalni enoti je 49 let. Med moškimi je povprečna starost 49 let, najmlajši moški ima 36 let, najstarejši pa je letos praznoval 60 let. Med ženskami je povprečna starost 48, najmlajša ženska ima 34 let, najstarejša pa 63 let.

V bivalni enoti je je 15 ljudi starejših od 50 let, pri čemer sta dve ženski že nad starostno mejo 60 let. Že v preteklosti zaznane starostne spremembe so se, po pričakovanjih, le še utrdile; zmanjšana želja po aktivnostih in pri nekaterih stereotipno ponavljanje določenih dejavnosti, zmanjšana fizična zmogljivost, slabšanje vida in sluha, težje jutranje vstajanje in podobno. Zaradi staranja uporabnic in uporabnikov je bila posebna skrb namenjena tudi razvoju programa, ki sledijo njihovim, s starostjo, spreminjajočim se potrebam, ki se je izvajal v tem letu.

V bivalni enoti smo se tudi v letu 2014 pri nekaterih uporabnikih **srečali z drugimi boleznimi starostnikov (z demenco). Pri enem uporabniku izredno intenzivno, zato smo v tem času prilagodili čas odprtja bivalne enote za uporabnika in program dela, ki je izhajal iz njegovih močno spremenjenih/specifičnih potreb. V mesecu marcu 2014 smo v sodelovanju z zakonitimi zastopniki poskrbeli, da je uporabnik pridobil primerno/ustrezno 24 urno socialno in zdravstveno oskrbo in obravnavo v drugi socialno varstveni ustanovi (Dom za starostnike).**

PROGRAM ZA SKUPINO STAROSTNIKOV

Prilagojen dnevni program za starejše, ki je bil zasnovan v letu 2010, se je tudi v letu 2014 izvajal skozi vse leto. Starejšim stanovalcem smo prilagodili izvajanje programa v okviru storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. **V program so vključeni 4 uporabniki in 2 uporabnici.** Prvotno so bili v program vključeni 3 uporabniki, v letu 2011 smo v program vključili še enega uporabnika in ravno tako v letu 2012, ko sta bila v program vključeni še dva uporabnika, v letu 2013 smo vključili še enega uporabnika. V letu 2014 nismo vključili nobenega novega uporabnika, celo enega smo premestili v drug socialno varstveni zavod, vendar kljub temu nismo upustili razmišljanje o razvoju programa za starejše.

V programu za skupino starostnikov določenim uporabnikom institucionalnega varstva nudimo prilagoditve potrebam starostnikov. Program poteka od ponedeljka do petka, ko se institucionalno varstvo kombinira s storitvijo vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Program poteka od 7.00 do 9.00 ure na lokaciji bivalne enote. Glavna prilagoditev je kasnejše vstajanje starejših uporabnikov in kasnejši odhod v dnevno varstvo. S tem jim je omogočeno kasnejše vstajanje, opravljanje jutranjih ritualov brez naglice in skrajšan delovnik. Program izvaja zaposlena iz dnevnega varstva, v času odsotnosti jo nadomešča socialna oskrbovalka. **Program ocenjujemo kot uspešen, vanj vključeni uporabniki bolje funkcionirajo, pri njih je manj vedenjskih posebnosti in z njim izražajo zadovoljstvo.** Zaradi programa tudi ne občutimo posebnih organizacijskih zapletov na nivoju vsakodnevnega izvajanja, predvsem zaradi motiviranosti delavcev, ki program ocenjujejo za koristen.

IV. 2.1.3. DEJAVNOSTI V NAŠI HIŠI

IV. 2.1.3.1. SKRB ZA BIVALNO OKOLJE

Skrbi za bivalno okolje dajemo poseben poudarek, saj opažamo, da so uporabnice/ki motivirani za urejanje bivalne enote, da s tem uresničujejo svoje želje in potrebe po potrditvi in se po končanem delu dobro počutijo, se počutijo kot del hiše, se z delom potrjujejo, nekateri ohranjajo svoj status. Določeni uporabniki se takoj, ko zgodaj spomladi vremenske razmere dopuščajo, odpravijo na delo na vrt, v jeseni pa skoraj vse do zime skrbijo za urejenost vrta. Pozimi pa z veseljem čistijo sneg, v ta namen nekateri vstanejo še pred uro za vstajanje.

Uporabnice in uporabniki sodelujejo tudi pri gospodinjskih delih, pri vzdrževanju urejenosti notranjosti in zunanosti hiše, pri sezonskih opravilih, pri vzdrževanju okolice hiše in vrtnarskih opravilih. Redno se na skupnih sestankih z uporabniki pogovarjamo o izvajanju in uspešnosti izvajanja del zunaj in znotraj hiše. Uporabnike se za ta dela tudi primerno motivira in pohvali.

Veliko je aktivnosti, ki so namenjene dodatni skrbi za sebe, kot so obiskovanje frizerja, opravljanje individualnih nakupov garderobe in osebnih predmetov v Domžalah in Ljubljani, posebej ženske uporabnice so vesele pomoči pri barvanju las in manikurah, velika večina uporabnikov pa išče podporo pri nakupovanju.

Še vedno je med uporabniki zanimanje za delo v kuhinji in pomoč pri gospodinjskih opravilih. Uporabniki zelo radi sodelujejo pri pripravi jedi, še posebno, pri pripravi prazničnih jedi (Božič, silvestrovanje, velika noč, prvomajski in novemberski prazniki). **Uporabnice/ki na ta način dobijo možnost za vsakodnevno pomoč v kuhinji in na ta način izživijo svoje zanimanje, svoje potenciale in ljubezen do spoznavanja in priprave hrane.**

Pogosto oziroma vsakodnevno so uporabnice kot tudi uporabniki sodelovali v kuhinji, in sicer pri pripravi obrokov, pri pripravi raznih priboljškov in sladici, pri čiščenju kuhinje, itd.. Krog uporabnikov, ki pri tem sodeluje je iz leta v leto širši.

Poseben pomen uporabniki/ce dajejo skrbi za urejeno notranjost hiše in skrb za zunanjo okolico. S primernim vodenjem uporabniki z veseljem pristopajo k skrbi za zunanji del hiše. Tako so urejali zelenice, pomagali pri rezanju žive meje in drevja, pomagali na zeliščnem in zelenjavnem vrtu, košnji trave, prezračevanju zelenice, čiščenju odpadnega listja in plevela. Skrbeli so za balkonsko cvetje in lončnice in sodelovali pri prezimovanju le-teh. Z veseljem so odmetavali sneg, čistili dvorišče in ga skoraj vsakodnevno pometali skozi vse leto. Posebej pa so se trudili z urejanjem vrtnic, ki so cvetele skoraj vso sezono in na katere so bili tudi stanovalci hiše zelo ponosni.

IZVAJANJE PROGRAMA VODENJA, VARSTVA IN ZAPOSLOTITVE POD POSEBNIMI POGOJI NA LOKACIJI BIVALNE ENOTE

Tudi v letu 2014 smo nadaljevali z izvajanjem dobro vpeljanega programa skrbi za bivalno okolje. Program je namenjen večjemu sodelovanju uporabnic in uporabnikov pri skrbi za bivalno okolje. Izvaja se v okviru storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji na lokaciji Naša hiša. Izvajata ga socialna oskrbovalka in glavni vzdrževalec v sodelovanju z vodjo bivalne enote in dnevnim varstvom. Program se izvaja ob ponedeljkih in torkih dopoldan v bivalni enoti, kjer po tri uporabnice in uporabniki v okviru dnevnega varstva sodelujejo pri izvajanju aktivnosti glede vzdrževanja čistoče, opravila na vrtu in dvorišču hiše, gospodinjskih opravilih v pralnici in podobno.

Program je pri uporabnikih zelo priljubljen. Zelo radi se vključujejo v program in sodelujejo pri izvajanju. Za sodelovanje so motivirani, saj jim program ponuja možnosti za samopotrditve in razvoj sposobnosti in spretnosti.

IV. 2.1.3.2. PROSTOČASNE DEJAVNOSTI

Prostočasne dejavnosti, ki so se v letu 2014 izvajale za uporabnice in uporabnike Naše hiše so bile namenjene **kvalitetnemu preživljanju prostega časa** z upoštevanjem interesov uporabnic in uporabnikov Naše hiše. Tudi letos so se vsebine navezovale na vseživljenjsko učenje uporabnic in uporabnikov in na pridobivanje novih izkušenj in spretnosti, ki obogatijo vsakdan. Prostočasne dejavnosti v bivalni enoti so namenjene sprostitev uporabnikov, sodelovanju na področju kulture in kulturnega udejstvovanja, gibanju in telesni aktivnosti uporabnic in uporabnikov, spoznavanja življenja v drugih deželah. Prostočasne aktivnosti so namenjene predvsem doživljanju prijetnih aktivnosti in veselju uporabnic in uporabnikov ob izvajanju le teh.

Vsako leto pa iščemo nove načine, kako obogatiti prosti čas uporabnic in uporabnikov bivalne enote. Tako kot do sedaj so uporabnice in uporabniki v tem letu v določeni meri tudi samostojno preživljali svoj prosti čas, v smislu samostojnih izhodov v Domžale in Mengeš, obiskovanja knjižnice, obiskovanje svetih maš, ogledov košarkaških tekem, kolesarjenja, preživljanja prostega časa v sobah (večina ima v svojih sobah knjige, različen material za individualne hobije, TV sprejemnike, glasbene stolpe, DVD-je in podobno).

Druge dejavnosti so skupinske, organizirane s strani zaposlenih. Pri načrtovanju teh dejavnosti se upoštevajo realne možnosti ter pobude in interesi s strani uporabnic in uporabnikov. V tem letu smo upoštevali tudi interese, ki so bili izraženi pri pripravi individualnih načrtov (plavanje, kolesarjenje, hribarjenje, pohodi v naravo, igranje tenisa, itd.) in le tem namenili več pozornosti.

V letošnjem letu je v bivalni enoti dobilo posebno vrednost sobno kolo, saj ga uporabniki/ce rade uporabljajo. Sobno kolo jim omogoča sprostitev in gibanje. Uporabniki uporabljajo sobno kolo pod nadzorom zaposlenega varuh/medicinska sestra.

Uporabniki/ce se udeležujejo srečanj Vera in luč iz Moravč, kamor zahajajo štirje uporabniki. Srečanj Vere in luči iz Mengša pa se udeležujejo 3 uporabniki. V letu 2014 se jim je na našo pobudo, ki je izhajala iz individualnega načrtovanja uporabnika, pridružil še en član.

Štirje uporabniki se redno udeležujejo srečanj Bratstva invalidov iz Jarš pri Domžalah.

Pomembnejši del prostočasnih aktivnosti so izleti, ki jih pripravijo in organizirajo zaposleni in skupni sprehodi v naravo, obiskovanje bližnjih ribnikov in umetnih jezer ter krmljenje labodov.

V letu 2014 so obiskovali, kulturne prireditve v okolici Mengša in Domžal, Kamnika, koncerte, muzeje (Stična, itd.) in druge naravne znamenitosti.

Prostočasne aktivnosti v zimskem obdobju

V zimskem času so se uporabniki zelo radi sprehajali po snegu, se sankali, izdelovali snežne figure. Z velikim veseljem čistijo sneg iz dvorišča in pločnika. En uporabnik je teklen na smučeh po Mengeškem polju. V času božičnih praznikov so obiskovali jaslice po Sloveniji. Letos so uporabnike navdušile jaslice v Žlebiču pri Kamniški bistici, saj so v naravni velikosti iz lesa. Uporabniki se v decembru veselijo tudi obiskov »Dobrih mož« in svojcev. Zelo radi so izdelovali voščilnice in jih pošiljali prijateljem in domačim. Največje veselje pa jim predstavlja priprave na božič in silvestrovanje.

Prostočasne aktivnosti v poletnem obdobju

Poleti so obiskovali letni bazen in se kopali ter Terme Snovik, s katerimi ima VDC INCE – Naša hiša podpisano pogodbo o sodelovanju. Obiskovali so okoliške hribe in se ohladili tudi v senci Kamniške bistrice. Na domačem dvorišču pripravimo košarko, badminton, druge igre z žogo in zelo priljubljene piknike z žarom. V poletnih mesecih nekateri uporabniki odidejo k svojcem ostalim pa s sodelovanjem Sožitja omogočimo udeležbo na večdnevni taborih.

Nekatere dejavnosti se izvajajo skoraj vsakodnevno, spontano, pobuda za njih pride tako s strani uporabnikov kot s strani zaposlenih. Namenjene so sproščanju in druženju. V drugi polovici leta 2014 je prevladovalo igranje družabnih iger, poslušanje glasbe na youtubu v bivalnem delu in pogovor o glasbi in glasbenikih ter med drugim tudi: sprehodi v bližnjo okolico, igranje družabnih iger, športne aktivnosti (metanje na koš, igranje pikada, igranje badmintona in vodene aerobike,..), vodeni ogledi televizijskih vsebin, poslušanje glasbe, branje in pisanje, risanje in barvanje, ogledi fotografij, ukvarjanje z živalmi, spremljanje dnevnih novic s prebiranjem dnevnega časopisja, vodeni pogovori in podobno.

PRAZNOVANJE ROJSTNIH DNI UPORABNIKOV

V letu 2014 smo se potrudili, da smo vsem uporabnicam/kom pripravili **rojstnodnevno slavlje z domače pečeno torto in pesmijo ter dobrimi željami**. Tudi v letošnjem začetku leta so zaposleni in uporabniki pripravili koledar rojstnih dni za posameznika in ga obesili v predprostor bivalnega dela. Koledar uporabniki zelo pozorno spremljajo in si s tem orientirajo časovno in prostorsko perspektivo. Praznovanje rojstnega dne se največkrat odvija po večerji, kjer se slavljenču pripravi torta. Ob odsotnosti kuharice torto z veseljem spečejo drugi zaposleni. Slavljenču se zapoje in zaželi lepe želje. Praznovanje rojstnega dne je izredno pomemben dogodek za uporabnike, saj se ob tem počutijo domače, zažele in sprejete. Vse bolj pogosto pa se zgodi, da imajo uporabnice/ki željo, da svoje sostanovalce pogostijo na svoj način (slano pecivo, piškoti,...). S to gesto pokažejo, da so »častili« in tudi na ta način izrazijo svojo osebnost.

V letu 2014 smo uporabniku, ki je v času svojega rojstnega dne bil na obisku doma spekli torto in mu voščili v domačem okolju.

POHODNIŠKA DEJAVNOST

V bivalni enoti je tudi v letu 2014, potekala pohodniška dejavnost, saj večino uporabnikov izredno rada planinarji, hribari ali pa se udeležijo krajših sprehodov. V okviru pohodniške dejavnosti so se uporabnice in uporabniki v letu 2014 udeležili več enodnevnih izletov v planine in sredogorje. Uporabniki so še vedno najbolj navdušeni nad Veliko planino, vzpon je sicer strm, vendar izredno prijeten, sončen in z večimi naravnimi znamenitostmi, zato se ga uporabniki udeležijo v pestri zasedbi. Največkrat pohod obogatijo s kulinarčnim doživetjem »kislo mleko in domači kruh ali žganci«.

POHODNO NARAVOSLOVNI IN KULINARIČNI TABOR »Svizčevi pohodi«

V letu 2014 se je izvajal pohodno naravoslovni in kulinarčni tabor, ki je vseboval pestra pohodniška in kulinarčna doživetja. Poleg pohoda, sta spremljevalki pripravita tudi naravne znamenitosti v okolju kamor gredo in združijo s kulinariko tistega okolja.

»Svizčevi pohodi« so se to leto odvijali na Všiču. Prenočevali so v Tičarjevem domu, ki so ga v času našega bivanja ravno odprli. Tabor je potekal 2. in 3. junija. Tabora se je udeležilo pet uporabnic in en uporabnik ter dve spremljevalki.

Na poti so si ogledali Zgornjesavsko dolino in se ustavili ob ruski kapelici, ob spomeniku ruskim vojakom, ki jih je zasul plaz med gradnjo ceste. Po prihodu v Tičarjev dom in namestitvi, ki je bila zaradi slabega vremena zelo hladna, so se pohodniki odpravili do Erjavčeve kočice, blizu Krnice. Na poti so občudovali rastlinje in okoliške vrhove gora.

Sledila je Kulinarično posebna večerja, ki je navdušila vse uporabnice. Naslednji dan so se pohodniki odpravili do Poštarskega doma in si z razglednega griča ogledali podobo Ajdovske deklice. Ker je Vršič zahtevna pohodniška tura, udeleženci pa so bili manj fizično sposobni, vendar izredno motivirani za hojo in navdušeni nad prelepimi razgledi so vse te ogledane in pohode opravili peš in z obilico dobre volje.

KOLESARJENJE

Kolesarjenje je vsa leta potekalo v obliki vodenih kolesarskih izletov v manjših skupin. Uporabniki napredujejo v kolesarskih veščinah in samostojnejši uporabniki se že podajajo samostojno na kolesarske steze oziroma se podajo v Domžale, okolico, za Bistrico, kjer so lepe sprehajalne in kolesarske poti. En uporabnik pa se je tudi letos samostojno podal do Kamniške bistrice. V letošnjem poletju smo organizirali kolesarjenje po okolici.

Kolesarjenje poteka v organizirani skupini, ki opravi kolesarske izlete v bližnjo in daljno okolico in individualno. Posamezniki, ki imajo možnost samostojnega izhoda in dobre kolesarske spretnosti se podajo tudi na bolj zahtevne kolesarske izlete.

ŠPORTNE AKTIVNOSTI IN ŠPORT V DRUGIH USTANOVAH

Tako kot vsako leto, so se uporabniki tudi v letu 2014, v okviru športnih dejavnosti udeležili športne prireditve zaključnih poletov v Planici, obiskovali so telovadbo v Domžalah, rolali so po bližnji okolici, ogledali so si košarkaške tekme v Domžalah, kopali so se v domžalskem bazenu in v Termah Snovik. Za uporabnike, ki zmorejo manj telesnega napora so se izvajali sprehodi v bližnjo okolico in uporabljali sobno kolo.

V letošnjem letu so se uporabnice in tudi uporabniki rekreirali ob vodeni aerobiki, ki so jo v bivalni enoti izvajali zaposleni bivalne enote.

SPECIALNA OLIMPIADA

Uporabniki in uporabnice so se tudi letos udeležili specialne olimpijade, ki je bila v CUDV Radovljica. Tekmovali so v različnih aktivnostih (met žogice, tek, preskok, itd.) Dosegli so zavidljive rezultate, vsekakor pa so vsi prejeli medaljo. Tovrstnih tekmovanj se uporabniki veselijo in jim tudi veliko pomenijo, saj se nanj pripravljajo vse leto. Vsekakor pa je moto »važno je sodelovati in ne nujno zmagati«.

POVEZOVANJE UPORABNIKOV MED DRUGIMI ZAVODI

V letu 2014 smo v bivalni enoti gostili uporabnike in uporabnice iz drugih posebno socialno varstvenih zavodov. Večkrat so nas obiskali stanovalci stanovanjske skupine CUDV Radovljica in jim tudi mi vrnili obisk. Obiskovali smo tudi uporabnike CUDV Dobrna. Na obiskih uporabniki med seboj poklepetajo, si izmenjajo izkušnje, sklepajo nova prijateljstva, ter na ta način preživljajo svoj prosti čas.

GLASBENA SKUPINA 'HIŠNI BEND'

Glasbena skupina vsako leto svojo aktivnost krepi in razvija. Skupina šteje 7 članov. Občasno se jim pridružijo še drugi stanovalci. Skupina redno vadi in razvija svoj glasbeni slog, ki temelji na lastnem ustvarjanju glasbe in izvajanju le-te. V tem letu so nadaljevali tudi z javnimi nastopi, katerih se iskreno veselijo in jim veliko pomenijo, predvsem nastopi zunaj VDC-ja jim je bil v veliko potrditev.

»Hišni band« se je tudi letos odzval povabilu organizatorjev pravljичne dežele v Gorajtah, kjer so s svojim samostojnim literarno glasbenim programom pripomogli k večji kvaliteti prireditve. Sodeloval je pri kulturnem programu odprtja fotografske razstave Aleša Hlastca »Ujeti trenutki«. Odzvali so se tudi povabilu bratstva invalidov in zaigrali pred množico v Domžalah.

Hišni band izkoristi večino dogodkov v hiši, da popestri dogajanje, saj uporabnice/ki zelo radio zaplešejo ob bandu. Prijeten program je pripravil tudi na taboru Naše hiše v Fiesi. Glasbena skupina je vse bolj prepoznavna, z vse bolj prepoznavnim glasbenim slogom, z vključitvijo novih članov pa se vzporedno razvija drugi glasbeni slog.

Sodelovanje glasbene skupine na otvoritvi pravljичne dežele v Gorajtah

Hišni Band je tudi letos sodeloval na otvoritvi pravljичne dežele v Gorajtah. Povabljeni so bili že tretje leto zapored. Kljub nizkim zimskim temperaturam, so navdušili obiskovalce prireditve in ravno tako organizatorje. Uporabnice/ki izredno radi sodelujejo na tovrstnih prireditvah, saj je to možnost njihove potrditve, hkrati pa se zavedajo, da tudi na ta način prispevajo širši družbi.

USTVARJALNE DELAVNICE

Ustvarjalne delavnice so pomemben del aktivnega preživljanja prostega časa uporabnikov bivalne enote. Tudi v letu 2014 so v Naši hiši vse leto potekale ustvarjalne delavnice pod mentorstvom dveh zaposlenih, ki se v prostem času ukvarjata z umetnostjo in imata veliko znanja, izkušenj in ustvarjalnega duha.

V okviru kreativnih delavnic so izdelovali novoletne voščilnice, dekoracije za hišo in sobe, drobne dekorativne predmete, pripravljali so vizitke, oblikovali so fimo maso in glino, pripravljali so mozaike. Nadaljevali so z izdelovanjem okrasnih cvetličnih loncev, kar so razširili na oblikovanje podlage za čajne mizice iz mozaikov. Najpogostejši materiali in tehnike, ki so jih uporabljali, so bili glina, slikanje na papir, oblikovanje keramike s ploščicami in izdelki iz papirja ter šivanje gobelinov. Svoje izdelke so uporabniki predstavili in prodajali na Mihaelovem sejmu v Mengšu, kjer so uspešno predstavljali naš zavod. Likovna dejavnost se je tudi v tem letu nadaljevala, si pa uporabniki želijo svoje izdelke pokazati in razstaviti.

OBISKI KULTURNIH IN GLASBENIH PRIREDITEV

Tudi letos so si ogledali veliko kulturnih prireditev. Ena najpomembnejših je bila kot že vsako leto obisk narodnih noš v Kamniku in Hitov sejem v Domžalah, ogled pustnih povork, obisk prešernovega mesta Kranj ob že tradicionalnem mestnem sejmu, udeležba pohoda »Na Limbarsko goro po nagelj«, itd.

Vsekakor pa so ogledi kulturnih in glasbenih prireditev ter udeležba na okoliških sejmih potekali skozi vse leto, glede na priložnosti. Tudi letos so si ogledali nastop ženskega pevskega zbora – Moj spev, nastop našega Hišnega banda v Domžalah ob srečanju invalidov, obiskali so glasbeno prireditev »Pod mengeško marelo«. Ogledali so si mednarodno razstavo narodnih noš v Kamniku, obiskovali so poletne koncerte v Kamniški bistrici, ogledali so si poulična gledališča in prireditve ob koncu leta v ljubljanskem in kranjskem mestnem jedru.

PROSTOVOLJKE V BIVALNI ENOTI

Med dejavnosti in delavnice lahko uvrstimo tudi dejavnost prostovoljstva. V letu 2014 je do meseca junija 1x mesečno prihajalo v hišo več deklet/prostovoljk, največkrat v nedeljo popoldne, kjer so skupaj z uporabnicami in uporabniki ustvarjali, izvajali različne aktivnosti. Družabništvo s pomočjo prostovoljstva je za hišo posebna pridobitev, saj so jo uporabniki zelo sprejeli, hkrati pa so nad njihovim izvajanjem navdušeni in radi sodelujejo.

PRAZNOVANJE PRAZNIKOV IN KRASITEV PROSTOROV

Za vse **pomembnejše praznike** so uporabniki ob podpori delavcev pripravili praznično dekoracijo in ga s tem obeležili (pust, Valentinovo, Velika noč, Noča čarovnic, Novo leto). Ob vseh praznikih so se tudi udeleževali prireditev v okolici, ki so bile organizirane ob posameznem prazniku.

Poseben pomen pripisujemo decemberskim praznikom. V času prednovoletnih praznovanj so nas v hiši obiskali Miklavž, dobrodelna organizacija Karitas iz Jarš, kjer so za vsakega uporabnika pripravili pozorno darilce. Zaposleni v Naši hiši pa so v času med Božičem in Novim letom pripravili obisk Dedka Mraza. Obleko Dedka Mraza smo si izposodili v Krajevni skupnosti Visoko, sodelavka je poskrbela za ličenje Dedka Mraza, darila pa smo pripravili v okviru VDC INCE. Prihod Dedka Mraza smo popestrili z glasbenim programom.

Sicer smo praznične dni popestrili z različnimi dogodki po programu, ki smo ga predhodno izdelali.

Nastop ženskega pevskega zbora s pianistom v bivalni enoti

V decemberskih dneh je nastopal **je ženski pevski zbor »Plamenke« iz Preddvora, ki so otvorile decembrske praznike**. Ženski pevski zbor je spremljal priznani slovenski pianist. Zapele so priredbe starih ljudskih skladb, zimzelene melodije in priredbe tujih znanih in manj znanih pesmi. Uporabniki so se ob koncu koncerta pridružili k petju slovenskih ljudskih pesmi in slovenske zimzelene melodije.

Po zaključku koncerta smo se skupaj podružili ob sladkih dobrotah, ki so jih v ta namen spekli v kuhinji bivalne enote skupaj z dietno kuharico. Dogodek je bil pomemben iz več vidikov: spoznavanja novih oseb, druženja, ter iz kulturnega vidika, saj osebe z motnjo v duševnem razvoju uživajo v umetnosti in lepoti glasbe.

Posebna dejavnost je **krasitev novoletne jelke in postavljanje jaslic ter peka piškotov** v predbožično-novoletnem času. Uporabnikom to predstavlja posebno domače in toplo vzdušje v decembru. Gre za običaj, ki je prisoten v skoraj vseh slovenskih družinah in ga uporabniki prenašajo iz otroštva v odraslo dobo. Iz strokovnega vidika so tovrstne dejavnosti pomembne zaradi strukture časa in prostora, ki uporabnikom predstavljajo varnost in stabilnost v življenju.

POLETNI TABOR NAŠE HIŠE V FIESI

Tedenski tabor Naše hiše smo v tem letu, organizirali Fiesi, v sodelovanju s ČŠOD, kjer smo bili nastanjeni v domu Breženka. Letovalo je 30 uporabnikov, spremljalo pa jih je 10 zaposlenih. Tabor je potekal od 30. 6. 2014 do 4. 7. 2014, po predhodnem skrbno izdelanem programu zaposlenih v Naši hiši in Vodje bivalne enote. Namestitvev in prehrano (polnipension) so nam nudili v Domu Breženka. Program je vseboval kopanje v morju, sprehodi ob obali, večernimi obiski v Piranu. Vsak večer smo organizirali družabne aktivnosti (igre, ples, karaoke, pokaži kaj zunaš,...).

Zaposleni in uporabniki smo bili s potekom tabora zelo zadovoljni. Kljub vročini in neklimatiziranim prostorom smo se vsi uspeli ohladiti v morju. Zastavljeni program smo izvedli in ga pripeljali do konca. Teden je potekal v aktivnem, sproščenem in zabavnem vzdušju. Izbrana lokacija pa se je

izkazala kot primerna za naše potrebe, saj okolica ponuja obilo priložnosti za bolj ali manj zahtevne izvedbe aktivnosti na prostem.

TRODNEVNO LETOVANJE V DOBRNI

Za posameznike, ki niso letovali preko društva Sožitje, smo ponovno v letu 2014 organizirali trodnevno letovanje v Dobrni. Letovalo je 6 uporabnikov s spremljevalko in spremljevalcem. Letovanje je bilo izvedeno od 10. 9. 2014 do 12. 9. 2014. Ponovno smo nastnitev poiskali v samostojnem apartmaju CUDV Dobrna, kjer so jim nudili tudi kosilo in večerjo. Zajtrke so si uporabniki, skupaj z zaposlenima, pripravljali sami.

Program aktivnosti je zajemal kopanje v termah Dobrna, izleti v bližnjo okolico, ogled kulturnih znamenitosti in kulturne dediščine, ogledi muzejev z etnografsko vsebino.

Program trodnevnega letovanja v Dobrni je predstavljal pomembno dopolnitev za vse posameznike, ki niso letovali preko Sožitja in so se ob tem počutili prikrajšane (društvo Sožitje ponudi le določeno število mest za letovanje).

Program se je utrdil kot del programa bivalne enote, zato ga bomo, glede na dobre izkušnje, ponovili tudi v prihodnjem letu.

DEJAVNOSTI V ORGANIZACIJI DRUŠTVA SOŽITJE MENGEŠ

V okviru Društva Sožitje Mengeš so se stanovalci vključevali v tedensko organizirane aktivnosti: telovadbo, plesne vaje »Face«, glasbeni krožek, bralne urice, novinarski krožek. Poleg tega je v okviru vseživljenjskega učenja društvo organiziralo **večdnevne poletne tabore** in večina stanovalcev je odšla na enotedenske poletne počitnice na različne konce Slovenije. Udeležili so se tudi pustne in prednovoletne zabave s pestrim programom, pogostitvijo in obiskom Dedka Mraza, in drugih prireditev, ki jih je pripravljalo društvo. Vsako leto nas društvo Sožitje povabi na piknik, kjer imajo naši stanovalci priložnost splezati prijateljske vezi tudi zunaj bivalne enote. Pri organizaciji letovanj oziroma poletnih počitnic je tudi za bivalno enoto precej zahtevna in zahteva kar nekaj pripravljenosti pri sami prijavi in obveščanju svojcev, podpori spremljevalcev, prevozih na lokacije, pripravi uporabnikov in njihove prtljage in podobno. Uporabnice in uporabniki se teh programov radi udeležijo in iz njih večinoma prihajajo zadovoljni. V tem letu je večina teh letovanj potekala v času kolektivnega dopusta dnevnega varstva, kar se je izkazalo za dobro rešitev, še posebno za uporabnike, ki ne odhajajo domov in čas kolektivnega dopusta preživijo v Naši hiši. Uporabnikom je bil čas dopusta dodatno bolj pester, prevoze na tabore smo kombinirali z dnevnimi izleti, s tem je tudi uporabnikov v bivalni enoti manj in so lahko dopustniški čas preživljali bolj sproščeno.

IV. 2.1.3.3. POSEBNOSTI V NAŠI HIŠI V LETU 2014

SODELOVANJE NA POSVETU »IZ PRVE ROKE«

Uporabnika iz bivalne enote smo prijaviili na prvi posvet za uporabnike »Iz prve roke«, kjer je sodeloval s **samostojnim prispevkom z naslovom »Fotografija in jaz«**. Posvet je bil namenjen uporabnikom, ki bi radi s svojo vsebino ožji in širši javnosti sporočili svoj pogled na svet, kaj jim je pomembno oziroma bi bili radi slišani. Na posvet smo uporabnika dobro pripravili. K sodelovanju smo povabili tudi zunanjšega ustvarjalca, da je uporabniku vsebino fotografij oblikoval v predstavitveno obliko.

Posvet je bil za uporabnika izjemnega pomena, saj smo mu s tem ponudili možnost izraziti sebe, pokazati svoje umetniške fotografije, pridobil je na izkušnji nastopanja pred večjo skupino, utrdil

samozavest in na ta način dokazal sam sebi, »da zmore«. Tudi v prihodnje si želimo različne načine udejstvovanja naših uporabnikov.

SAMOSTOJNA FOTOGRAFSKA RAZSTAVA UPORABNIKA V ŠOLSLEM CENTRU KRANJ

Uporabnik bivalne enote je v mesecu novembru 2014 otvoril samostojno fotografsko razstavo v prostorih Šolskega centra Kranj. Pripravo fotografij za razstavo so pripravili v Šolskem centru Kranj ob sodelovanju mentorja (zaposlenega v bivalni enoti) in uporabnika, ki je razstavljal. Fotografije, ki jih je postavil na ogled so bile ocenjene zelo pozitivno. Razstavo so si ogledali dijaki šole, zaposleni šole, in tudi zunanji obiskovalci. Program ob odprtju šole smo pripravili v bivalni enoti, k sodelovanju pa smo povabili tudi znanega kranjskega umetnika, zaposlene v ŠCK ter uporabnike društva Sonček.

Sama razstava je imela velik pomen za uporabnika, saj je pri tem doživel veliko pozitivnih dražljajev, ki jih zaradi svojih sposobnosti, nenehno išče. Velik pomen pa je bila tudi za zavod in ostale uporabnike, saj smo se na ta način povezovali s populacijo, kot so dijaki, se dogovarjali za nadaljna sodelovanja.

Fotografska razstava je imela tudi velik medijski odziv, saj je bila napovedana na Kranjskem radiu – Kulturne prireditve. Tu so ji namenili kar nekaj prostora, saj je v.d.direktorica pripravila prispevek o uporabniku/ustvarjalcu.

O razstavi se je pisalo tudi v lokalnem časopisu Gorenjski glas, kjer je bil predstavljen uporabnik kot redki ustvarjalec z motnjo v duševnem razvoju, ki razstavlja tako kvalitetne fotografije.

INDIVIDUALNO NAČRTOVANJE ZA UPORABNIKE / SREČANJE S SVOJCI

V letu 2014 smo skoraj vsem uporabnikom izdelali individualni načrt, zato je bilo tudi to leto s strokovnega vidika zaznamovano z izdelavo letnih evalvacij za preteklo obdobje, s čimer smo povzeli posameznikovo funkcioniranje, posebnosti, napredek, mogoče tudi stagnacijo posameznika. Pregledovali smo razvojne vidike posameznika in beležili posebnosti obdobja. Na podlagi evalvacije smo zastavili osnutek individualnega načrta za obdobje dveh prihodnjih let. Individualni načrt smo izdelovali skupaj z uporabnikom in njegovim zakonitim zastopnikom/ki. Za posamezne primere smo povabili tudi zunanje strokovne službe, največkrat Centre za socialno delo, in sicer za primere, ko je vključevanje centra nujno za razvoj posameznika, oziroma kadar vključevanje zunanjih služb pomembno vpliva in je neizogibno za uporabnikovo prihodnost.

Sestankom za Individualno načrtovanje uporabniki dajejo poseben pomen, saj se takrat skoraj uro in strokovni tim in njegovi bližnji, pa tudi sam uporabnik posveti le njegovim potrebam, željam, hotenjem, njegovemu razvoju in osebnostni rasti. Sestanki so za uporabnika pomembni tudi iz vidika izražanju njegovih lastnih želja in pričakovanj. Največkrat imajo pozitivno čustveno valenco, so plastični in barviti, uporabniki pa se jih znajo zapomniti še daljše obdobje za tem.

IV. 2.1.4. STROKOVNO DELO

V letu 2014 smo se trudili, da utrdimo naše strokovne usmeritve, ki smo jih razvijali skozi daljše časovno obdobje in hkrati dali pomen strokovnemu razvoju in napredku. Strokovno delo se je v bivalni enoti izvajalo timsko, z vsemi sodelavci Naše hiše, s strokovnimi delavci in sodelavci drugih enot, z zunanjimi strokovnimi službami in institucijami. Strokovno delo je potekalo na različnih ravneh.

Pri strokovnem delu smo dali velik poudarek strokovnemu delu. Upoštevali smo načelo timskega pristopa in se je odvijalo na različnih ravneh, ter je hkrati zajelo vsa področja strokovnega delovanja.

Strokovno delo je obsegalo **področje dela z uporabniki**:

- ⤴ strokovno individualno delo z uporabniki,
- ⤴ strokovno delo z uporabniki **v manjših in večjih skupinah**.

Nadalje je strokovno delo zajelo **področje zaposlenih** in sicer:

- ⤴ strokovno sodelovanje tima,
- ⤴ strokovne diskusije v delovnem timu Naše hiše,
- ⤴ sodelovanje v strokovnih timih na nivoju VDC INCE,
- ⤴ intervizija,
- ⤴ supervizija,
- ⤴ sodelovanje v multidisciplinarnih timih zunaj VDC INCE,
- ⤴ sodelovanje z zakonitimi zastopniki in svetovanje.

Obsega tudi nivo **dokumentiranja in arhiviranja ter izobraževanja**:

- ⤴ skrb za dokumentacijo in urejanje evidenc ter arhiviranje,
- ⤴ strokovna izobraževanja in izpopolnjevanja v VDC INCE,
- ⤴ udeležba na strokovnih izobraževanjih izven zavoda.

IV. 2.1.4.1. PODROČJE STROKOVNEGA DELA Z UPORABNIKI

Osnovni cilj našega dela z odraslimi osebami z motnjo v duševnem razvoju je **zagotavljanje kvalitetnega življenja in čim večjo mero samostojnosti in ohranjanja dostojanstva uporabnic in uporabnikov**. Pri tem smo upoštevali specifične ovire, s katerimi se soočajo uporabniki. Tako smo še posebej poudarili podporo za večjo samostojnost, podporo pri socialnem vključevanju in podporo pri udejstvovanju na vseh življenjsko pomembnih področjih.

Individualno delo z uporabniki je temeljno in je nepogrešljivo pri posameznikih, ki se znajdejo v stiskah, pri krepitvi pozitivne samopodobe, pri obvladovanju jeze – agresivnih impulzov, pri osebnih konfliktnih, pri ohranjanju in izgradnji lastne vrednosti – samozavesti, pri učenju socialnih veščin, pri učenju asertivnosti, pri učenju samopohvale, dajanju pohvale, razreševanju osebnih dilem in kar je najpomembnejše pri suportivnem terapevtskem delu, ki je zajeto v strokovno delo.

Poseben pomen individualnega dela z uporabniki je priprava uporabnika in suport ob vključevanju v bivalno enoto oziroma priprava in suport ob premestitvi, ki se ne konča ob premestitvi, temveč traja dokler uporabnik to potrebuje/ nas potrebuje, da se navadi na novo življenjsko okolje.

Strokovno delo z uporabniki v manjših in večjih skupinah

V letu 2014 smo delali predvsem na pomembnosti ohranjanja zdravja – promocija zdravja, tako telesnega kot tudi duševnega zdravja. Na skupnih sestankih smo se z uporabniki pogovarjali o samoaktivnosti in samoaktivaciji uporabnikov za ohranjanje zdravja. Z uporabniki smo se med drugim pogovarjali o tem, da je vsak sam odgovoren za preprečevanje bolezni, seveda na katere se da vplivati, kaj konkretno lahko vsak posameznik pripomore k ohranjanju zdravja, kaj se stori v konkretni situaciji (razkuževanje kljuk in ograj, primerna obleka letnemu času oziroma vremenu, pomen uživanja sadja in zelenjave ter druge pomembne prehrane, pomen pravilnega ritma spanja, kaj v primeru, ko ne moremo spati, itd). Poleg tega smo ves čas preventivno delovali aktivnostih za boljše funkcioniranje skupine. Tudi to se je izvajalo na skupnih sestankih preko razprav o določenih temah (ena od večkrat omenjenih je bilo osveščanje o nasilju in iskanje načinov za izražanje posameznikovih občutij na način, ki ne posega v prostor drugega), na pogovorih v malih skupinah in na individualnih

pogovorih (podpora posamezniku, da najde vedenja, ki mu omogočijo, da se uspešno umesti v skupino).

Redno smo izvajali sestanke v manjših skupinah uporabnikov z namenom razreševanja konfliktov med dvema ali več uporabniki, razreševanja nesporazumov, krepitve medsebojnih dobrih odnosov, načrtovanja aktivnosti, priprave na določene aktivnosti, pohvale, itd.

SESTANKI Z VSEMI UPORABNIKI IN UPORABNICAMI so tudi letos potekali vse leto, tedensko, na določen dan v tednu. Občasno so bili izvedeni izredni sestanki, zaradi obveščanja o aktualnih dogodkih v Naši hiši. Na sestankih uporabniki aktivno sodelujejo, razvijajo se zanimive diskusije na aktualne teme. V tem letu so se dobro obnesli sestanki, na katerih smo na edukacijski način obravnavali različne teme povezane z dnevnimi aktivnostmi in življenjem v skupini. Nameščena je skrinjica, kamor lahko uporabniki, zaposleni in obiskovalci tudi anonimno podajajo svoje pripombe in predloge. Vsebina skrinjice se pregleda na skupnem sestanku z uporabniki in se sproti določajo rešitve, utemeljitve.

V Letu 2014 smo opazili opazen **napredek pri sodelovanju** uporabnikov na skupnih sestankih. Naučili so se izraziti svoje mnenje in dajati ustrezno podporo ob izraženih mnenjih drugih uporabnikov. Uporabniki, ki so izkoriščali sestanek za polje, kjer lahko dobijo pozornost ob izpadih, pa so v teh letih spoznali/se naučili, da je pozitivna pozornost bolj prijetna, se ob tem bolje počutijo, zato so pripravljeni tudi sodelovati.

Opažamo, da jim sestanki veliko pomenijo, ga težko pričakujejo, se radi pogovarjajo, radi razpravljajo in sestankujejo. Gre tudi za prijetno druženje, hkrati pa se ne čutijo prikrajšane za informacije, saj se jih sproti informira.

Vpliv sestankov se opazi tudi v skupinski dinamiki v vsakdanjih situacijah, ki vsebujejo manj napetosti, vzdušje je bolj sproščeno, domače. Uporabniki se med seboj tudi bolje razumejo oziroma poznajo načine, kako preprečevati negativne/ogrožujoče reakcije ob konfliktih, nesoglasjih, nestrinjanjih,...

IV. 2.1.4.2. PODROČJE STROKOVNEGA DELA Z ZAPOSLENIMI V BIVALNI ENOTI NAŠA HIŠA

Strokovno delo sega naveč nivojev delovanja, od tega tudi na delo z zaposlenimi in izvajanje strokovnega dela z uporabniki skupaj s timom zaposlenih in vodjo bivalne enote ter v.d.direktorico.

Strokovno sodelovanje tima

Tudi v letu 2014 so še vedno vsakodnevno potekali/potekajo v enoti kratki **timski sestanki**, ki so namenjeni predaji informacij o uporabnikih in takojšnji obravnavi aktualne problematike in usklajevanju dela. Na sestankih zaposleni dobijo informacije glede delovanja zavoda in informacije, pomembne za delovanje bivalne enote, ki so bile izpostavljene na kolegiju. Na sestankih so zaposleni dobili informacije glede sprejetih sklepov Strokovnega sveta za uporabnike bivalne enote.

Enkrat tedensko je bil organiziran daljši sestanek, na katerem so potekala poglobljena evalvacija izvajanja ciljev uporabnikov iz individualnih načrtov in pregled opažanj za določenega uporabnika.

Strokovne diskusije v delovnem timu Naše hiše

Redno smo organizirali timski delovni sestanek, kjer je potekala diskusija glede na določeno temo. Vodja bivalne enote – skupinska habilitatorka je predstavila določena teoretična izhodišča, na podlagi katerih smo se pogovarjali o dosedanjih izkušnjah, dilemah, strahovih, glede:

- ⤴ premestitev uporabnikov v drug zavod, ko ugotovimo, da naša storitev ni ustrezna za uporabnika in ne zmore poskrbeti za njegove specifične potrebe,
- ⤴ delo z uporabniki zaradi spremenjene finančne situacije uporabnika – npr: izdana odločba CSD-ja, po kateri mu pripada manjši delež žepnine (soočanje uporabnikov z vsesplošno krizo, ki vpliva tudi na potrošnjo uporabnikov),
- ⤴ postavljanje pravih meja, pravil pri posameznih uporabnikih, ki so sposobnejši in potrebujejo močnejše dražljaje za svoje udejstvovanje, samozavest, položaja v bivalni enoti in širši družbi, ter prevzemanje odgovornosti nas zaposlenih, ko se uporabniku zaradi njegovih specifičnih potreb dovoli »več/drugače«,
- ⤴ vplivanje na partnerski odnos v primeru, ko se ugotovi, da eden od uporabnikov zaradi neprimerne partnerskega odnosa osebnostno nazaduje, je v podrejeni vlogi, oziroma, ga odnos zavira/duši,...
- ⤴ vpliv zaposlenih na uporabnikovo odvisnost od cigaret, priprava sheme, sicer skuapj z uporabnikom, zaradi zmanjševanja kajenja in nižje potrošnje denarja, ter spodbujanje/vztrajanje pri shemi, ko uporabnik »popušča«,..
- ⤴ soočanje z dilemami glede skrbniških zadev/ nevestno opravljanje skrbniške funkcije in navezanost uporabnikov na skrbnike,...
- ⤴ organizacija dela v Naši hiši za nove zaposlene,
- ⤴ primeri ukrepanja ob urgentnih zdravstvenih /agresivnih izbruhih,
- ⤴ spreminjanje starostne strukture uporabnikov – soočanje s staranjem uporabnikov,
- ⤴ načini obvladovanja nesprejemljivega vedenja uporabnikov,
- ⤴ ponovne obravnave nasilja in pregled in utrjevanje vsebine »Protokola o nasilju«.

SODELOVANJE NA STROKOVNIH TIMIH NA NIVOJU VDC INCE

Strokovni sveti v VDC INCE potekajo na 14 dni in jih skliče direktorica. Na njih sodelujeta vodja bivalne enote in medicinska sestra – vodja tima, prav tako sta obe članici Komisije za sprejem, premestitev in odpust v VDC INCE.

Glede na multidisciplinarnost tima smo poskušali obravnavane teme približati in poenotiti v pogledih, kar je pomembno za nivo celega centra. Izhodišča in strokovne odločitve smo prenesli med zaposlene po posameznih enotah na strokovnih srečanjih za zaposlene.

Kolegij kot posvetovalni organ na nivoju celotnega zavoda so obiskovali vsi vodje enot in vodja upravno računovodske službe. V bivalni enoti se je kolegija udeleževala vodja bivalne enote, kolegijske informacije pa je vodja na zaposlene prenesla na timskem sestanku, kjer je možnost tudi obratnega informiranja. Vodja zbere informacije od zaposlenih in jih preda na kolegiju z namenom posvetovanja o le teh.

Komisija za oblikovanje nagrad uporabnikov je organ, ki skrbi, da se sredstva od prodaje izdelkov in storitev (kooperantsko delo in prodaja umetniških izdelkov) optimalno razdeli za nagrade uporabnikov, v skladu s trenutno finančno situacijo na tem kontu. Komisija obravnava vse kar zadeva nagrade uporabnikov oziroma sredstev pridobljene od kooperantskega dela in prodaje izdelkov, jubilejnih nagrad in božične in poletne nagrade. Komisija se sestaja do 5. v mesecu. Članica komisije je tudi Vodja bivalne enote.

STROKOVNA IZOBRAŽEVANJA IN IZPOPOLNJEVANJA V VDC INCE za zaposlene bivalne enote

Strokovna izpopolnjevanja v VDC INCE potekajo občasno na timskih sestankih zaposlenih v Naši hiši, kjer razmišljamo o v naprej pripravljeni temi. Zaposleni izrazijo svoje mnenje, stališče svoj pogled na

izpostavljeno temo in kasneje dosežemo in zavzamemo skupno stališče glede obravnavane teme, z namenom krepitve strokovnega dela.

Redno je potekalo usposabljanje iz varstva pri delu za zaposlene v bivalni enoti.

Zaposlena, ki sta odgovorna za prvi odziv in evakuacijo v primeru požara pa sta se udeležila izobraževanja iz požarne varnosti.

Vsi zaposleni bivalne enote redno osvežujemo znanje za varno uporabo sestrskega klica in požarne varnosti.

Supervizija za strokovne sodelavce – zaposlene v bivalni enoti

V letu 2014 se je ponovno vzpostavila supervizija za zaposlene v bivalni enoti, na kateri sodelujejo vsi zaposleni, razen Vodje bivalne enote in medicinske sestre – vodje tima, ki sta članici skupine za strokovno svetovanje. Zaposleni so supervizijo dobro sprejeli. Srečujejo se vsak drugi torek v mesecu v prostorih bivalne enote. V primeru agresivnega izbruga uporabnika nad zaposleno je bila za to zaposleno organizirana individualna supervizija, ki je po oceni zaposlene, dala zelo pozitivne rezultate pri zaposleni.

Strokovno svetovanje za strokovne delavce

V letu 2014 je bilo od meseca junija organizirana skupina za strokovno svetovanje za Vodje enoti, na kateri je sodelovala tudi Vodja bivalne enote. Zaradi specifičnih/težkih dogodkov v VDC INCE so bili sprva prisotni le vodje enot v mesecu novembru 2014 pa se je članstvo suportivnega strokovnega srečanja razširil tudi za vse strokovne delavce v VDC INCE, vključujoč medicinsko sestro – vodjo tima v bivalni enoti.

Pomen supervizije in strokovnega svetovanja za bivalno enoto oziroma zaposlene

Supervizija za zaposlene in strokovno svetovanje za strokovne delavce je izrednega pomena, saj se v procesu supervizije ustvarjajo pogoji za obravnavanje osebne odgovornosti, mej svojega delovanja, za občutljivejša zaznavanja drugih, uvidov v obojestranski odnos, vrsto in nivo komunikacije, čustvenega doživljanja in reagiranja, ... Supervizija posamezniku omogoča, da preko lastnih izkušenj prihaja do novih strokovnih in osebnih spoznanj, da integrira praktične izkušnje s teoretičnim znanjem in izgrajuje svojo strokovno identiteto. Proces supervizije in njegovi učinki delujejo tudi po njej, v času pisanja refleksij na zadnje supervizijsko srečanje in v vsakdanjem življenju, ko posameznik preverja svoja nova spoznanja, nove oblike vedenja in doživljanja v procesu usklajevanja z že obstoječimi stališči. Tako videna in izpeljana supervizija omogoča postopno večanje poklicne kompetence ter oblikovanje lastne poklicne identitete.

Izobraževanje za primer smrti uporabnika oziroma paliativne oskrbe

Vsi zaposleni v bivalni enoti smo se udeležili izobraževanja na temo: Ukrepanje v primeru smrti uporabnika oziroma paliativne oskrbe. Izobraževanje smo pripravili v sodelovanju društva HOSPIC. Potekal je v bivalni enoti. Predstavljene teme so bile dobro sprejete, saj gre pri tem za redke dogodke, vendar kljub temu se lahko vsak čas zgodijo. V tistem času smo imeli zaradi naglega poslabšanja zdravstvenega stanja pri enem uporabniku potrebo po tovrstnem znanju. Izobraževanje je bilo odziv na aktualne vsebine pri določenem uporabniku.

Izobraževanje iz TPO – Temeljni postopki oživljanja in splošna prva pomoč

V mesecu aprilu 2014 smo se vsi zaposleni v bivalni enoti udeležili izobraževanja iz Temeljnih postopkov oživljanja in prve pomoči. Izobraževanje je bilo pripravljeno s pomočjo predavateljev iz Urgence Domžale, ki so se odzvali na naše povabilo. Izobraževanje je bilo kvalitetno in nam je ponudilo veliko znanja, ki smo ga poskušali implementirati v že obstoječe znanje.

UDELEŽBA NA STROKOVNIH IZOBRAŽEVANJIH IZVEN ZAVODA

V letu 2014 so se medicinske sestre in medicinska sestra – vodja tima v bivalni enoti udeležile naslednjih izobraževanj v URI Soča:

- *Rehabilitacijska zdravstvena nega,*
- *Zapleti in nujna stanja pri rehabilitaciji gibalno oviranih,*
- *Vodenje in rehabilitacija bolnikov s kronično bolečino.*

Vodja bivalne enote se je: v mesecu februarju udeležila izobraževanja: »*Ocenjevanje in napredovanje javnih uslužbencev v državni upravi in lokalnih skupnostih*«, v mesecu aprilu 2014 se je udeležila dvodnevenga izobraževanja v CUDV Draga izobraževanja: »*Ocenjevanje težav v duševnem zdravju odraslih z motnjami v duševnem razvoju z uporabo MINI PAS-ADD*«.

POŽARNA VAJA V BIVALNI ENOTI

V mesecu septembru je bila izvedena požarna vaja v bivalni enoti z evakuacijo. Pri požarni vaji so sodelovali BVD Ravne, vsi uporabniki in zaposleni bivalne enote. Pri vaji smo simulirali požar in izvedli evakuacijo. Naključno izbrana zaposlena je simulirala situacijo v primeru, da je sama prisotna v bivalni enoti. Po uspešni evakuaciji smo zaposleni in sposobnejši uporabniki opravili vajo gašenja z gasilnimi aparati. Po zaključku vaje smo skupaj s strokovnjaki vajo in pogoje v katerih je nastal požar analizirali in evalvirali, ter na ta način določili dejavnike tveganja in možne ukrepe.

IV. 2.1.4.3. SODELOVANJE V MULTIDISCIPLINARNIH TIMIH ZUNAJ VDC INCE

V letu 2014 smo krepili sodelovanje v multidisciplinarnih timih v drugih institucijah.

Redno smo sodelovali s ***Centri za socialno delo*** z izpostavami: Domžale, Kamnik, Litija, Grosuplje, Škofja Loka, Kranj, Koper, Sežana in sicer z nameni:

- ♣ *timski sestanki glede socialne problematike uporabnikov,*
- ♣ *timski sestanki glede opravljanje funkcije skrbništva in neplačevanja oskrbnine za uporabnika,*
- ♣ *timski sestanki v primeru premestitve uporabnikov v drug zavod,*
- ♣ *timski sestanki v primeru vključevanja uporabnice v bivalno enoto zaradi slabih družinskih razmer in neurejenosti v domačem okolju,*
- ♣ *reševanje problematike posameznih uporabnikov,*
- ♣ *strokovni delavci CSD-jev redno obiskujejo uporabnike;*

V letu 2014 smo redno sodelovali tudi s ***psihiatričnimi ustanovami***, z namenom izmenjave informacij, pridobivanja za nas pomembnih informacij, svetovanja. Mnenje psihiatra nam omogoča pravilno načrtovanje in obravnavanje posameznika.

Redno se povezujemo z ***nujno medicinsko pomočjo v Domžalah***. Osebe v tej ustanovi že daljše obdobje sodeluje z nami, zato se vedno odzivajo na naše klice v najkrajšem možnem času – seveda na nujnost primera.

Nujno medicinsko pomoč smo poklicali v primeru hitrega poslabšanja zdravstvenega stanja uporabnika in kasnejšo hospitalizacijo. Urgenca je posredovala tudi v primeru agresivnega preboja uporabnika in kasnejšo hospitalizacijo. Nujno medicinsko pomoč smo poklicali tudi v primeru dušitve uporabnice, in kasnejše hospitalizacije.

Nujno medicinsko pomoč smo potrebovali, ko posameznik po hospitalizaciji ni zmozel sprejeti nujno predpisano terapijo. Bila je dana nadomestna terapija intravenozno.

Povezovali smo se tudi z drugimi **VDC-ji in posebno socialnovarstvenimi zavodi**, zaradi obiskovanja naših in njihovih uporabnikov, ki so v sorodstvenih vezeh. Obiski so bili v naprej dogovorjeni in pripravljani.

Policijska intervencija

V letu 2014 smo potrebovali sodelovanja policije v primeru agresivnega preboja uporabnika na zaposleno.

IV. 2.1.4.4. SODELOVANJE Z ZAKONITIMI ZASTOPNIKI IN SVETOVANJE

Sodelovanje s svojci in zakonitimi zastopniki poteka tekoče, individualno in skupinsko, v formalnih in neformalnih oblikah. Strokovno delo na področju dela z zakonitimi zastopniki zajema tudi svetovanje, kjer poskušamo skupaj z njimi najti najboljše načine dela in pristopa k reševanju problemov naših uporabnikov.

Svojce in zakonite zastopnike smo tekoče obveščali pisno in po telefonu o vseh spremembah oziroma načrtovanih aktivnostih, ki so se dotikale njihovih svojcev oz. varovancev.

Glavni cilj dela s svojci je vzpostaviti redne in ohranjati dobre odnose, ter se prizadevati za tekoče in harmonično reševanje težav uporabnikov v bivalni enoti.

Na našo pobudo smo se z zakonitimi zastopniki srečevali na formalnih sestankih z namenom individualnega načrtovanja za uporabnike. Zakoniti zastopniki so se v večini povabilu odzvali in izrazili zadovoljstvo z načinom našega sodelovanja.

IV. 2.1.4.5. SKRB ZA UREJANJE DOKUMENTACIJE IN UREJANJE EVIDENC IN ARHIVIRANJE

Dokumentiranje neposrednega dela z uporabniki poteka dnevno v obliki raporta, beležijo se zapiski o opažanjih o uporabnicah in uporabnikih, vodi se zdravstvena dokumentacija, izdelujejo in evalvirajo se individualni načrti, pripravljajo se skrbniška letna poročila.

Na nivoju delovanja bivalne enote se vodijo še vse ostale zahtevane evidence: o kuhinji (HACCAP sistem), o dobaviteljih, naročilih, prisotnosti zaposlenih in uporabnikov in druge.

IV. 2.1.5. ZDRAVSTVENE STORITVE IN NEGA

Na področju zdravstvene nege je vzpostavljeno delo zdravstveno negovalnega tima, ki ga sestavljajo tri tehtnice zdravstvene nege in medicinska sestra – vodja tima, ki izvajajo aktivnosti zdravstvene nege. Kot zunanji sodelavci zdravstvenega tima sodelujejo izbrani osebni zdravniki in zobozdravniki uporabnikov in psihiatrinja.

Cilj zdravstveno negovalnega tima je bila celostna in kakovostna obravnava posameznega uporabnika in skupine ob upoštevanju njihovih potreb po zdravstveni negi.

V preteklem letu so bili uporabniki s strani zdravstveno negovalnega tima v primeru zdravstvenih težav redno napoteni v obravnavo k osebному zdravniku in zobozdravniku ter psihiatrično obravnavani. Po presoji osebnega zdravnika zaradi zdravstvenih težav in zaradi časovno že opredeljenih rednih specialističnih pregledov, smo uporabnike vodili v obravnavo k različnim specialistom: kardiolog, nevrolog, nevropsihiater, nevrokirurg, ortoped, dermatolog, dermatoonkolog, plastični kirurg, okulist, onkolog, endokrinolog, hematolog, otolog, gastroenterolog, proktolog, ortoped, angiolog, flebolog, proktolog, diabetolog, specialist snemalne protetike, pulmolog, ginekolog, žilni kirurg, abdominalni kirurg, nevrokirurg, travmatolog...

Pri posameznih uporabnikih si bile opravljene različne diagnostične preiskave: UZ vratu, Uz dojk, UZ mokril in abdomna, UZ srca, MRI glave, UZ ščitnice, CT glave, EEG, rtg p.c., EKG, mamografija, proktoskopija, gastroskopija.

Osebna zdravnica je pri nekaterih uporabnikih diagnosticirala nekaj novih kroničnih obolenj, ki se jih obvladuje s predpisano terapijo.

Uporabniki so potrebovali zdravniško pomoč tudi zaradi prehladnih obolenj, bakterijskih in virusnih okužb dihal, virusne pljučnice, otitisa, diagnosticirane hipertenzije, bolečine in zmanjšanih sposobnosti gibanja zaradi bolečin v križu, ramenskem obroču, krvavitve zaradi hemoroidov, gastritisa, gnojnega ulkusa na koži goleni. Zaradi gnojnega ulkusa je bil uporabnik napoten v urgentno obravnavo k dermatovenerologu na Dermatološko kliniko. Več uporabnikov je tudi opravilo preventivni pregled za bolezen srca in ožilja. Skupaj z osebno zdravnico smo organizirali cepljenje proti sezonski gripi. S privoljenjem staršev oz. skrbnikov se je cepila večina uporabnikov. Centri za socialno delo, ki so skrbniki določenim uporabnikom, so za presajo o potrebi po cepljenju in morebitnih posledicah zaprosili osebnega zdravnika uporabnika. Cepljenje je bilo za uporabnike izvedeno pod nadzorom osebnega zdravnika v splošni ambulanti v ZD Domžale.

Dvanajst uporabnikov je pri osebni zdravnici opravilo tudi preventivni pregled na področju bolezni srca in ožilja.

Nujna medicinska pomoč in hospitalizacije iz vidika zdravstvenega tima

Nekaj uporabnikov je potrebovalo tudi urgentno pomoč v ZD Domžale izven urnika dela ambulante osebne zdravnice zaradi pojava bolečin zaradi vnetja oči, pljučnice, uroinfektov, močno gnojne pooperativne rane na glavi, poslabšanja psihičnega stanja, oteženega dihanja.

Zaradi ***gnojne pooperativne rane je bila uporabnica pod nujno pregledana v urgentni ambulanti plastične kirurgije na Polikliniki.***

Ena uporabnica je potrebovala obravnavo po presoji urgentne službe ZD Domžale v urgentni ***travmatološki ambulanti UKC Ljubljana zaradi počene stopalnice.*** Potrebna je bila imobilizacija s hodnim mavcem do kolen.

Zaradi bruhanja, občutka tujka v požiralniku in težkega požiranja je bil uporabnik po presoji urgentne službe ZD Domžale dvakrat napoten tudi na ***IPP UKC Ljubljana, kjer so opravili obširno diagnostiko in se po drugi obravnavi odločili za hospitalizacijo zaradi pljučnice in gastritisa.***

V ***Dializnem centru v UKC Ljubljana*** se en uporabnik dializira štirikrat tedensko.

Pri dveh uporabnicah je bil opravljen ***kirurški poseg na koži v lokalni anesteziji po presoji dermatoonkologa na plastični kirurgiji,*** pri enem uporabniku pa v lokalni anesteziji kirurški ***poseg na levi veki v Očesni kliniki Ljubljana.***

V začetku letu je bil uporabnik zaradi hudega ***epileptičnega napada urgentno odpeljan na Nevrološko kliniko Ljubljana,*** kjer so ga po pregledu v njihovi urgentni ambulanti premestili na nevrološki oddelek na isti kliniki, da je bil na opazovanju zaradi epilepsije. Potreboval je 24 urno zdravstveno oskrbo. Ker mu to ob odpustu v okviru naše ustanove nismo mogli zagotoviti, je bil marca premeščen v Dom počitka Mengeš.

Hospitalizacija na Psihiatrični kliniki v Ljubljani zaradi poslabšanja psihičnega stanja sta potrebovala dva uporabnika. Napotena sta bila zaradi poslabšanja psihičnega stanja, po presoji psihiatrinje oziroma urgentnega zdravnika.

Pri zdravstveno vzgojnem delu z uporabniki je bil poudarek predvsem pri higieni uporabnikov, urejenosti uporabnikov in njihovega bivalnega okolja. Veliko časa je bilo namenjeno pomoči uporabnikom pri upoštevanju predpisanih diet. Trije uporabniki so potrebovali podporo in pomoč v individualni obravnavi pri strokovnjakini za zdravo prehranjevanje (Cindy program).

V letu 2014 smo nadaljevali z **izvajanjem načrta ravnanja z odpadki** in izvajali redno **razkuževanje kljuk in delovnih površin** z namenom preprečevanja okužbe.

Za področje zdravstvene nege uporabnikov so se vodile **predpisane evidence in zdravstvena dokumentacija**. Skrbeli smo za ustrezno hrambo zdravil in njihovo evidentiranje.

V mesecu juniju 2014 je bil na področju zdravstvene nege opravljen napovedan inšpekcijski nadzor Zavoda za zdravstveno varstvo, ki ni ugotovil nepravilnosti, temveč, da je zdravstveno področje v bivalni enoti dobro urejeno.

Inšpekcijski pregledi – Ministrstva za zdravje RS – Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije

V mesecu juniju 2014 je bil v bivalni enoti, po uradni dolžnosti, opravljen inšpekcijski pregled s področja zdravstva in zdravstvene nege. Inšpekcijski pregled je bil opravljen za naslednja področja:

- ⤴ nalezljivih bolezni,
- ⤴ zdravstvene ustreznosti pitne vode,
- ⤴ minimalnih sanitarno zdravstvenih pogojev v javnih zdravstvenih zavodih,
- ⤴ ravnanje z odpadki, ki nastanejo pri opravljanju zdravstvene dejavnosti,
- ⤴ pacientovih pravic, zdravniške službe,
- ⤴ duševnega zdravja.

Inšpekcijski pregled je bil uspešen. Inšpektor je ugotovil, da so vsa pregledana področja v bivalni enoti ustrezno urejena.

Inšpekcijski pregledi – Nacionalnega inštituta za varno hrano

V mesecu februarju 2014 smo imeli zdravstveno higienski pregled iz Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano. Ugotovljeno je bilo, da je stanje s zdravstveno higienskega področja, ustrezno.

V mesecu marcu 2014 smo imeli pregled Inšpekcije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin – ministrstva za kmetijstvo in okolje. Rezultati pregleda so bili, da je HACCP – sistem in ravnanje ustrezno.

Mesečni obiski psihiatrinje

V letu 2014 je mesečno prihajala psihiatrinja iz ZD Domžale in opravljala psihiatrične preglede uporabnikov. Sodelovanje s psihiatrinjo je pomembno z vidika celostnega pristopa pri obravnavi uporabnikov. Nekajkrat smo zaradi poslabšanega psihičnega stanja uporabnika iskali psihiatrično pomoč urgentno v ambulanti psihiatrinje v ZD Domžale.

Dijaška praksa dijakov Srednje zdravstvene šole Ljubljana

Tudi v letu 2014 je dijaško prakso v bivalni enoti opravljal dijak Srednje zdravstvene šole Ljubljana. Prakso v bivalni enoti je opravljal tri tedne, oziroma 152 delovnih ur. Spremljal je delo medicinskih sester in pri tem pridobivali praktična znanja, pod mentorstvom medicinske sestre – vodje tima. Dijak je o delovni praksi vodil dnevnik.

IV. 2.1.6. ZAPOSLENI

V bivalni enoti Naša hiša so zaposleni trije varuhi s specialnimi znanji in tri medicinske sestre, medicinska sestra vodja tima, dietna kuharica, socialna oskrbovalka (ki pokriva delo v pralnici in šivalnici), glavni vzdrževalec ter strokovna in organizacijska vodja bivalne enote.

KUHINJA

Osnovna naloga kuhinje je bila priprava dveh obrokov hrane dnevno za stanovalce od ponedeljka do petka, med vikendom, prazniki in v času kolektivnega dopusta pa trikrat dnevno. Dietna kuharica je mesečno sestavljala predloge jedilnikov, ki so bili usklajeni z jedilnikom toplega kosila, ki so ga imeli stanovalci vsak dan v INCE - Mengeš in INCE - ZU. Jedilnike je pregledovala in odobrila, z namenom svetovanja zdrave prehrane in upoštevanja različnih diet, vodja medicinske nege. Pri sestavljanju jedilnika smo bili pozorni na zdravo prehrano in predpisane diete za posamezne uporabnike, ki so imeli predpisano dietno prehrano. V jedilnik je bila dnevno vključena primerna količina sadja, zelenjave in drugih pomembnih prehranskih izdelkov. Pri pripravi jedilnika je sodelovala vodja bivalne enote.

Posebej veliko pozornost smo namenjali dietni prehrani za tiste stanovalce, ki takšno obliko prehrane potrebujejo redno ali občasno. Potreba po dietah je v bivalni enoti čedalje več, predvsem gre za redukcijske diete in diete z zmanjšanim vnosom maščob. Zato se je dietna kuharica, medicinska sestra in vodja bivalne enote udeležila več izobraževanj na temo: *sestava jedilnikov, diete posameznih skupin, alergije in intolerance na določene vrste živil*.

Dietna kuharica v kuhinji je bila odgovorna tudi za organizacijo svojega dela v kuhinji, za neoporečno pripravo hrane, shranjevanje vzorcev posameznih obrokov, izpolnjevanje obrazcev, ki jih zahteva HACCP sistem in za vzdrževanje higienskega režima v kuhinji. V ta namen je redno in dosledno vodila vso dokumentacijo in o nepravilnostih obveščala Vodjo bivalne enote.

Dietna kuharica je sodelovala tudi pri inšpekcijskem nadzoru Zavoda za varno hrano, ki ni ugotovila pomankljivosti oziroma nepravilnosti.

Priprava in kuhanje/pečenje hrane ter peka peciva ter domačih piškotov s pomočjo dela uporabnikov bivalne enote

V letu 2014 smo bili ob vzpostavitvi sistema nove dietne kuharice, uporabnice in uporabniki v kuhinji izredno aktivni. Uporabniki že ustaljeno in vsakodnevno pomagajo pri pripravi obrokov z enostavnejšimi kuhinjskimi opravili. Z uporabniki smo v mesecu maju otvorili »sezono žara«. Pripravljali so pogrinjke, solate, hrano za žar in se preiskusili v sami peki na žaru. Pomagali so pri pripravi okusnih tort, saj je bilo kar nekaj »okroglih« jubilejev, ki smo jih okronali s praznovanji. Med

letom uporabniki pomagajo v kuhinji tako pri pripravah določenih obrokov kot pri pripravi pogrinjkov, solat, čiščenju zelenjave in pri rezanju sadja in zelenjave za kuhanje. Uporabniki so uživali pri pripravi domačega sladoleda, pripravi osvežilnih pijač, pri čemer so nekateri dali dobre zamisli.

V jesensko – zimskem obdobju smo z uporabniki ponovno več aktivnosti namenili v kulinarično-pekovskih delavnicah, kjer so začeli s peko različnih vrst peciva. S pomočjo dietne kuharice in medicinske sestre z bogatimi znanji dietetike so se skupaj z uporabniki pričeli pripravljati na decembrska praznovanja. V ta namen se je napeklo različno pecivo in izredno dobri, pestri piškoti.

Iz kulinaričnega vidika je pomembna tudi priprava božične in silvesterske večerje. Pri tem uporabnice/ki izredno radi sodelujejo, se veselijo priprave, dietna kuharica pa jih izredno spretno vpeljevala v vse nivoje priprave hrane.

V letu 2014 smo v kuhinji dokupili nekaj pripomočkov za slaščičarstvo. Zaradi obrabe smo zamenjali grelnik za vodo, dokupili večfunkcijski mešalnik, aktivirali hladilnik za shranjevanje sadja in zelenjave ter drugih vrtnin, ter obnovili zalogo kuhinjskih krp.

V mesecu februarju 2014 smo s toplim obrokom pomagali ljudem, ki so se zaradi posledic žledoloma znašli v stiski.

PRALNICA IN ŠIVALNICA

Vodja pralnice je skrbela za vzdrževanje obleke vseh stanovalcev in osebja v kuhinji. Ob prihodu novih stanovalcev v bivalno enoto je bilo pomembno, da je pravilno označila obleko vsakega posameznika. Nadalje je skrbela za pranje, šivanje, likanje, izločanje, zlaganje in čiščenje oblačil in druge garderobe, ter ostalega tekstila (posteljnine, brisače, servete, itd.).

Skrbela je za pravilen prevzem in oddajo perila in obleke vsakemu stanovalcu, za točen pregled vsega tekstila, ki je bilo v pranju in njeni oskrbi. Vsa obleka in perilo vseh stanovalcev je morala biti ustrezno vzdrževana. Skrbela je tudi, da je bila vsa obleka in drobní inventar ustrezno zakrpan in vzdrževan. Skupaj z uporabniki je načrtovala popravila obleke, pomagala pri ugotavljanju potreb posameznih uporabnikov in označevanje ter razdeljevanje doniranih oblačil. Ob zahtevnejših nakupih garderobe sodeluje pri svetovanju nakupa.

Redno, dva dni v tednu, je potekal tudi program zaposlitve pod posebnimi pogoji nekaterih uporabnikov v pralnici. To je eden pomembnih programov, katerega vodita socialna oskrbovalka in glavni vzdrževalec. Socialna oskrbovalka v ponedeljkih, ko je pretežna zaposlitev pod posebnimi pogoji v pralnici, glavni vzdrževalec pa v torkih, ko je zaposlitev pod posebnimi pogoji namenjena urejanju in čiščenju bivalne enote in njene okolice.

Delovni čas socialne oskrbovalke je bil en dan v tednu v popoldanskem času od 13.00 do 21.00 z namenom sodelovanja z uporabniki pri vzdrževanju njihovih oblačil, z namenom druženja. Občasno spremlja uporabnike na v Terme Snovik.

Socialna oskrbovalka občasno poskrbi za varstvo bolnih uporabnikov, za varstvo pri programu starostnikov – nadomeščanje ob odsotnosti zaposlene, ki izvaja program za starejše osebe v bivalni enoti.

V letu 2014 smo dokupili drobní material za potrebe šivanja in pralnice in uredili nakup dveh setov (60 kosov) novih frotir brisač, za dopolnitev starih ter 15 kosov posteljnine – celotnih setov, s čimer smo dopolnili in obnovili tekstilni del.

Študentko delo študentov Medicinske fakultete in Filozofske fakultete

V bivalni enoti izvajajo študentsko delo izključno študenti Medicinske fakultete in Filozofske fakultete – smer psihologija, študentke delujejo pod strokovnim vodenjem in intervizijo strokovne delavke vodje enote.

V letu 2014 so v bivalni enoti opravljale študentsko delo tri stalne študentke, kar nam zagotavlja kontinuirano in zanesljivo delo. S študentskim delom se v bivalni enoti pokriva nočno delo v petek in soboto vsak teden in morebitne vrzeli pri dnevnem delu. V letu 2014 se je število dnevnih ur študentskega dela zmanjšalo na račun kadrovske celotne zasedbe in sprememb v predpreteklem letu.

IV. 2.1.7. OBJEKT NAŠE HIŠE z okolico in NABAVE

Skrb za tehnično brezhibno delovanje Naše hiše, urejanje in vzdrževanje vrta in bazena, prevozi stanovalcev in skrb za nabavo je skupaj z ostalimi zaposlenimi delovna odgovornost glavnega vzdrževalca.

Vsakodnevno so se opravljale naslednje delovne naloge: pregled hiše in zračenje sob, vodenje dokumentacije (nabava, garancije, navodila, ...), skrb za urejenost v hiši in okolici, prevoz prehrane in posode iz enote Mengeš in Moste, dostava dokumentov na upravo in prevzem pošte, pregled zalog hrane, naročanje in prevzem prehrabnega in neprehrabnega blaga.

Pri vsem rokovanju s prehrano upoštevamo vse zahteve HACCP sistema za transport in prevzem takšne hrane.

Tedensko oziroma po potrebi je glavni vzdrževalec opravljal naslednje naloge: neposredno delo z uporabniki pri izvajanju skrbi za urejanje okolice (košnja trave, obrez žive meje in grmovja, grabljenje listja, čiščenje snega), delo na vrtu, čiščenje v hiši, nabava kurilnega olja, skrb za odvoz infektivnih odpadkov, čiščenje bazena in filtrov, košnja trave, obrez žive meje in grmičevja, prevoz uporabnikov, čiščenje vodnega kamna v pipah, kotnih ventilih, wc kotličkih, odmašitev odtokov, vzdrževanje kombija (gorivo, čistilna tekočina, tehnični pregled, redni servisi), odvoz steklenih odpadkov na ekološki otok, popravilo osebnih predmetov uporabnikov.

Občasno glavni vzdrževalec opravi servisiranje računalnika v zbornici, po navodilih serviserja popravi likalno desko, po navodilu pooblaščenega serviserja diagnosticira napake na pralnem stroju in pomivalnem stroju in v primeru manjših napak le-te odpravi. Glavni vzdrževalec vzdržuje in ažurira vsebino na spletni strani zavoda v sodelovanju z vodjo enote in v.d.direktorico.

Opravljanje pomembnih servisno-vzdrževalnih del v letu 2014

Izvedeno je bilo spomladansko in jesensko čiščenje objekta, kar so izvajali zaposleni in uporabniki. V mesecu aprilu se je izvedlo čiščenje vseh steklenih površin na objektu.

V letu 2014 je glavni vzdrževalec opravil več servisnih in vzdrževalnih del:

- v januarju - odzračevanje radiatorjev, čiščenje nadstreška nad vhodom, odzračevanje radiatorjev, nabava posteljnine, pregled aktivne požarne zaščite – Bildos,
- zgodnje spomladanskem času je opravil prezračevanje trate, nabava kuharskih in slaščičarskih pripomočkov, prekopavanje vrta, zasaditev vrta, obrez, gnojenje in osipavanje vrtnic košnja trate, obrez žive meje. Pregledana je bila varnostna razsvetljava, nudil je pomoč pri uporabi UJNet-a,

- maju in juniju je bila opravljena registracija hišnega kombija, servis in zagon fontane, košnja trate, zasaditev vrta, popravilo sušilnega stroja, škropljenje vrtnic servis hišnega kombija, čiščenje ventilatorjev v vseh sanitarijah, priprava najpogostejših relacij z razdaljami za kilometrino, košnja trate in obrez žive meje,
- v juliju in avgustu je pripravil kosilo ob vrnitvi uporabnikov iz hišnega tabora, pomagal pri pripravi piknika, popravil armature tuša, popravil računalnik v zbornici, diagnosticiral in popravil likalno mizo, ter sodeloval pri deretizaciji,
- jesenskem obdobju je glavni vzdrževalec skrbel za košnjo trate, obrez žive me, pospravljanje vrta, prekopavanje, nakupe USB ključkov in kuhinjskih krp. Poskrbel je za nastavitev oljne peči za začetek kurilne sezone, redni letni pregled gasilnih aparatov za pripravo okolja za registracijo delovnega časa (NH, ZU), pomoč pri razpisu za živila (splet),
- novembru in decembru je opravil tehnični pregled hišnega kombija, menjava gum na kombiju, zasaditev prezimnih vrtnin, pomoč pri pripravi razstave »Moje rožice« v izvedbi INCE ZU. Opravil je obrez vrtnic, pomoč pri inventuri drobnega inventarja in vodil inventuro osnovnih sredstev, pridobil ponudbe za nakup računalnika, zbiral podatke o alergeni za artikle dobaviteljev, poskrbel za popravilo TV Sony.

V letošnjem letu se je redno skrbelo za cvetje na vrtu in sadno drevje ter zelenjavni vrt, kjer se je pridelala sezonska zelenjava in zelišča. Opravil se je nakup sadik balkonskega cvetja. Odločili smo se, da ga v tem letu poskušamo prezimiti.

Redno je potekalo vzdrževanje kombija. Menjava letnih pnevmatik je bila izvedena marca in menjava zimskih pnevmatik je bila izvedena novembra. Kombi je dobro vzdrževan in odlično služi za namen prevoza uporabnikov. Uporabljajo ga vsi zaposleni naše hiše, razen kuharice in socialne vzdrževalke ter za namene dnevnega varstva.

Delovanje dvigala v bivalni enoti

Nedavno aktivirano dvigalo v bivalni enoti je redno v uporabi in sicer v primerih potreb za uporabnika in prenašanja težjih bremen. Pred aktivacijo dvigala smo zaposleni bivalne enote prejeli vse pomembne informacije za upravljanje z dvigalom. Vodja enote in glavni vzdrževalec sta prejela set ključev za upravljanje, en set pa so prejeli varuhi in medicinske sestre. Dvigalo je trenutno v funkciji in se uporablja, enkrat mesečno pa se opravlja redni servis dvigala – zunanji izvajalec.

Delovanje sistema požarnega javljanja in sestrskega klica

Sistem požarnega javljanja in sistrskega klica trenutno deluje brez večjih lažnih intervencij. Ob aktivaciji smo zaznali več lažnih alarmov, zaradi preobčutljivosti posameznih enot v sistemu. Ob rednem vzdrževanju in servisiranju ter zamenjavi preobčutljivih enot pa skoraj ne pride več do lažnih alarmov. Trenutno ocenjujemo, da je pojavljanje napak na sistemih minimalno.

Vgradnja tipala na zalogovniku tople vode

Po priporočilu zdravstvene inšpekcije smo vgradili na zalogovnik tople vode dodatno tipalo za merjenje temperature vode, ki omogoča vpogled temperature tople vode po celotnem zalogovniku tople vode. Vgradnja tipala nam omogoča preprečevati razvoj legionele v vodovodnem omrežju bivalne enote.

Pred zagonom vodnega kroženja v bazenu je bil opravljen servis bazenske tehnike in svetovanje pri uporabi. V pomivalnici je bil opravljen servis pomivalnega stroja in svetovanje za pravilno uporabo stroja.

IV. 3. KOMISIJA ZA SPREJEM, PREMESTITEV IN ODPUST UPORABNIKOV

V letu 2014 smo v Komisiji za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov (v nadaljevanju komisija za sprejem) obravnavali 5 prispelih prošenj za vključitev v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji in 4 prošnje za vključitev v storitev institucionalnega varstva. V storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji je bil sprejet en nov uporabnik in ena uporabnica, zaradi premestitve dveh uporabnikov v drug zavod.

V storitev institucionalnega varstva je bil v mesecu aprilu za stalno vključen en uporabnik, ki je bila pred tem, prihajal v hišo kot začasno vključen – 2 x po štirinajst dni. V mesecu avgustu je bil uporabnik storitve institucionalnega varstva premeščen v posebno socialni varstveni zavod zaradi specifičnih potreb uporabnika in ustrežnejše oskrbe.

V komisiji za sprejem smo obravnavali eno prejeto popolno prošnjo za vključitev v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Uporabnik je bil iz občine Ljubljana. Komisija je postopek ustavila, ker se je uporabnik med tem vključil v drug zavod.

V storitev dnevnega varstva smo v VDC INCE prejeli štiri nepopolne vloge. Ena vloga je bila dopolnjena, uporabnik pa uvrščen na čakalno listo, dve vlogi še vedno nista bili dopolnjeni, za enega pa je postopek Komisija ustavila, ker se je vključil v drug zavod.

Ob koncu leta 2014 je na seznamu čakajočih za sprejem v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji 8 uporabnikov, iz naslednjih občin: Lukovica, Vodice, Domžale, Moravče, Mengeš, Ljubljana-Moste Polje.

Obravnavana sta bila dva prednostna sprejema kandidata, zaradi posebnih socialnih razmer kandidata.

V letu 2014 smo v storitev institucionalnega varstva prejeli 1 popolno vlogo. Postopek je komisija ustavila, ker je bil med tem sprejet v drug zavod. Za začasen sprejem v storitev institucionalnega varstva sta bili dve popolni prošnji in obe ugodno rešeni. En uporabnik se je vključil za obdobje 6 tednov, drug pa je bil vključen za stalno, saj je bil hkrati na seznamu čakajočih za stalno vključitev v storitev institucionalnega varstva.

V letu 2014 smo v storitev institucionalnega varstva prejeli eno nepopolno vlogo. Postopek je komisija ustavila, saj se je v tem času uporabnik že vključil v drug zavod.

Zaradi premestitve uporabnika v drug zavod smo se prizadevali prosto mesto v institucionalnem varstvu zapolniti. Vključitev smo predlagali uporabnici, katero smo že daljše obdobje pripravljali na vključitev, zaradi ostarelih staršev. Zaradi ocene, da je vključitev nujna smo se povezali tudi z zunanjimi institucijami, s Centrom za socialno delo, ki je ravno tako presodilo o nujnosti vključitve. Do vključitve uporabnice ni prišlo, saj so sorodniki nasprotovali. Po smrti mame so ji ustrezno bivanje uredili v hiši sorodnikov.

Na vključitev v storitev institucionalnega varstva se trenutno pripravlja uporabnik, ki je ravno tako uporabnik dnevnega varstva, doma pa ne zmorejo poskrbeti za vse njegove potrebe, saj je mama že ostarela.

Trenutno je na seznamu čakajočih v storitev institucionalnega varstva 10 uporabnikov.

ZAČASNI SPREJEM UPORABNIKOV V STORITEV INSTITUCIONALNEGA VARSTVA

V komisiji za sprejem smo obravnavali tudi dvačasna sprejema v storitev institucionalnega varstva. Uporabnik, ki je hkrati vključen tudi v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji v VDC INCE, je bil začasno vključen v institucionalno varstvo. V mesecu aprilu do meseca junija 2014, za obdobje 6 tednov. Pri drugem uporabniku je bila začasna vključitev odpovedana zaradi stalne vključitve v isto storitev.

Komisija za sprejem je pri svojem delu upoštevala smernice in izhodišča, ki so bile na nivoju zavoda kreirane v letu 2009 - 2011, da mora biti vsaka nova vloga opremljena tudi s psihiatričnim mnenjem. Kadar je dana vloga, kjer gre pri posamezniku za zahtevnejšo ali celo kombinirano motnjo pa je potrebno posameznika in starše ali zakonite zastopnike povabiti na razgovor in povzeti čim bolj poglobljeno osebno anamnezo, ki lahko opredeli ali VDC INCE ima kapacitete in izvaja storitve, ki celostno in kakovostno obravnava potrebe teh kandidatov.

Vsekakor je bilo pomembno tudi sprejem novih vlog, urejanje dokumentacije in vodenje evidenc.

V primerih sporazumne prekinitve storitev pa smo v okviru Komisije sodelovali tudi z ostalimi institucijami zaradi iskanja najboljših možnosti za posameznika in skrbi za našega uporabnika. V primeru sporazumne prekinitve storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji je bilo sodelovanje multidisciplinarno (socialno varstveni zavod kamor je uporabnik premeščen, Center za socialno delo, in mi kot varstveno delovni center). Redno sodelujemo tudi s psihiatričnimi ustanovami in s psihiatri in sicer zaradi iskanja najboljših možnosti vključitve za uporabnika.

PRIPRAVA POSAMEZNIKA NA SPREJEM IN POSTOPNA INTEGRACIJA NOVINCEV V VDC INCE

Strokovno delo se torej vključuje že ob samem prejemu Vloge za sprejem uporabnika v storitve v VDC. Pred uvrstitvijo posameznika na seznam čakajočih za sprejem v storitev institucionalnega varstva in/ali v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji se strokovni delavec skupaj z ostalimi člani Komisije posvetuje o možnostih obravnave in zadovoljitve specifičnih potreb posameznika. Posameznikovo motnjo in funkcioniranje ter o težavah in načinu integracije se bolj poglobljeno obravnava na srečanju pred sprejemom v VDC. Srečanja se udeleži strokovni delavec/psiholog, kandidat in zakoniti zastopniki.

SPREMLJANJE IN UREJANJE DOKUMENTACIJE IN VODENJE EVIDENC, KI JIH ZAHTEVAJO PRAVILNIKI

V okviru Komisije za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov so se v letu 2014 vodile evidence, ki so predpisane s pravilniki s tega področja:

Te evidence so:

- ♣ **Evidenca prispelih prošelj po vrstnem redu prispetja popolnih prošelj** (storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji),
- ♣ **Evidenca prispelih prošelj po vrstnem redu prispetja popolnih prošelj** (institucionalno varstvo),
- ♣ **Evidenca nepopolnih prošelj po vrstnem redu prispetja** (storitev vodenje, varstvo in zaposlitve pod posebnimi pogoji),
- ♣ **Evidenca nepopolnih prošelj po vrstnem redu prispetja** (storitev institucionalnega varstva),
- ♣ In seznamih povzeti po evidencah:
- ♣ **Seznam čakajočih za sprejem** (storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji),
- ♣ **Seznam čakajočih za sprejem** (v enoto Litija),
- ♣ **Seznam čakajočih za sprejem** (institucionalno varstvo – Naša hiša).

IV. 4. OSTALI DOGODKI IN AKTIVNOSTI

IV. 4.1. ANKETA O ZADOVOLJSTVU UPORABNIKOV

Za leto 2014 smo z anketo ugotavljali zadovoljstvo uporabnikov s storitvami v VDC INCE.

Iz skupnega seštevka rezultatov ankete ugotavljamo, da je 92% odstotkov uporabnikov zadovoljnih z izvajanjem storitve v VDC INCE.

Njihove izražene misli bomo upoštevali v nadaljnjem načrtovanju in izvedbi dela.

Poročilo se nahaja v prilogi Poslovnega poročila 2014.

IV. 4.2. REDNI IN IZREDNI NADZORI VDC INCE

V letu 2014 so bili v VDC INCE izvedeni naslednji nadzori oziroma inšpekcijski pregledi:

1. Inšpekcijski pregled - Ministrstva za zdravje RS – Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije,
2. Inšpekcijski pregled - Nacionalni inštitut za varno hrano, Laboratorij za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin,
3. Nadzor Inšpektorata za delo - delovna razmerja,
4. Nadzor Inšpektorata za delo - varstvo pri delu,
5. redni in izredni pregledi Zavoda za varovanje zdravja,
6. redni pregledi ustreznosti aparaturne in strojne opreme iz Varstva pri delu,
7. notranja revizija s strani pooblaščenca zunanje revizije,
8. vzdrževalni in zakonski pregledi vezani na posamezne sisteme (požarni in vplomni sistem, dvigalo, ogrevanje, itd.)

IV. 4.3. IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV

V letu 2014 smo v VDC INCE organizirali oziroma napotili izobraževanje za zaposlene:

1. celoletno redno mesečno SUPERVIZIJO za strokovne sodelavce (12 in 10),
2. redno mesečno SUPERVIZIJO za strokovne delavce (od septembra 2014) (7),
3. Ocenjevanje in napredovanje JU (3),
4. usposabljanje iz Varstva pri delu (za vse zaposlene),
5. "Temeljni postopki oživljanja" in "Epi status" (za vse zaposlene),
6. Seminar v okviru Sindikata (1),
7. Vodenje evropskih projektov (1),
8. Žalovanje celi rane - izobraževanje za primer smrti uporabnika in paliativna oskrba - Hospic (14),
9. Rehabilitacijska zdravstvena nega (3),
10. Zapleti in nujna stanja pri rehabilitaciji gibalno oviranih (2),
11. Vodenje in rehabilitacija bolnikov s kronično bolečino (2).
12. Ocenjevanje težav v duševnem zdravju odraslih z motnjami v duševnem razvoju z uporabo MINI PAS-ADD (2),
13. usposabljanje upravljanja s programom evdentiranja delovnega časa,
14. Uvajanje e - računov (1),
15. Poročila v javnih zavodih (za računovodstvo) (1).

Redno so potekali prenosi znanja in intervizije s strani strokovnih delavcev strokovnim sodelavcem v okviru tedenskih in dnevnih strukturiranih sestankov z zaposlenimi (pregledi dela z uporabnikom, uporabniki, prepoznavanje osebnostne in skupinske dinamike, načini vplivanja in izboljšanja počutja ter kvalitete življenja uporabnikov.)

IV.4.4. MENTORSTVO, IZVAJANJE ŠTUDENSTSKE in dijaške PRAKSE

Kot vsako leto smo v smislu priprave učencev OVI in njihovo spoznavanje z varstveno delovnim centrom organizirali dvotedensko prakso za učence OVI šol Roje in CJL Janez Levec Ljubljana.

Nudimo študentsko delo za študente medicine, višje zdravstvene šole in psihologije.

Postali smo učna baza za dijake na praksi Srednje zdravstvene šole Ljubljana. Podpisali smo medsebojne akte sodelovanja in izvedli prakso za dijake.

IV.4.5. SODELOVANJE Z DRUŠTVOM SOŽITJE

Društvo Sožitje Mengeš tri do štirikrat tedensko izvaja aktivnosti, v katere so poleg uporabnikov INCE, vključene tudi osebe z motnjo v duševnem razvoju, ki niso vključene v VDC INCE. Aktivnosti so telovadba, glasbena in plesna skupina, socialne delavnice. V vse omenjene aktivnosti so redno vključeni uporabniki VDC INCE. Vodje posameznih enot redno (dnevno in tedensko) sodelujejo s predstavnico Društva Sožitje pri usklajevanju prihodov uporabnikov na aktivnosti ali nastope. Zaposleni bivalne dnevno izvajajo prevoze stanovalcev Naše hiše na in z popoldanskimi aktivnostmi izvajane v okviru Društva Sožitje.

V okviru Društva Sožitje Mengeš in Zveze Sožitje se uporabniki VDC INCE udeležujejo njihovih vsakoletnih poletnih taborov. Z njihovo pomočjo se je 21 uporabnikov bivalne enote udeležilo različnih taborov, izbranih primerno njihovim željam in sposobnostim, po vsej Sloveniji. V okviru taborov se srečujejo z odraslimi z motnjo v duševnem razvoju izven našega zavoda in jim je poleg aktivnosti in prijetnega doživljanja, predvsem v naravi, zagotovljeno širjenje oziroma zadrževanje socialne mreže. Udeležba na taborih omogoča uporabnikom VDC INCE nepozabna in nepogrešljiva doživetja, veselijo se jih in smo jim zanje iskreno hvaležni.

Društvo Sožitje Mengeš (tudi) za naše uporabnike organizira pustovanje in prednovoletno zabavo, ki sta nepogrešljivi v življenju uporabnikov.

Društvo Sožitje Mengeš organizira za uporabnike in njihove svojce tudi izlete in pohodniške izlete. Na slednje se ob vikendih zelo radi odpravijo v vse večjem številu tudi stanovalci bivalne enote. Udeležba na izletih jim ogromno pomeni.

Zaposleni VDC INCE (izven dela v VDC INCE) sodelujejo v izvajanju ali spremstvu na taborih Zveze Sožitje ali v organih delovanja društva.

IV. 4.6. PRISOTNOST V JAVNEM ŽIVLJENJU IN MEDIJIH

Dejavnost smo promovirali z razstavami v domači galeriji, v ožjem lokalnem okolju in širšem regionalnem okolju. O prireditvah smo s pomočjo vabil seznanjali širše strokovni in poljuden krog ljudi.

Prisotni smo bili na tradicionalnih in drugih prireditvah v ožjem lokalnem in malce oddaljenih krajih.

Ob pomembnih dogodkih, odprtih razstave so bili članki objavljeni tudi v lokalnih časopisih občine Komenda in Kamnik. Objavljena sta bila prispevek v Gorenjskem glasu in Gorenjskem radiu v času razstave fotografij uporabnika v Srednješolskem centru Kranj.

V časopisu Nedelo je bil v predbožičnem času objavljen daljši čuten in lep članek o življenju ene izmed uporabnic in delu keramične delavnice VDC INCE.

Žal smo bili prisotni tudi v dnevnem časopisju in televizijskih posnetkih v okviru vsebin, ki ne prispevajo v dobro zavodu in so v odmiku od strokovnega in etičnega delovanja z uporabniki naših storitev in na splošno.

V okviru prepoznavnosti novega objekta za izvajanja storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji VDC INCE, smo bili opisno in slikovno prisotni v nekaj mednarodnih in domačih poljudnih in strokovnih revijah za arhitekturo in na ta način približali populacijo oseb z motnjo v duševnem razvoju običajni populaciji. Narejeno je bilo obilo v smeri prepoznavnosti in potreb oseb z motnjo v duševnem razvoju in s tem občutljivosti oblikovanja ustrezne arhitekture za njihovo bivanje in delo. Objekt novogradnje je bil med desetimi izbranimi za kandidaturu za Plečnikovo nagrado. Povabljeni smo bili in smo sodelovali v slovenskem večdnevem dogodku Odprte hiše, kjer je bil objekt na ogled zainteresiranim. Vodenega ogleda se je udeležilo 30 ljudi. O objektu je bil narejen filmček, ki je na ogled tudi na naši internet strani. Objekt z namenom izvajanja storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji in populacija oseb z motnjo v duševnem razvoju je bila predstavljena v okviru prispevka na slovenskih arhitekturnih dnevih. V pomoč pri oblikovanju podobnih objektov smo omogočili nekaj zainteresiranim posameznikom.

Redno smo obnavljali in dopolnjevali internet strani VDC INCE. Nanjo smo umestili opis preteklih in aktualnih dogodkov s fotografijami, nekatere izmed njih so spisali uporabniki VDC INCE in opremili prodajno galerijo enote INCE ZU. Je pomemben medij vzpostavljanja kontakta z okoljem in rednega poročanja dogajanja v VDC INCE.

Aktivno smo bili prisotni na Mihaelovem sejmu v Mengšu, kjer smo sodelovali s stojnico, v okviru Društva Sožitje v Knjižnici Domžale, na povabilo MDDSZ smo naše izdelke predstavili v avli Ministrstva, razstavljali smo v Koželjevi domačiji v sodelovanju s turističnim društvom Komenda in se udeleževali njihovih tradicionalnih prireditev, vzpostavili kvalitetno sodelovanje s Srednje šolskim centrom Kranj in se približali populaciji srednješolske mladine, uporabniki in strokovni delavci so sodelovali s svojimi prispevki na posvetu namenjenem osebam z motnjo v duševnem razvoju, uporabniki so bili aktivni tudi v okviru Abilimpijade in specialne olimpijade, skupina uporabnikov s strokovnim sodelavcem je bila aktivna pri oblikovanju dogodkov v okviru Pravljične dežele v Gorajtah, glasbena skupina uporabnikov iz bivalne enote je nastopala ne nekaterih vabljenih dogodkih, vzpostavili pomembo sodelovanje s Kulturnim društvom Kranj, s katerim načrtujemo ponovno gostujočo razstavo, itd.

IV. 4.7. PREDLOG PORABE PRESEŽKA IZ LETA 2014

Iz leta 2014 je ostalo nerazporejenih in neporabljenih 59,5 tisoč evrov sredstev.

Predlog porabe je:

		vrednost eurov
1.	<i>sanacija kopalnic in toaletnih prostorov v bivalni enoti</i>	4.000
2.	<i>slikopleskarska dela na objektu novogradnje enote Mengeš</i>	4.000
3.	<i>posodobitev kiparske delavnice</i>	4.500
4.	<i>posteljnina, pregrinjala, oddeje, vzglavniki (objekt novogradnje)</i>	2.000
5.	<i>izobraževanja, teambuildingi, strokovne ekskurzije za zaposlene</i>	15.000
6.	<i>posoda in pripomočki za terapevtsko kuhinjo (objekt novogradnje)</i>	3.500
7.	<i>vzglavniki, tuhnje in oddeje za uporabnike bivalne enote</i>	2.500
8.	skupaj	35.500
	Nerazporejeno (predvidoma za izplačilo 4/4 plačnega nesorazmerja)	24 tisoč

- sanacija kopalnic in toaletnih prostorov v bivalni enoti** – 4.000 evrov. V kopalnicah in toaletnih prostorih namenjenih uporabnikom v bivalni enoti je potrebno zamenjati wc kotličke, wc krtačke, zamenjati gumijaste podloge, tuš kabine, prebeliti stropove, itd.,
- slikopleskarska (in druga vdrževalna) dela v objektu novogradnje enote Mengeš** – 4.000 evrov. Na objektu novogradnje se pojavljajo manjše razpoke, ki izhajajo iz različnih krčenj in raztezanj materialov oziroma sten. Prav tako so zaradi uporabe 80 uporabnikov stene delavnic, hodnikov in skupnih prostorov nenehno podvržene različnim poškodbam in umazaniji. V smeri gospodarnega ohranjanja prostorov novogradnje so omenjena stalna slikopleskarska vdrževalna dela nujno potrebna in neizogibna,
- posodobitev kiparske delavnice** (slikopleskanje, postavitve knauf sten, polic, itd) – 4.500 EUR. Prostore keramične delavnice je potrebno posodobiti in narediti prijetnejše za izvajanje storitve varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji. Umestiti je potrebno ločen prostor za shranjevanje vseh potrebnih materialov in polizdelkov ter oblikovati prijetnejše okolje za delo z uporabniki. V vseh letih umetniške enote niso bila izvedena nobena dela v smeri posodobitve ali investicijskega vzdrževanja. Strošek ostale preureditve umetniške enote, to je pisarne strokovne delavke, skladišča in dela galerije bo v primeru nadaljnjega najema prostorov enote INCE ZU v Mostah pri Komendi, strošek najemodajalca.
- posteljnina, pregrinjala, oddeje, vzglavniki in posteljnina** - 2.000 evrov- za sobe za počitek v objektu novogradnje, ki so neopremljene (da bodo prostori lahko služili svojemu namenu),
- izobraževanja, usposabljanja, teambuildingi in strokovne ekskurzije za zaposlene** - 15.000 evrov. Kakovost dela z uporabniki bomo lahko zagotovili le s kvalitetno ekipo strokovnih delavcev in sodelavcev. V preteklih letih zaradi aktualnega dogajanja v VDC INCE, vpetosti zaposlenih zaposlenih v dogajanja, ki niso bila v korist zavodu in uporabnikom ter na drugi strani preobremenjenosti določenih zaposlenih, ki so bili ključni pri opravljanju presežnih delovnih nalogah, ki so izhajale iz aktualne situacije zavoda, nismo bili zmožni nameniti toliko pozornosti in časa strokovnemu izobraževanju in strokovnemu napredovanju zaposlenih. Predlagane vsebine: Kodeks etičnih načel, Profesionalno delo z uporabniki, Zakonodaja na področju izvajanja storitev varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji ter institucionalnega varstva OMDR, ožja specialistična področja (psihološka obravnava, delovno terapevtska obravnava), zdravstveno področje - Luskavica, kožne bolezni in alergijske reakcije

ter zdravstvena nega, Vloga medicinske sestre pri pacientu s kroničnimi obolenji, Motivacijske tehnike za delo s pacienti, Staranje OMDR, gerontologija, demenca, Agresivni preboji in soočanje z njimi, OMDR in spolnost, Duševne motnje – razpoloženske motnje, Prepoznavanja mejne osebnostne motnje in kako pristopiti k svetovanju, Psihosomatske motnje in pridružene telesne in duševne motnje, Vedenjske motnje pri osebah z motnjo v duševnem razvoju in duševnem zdravju, Anksiozne motnje pri osebah z motnjo v duševnem razvoju, Motivacijski intervju ali kako motivirati nemotivirane, izobraževanja iz področij kongnitivno vedenjske terapije, transakcijske analize oziroma drugih psihoterapevtskih šol, delo z gluhi in naglušni, področja telesne aktivnosti, Postravmatska stresna motnja in izgorelost pri ljudeh v pomagajočih poklicih, Komunikacija, Vrednote, Kako reagirati v različnih problemskih situacijah v odnosih s strankami in drugimi, Prehrana in prilagoditev jedilnikov za osebe z boleznijo prebavnega trakta, Način prehrane pri manjšem obsegu telesne aktivnosti obolelega človeka, Makrobiotična prehrana in sestava jedilnika s ciljno dieto, Sodobni trendi v prehranjevanju, s področij umetniškega ustvarjanja: tečaj šivanja in krojenja, tečaj porcelana, tečaj raku tehnike,.. veččine vodenja tima, zakonodaja na področju socialnega varstva, javnih zavodov in poslovanja, področja razpisov evropskih projektov, računalniška usposabljanja (npr. Excell), team buldingi, Varstvo pri delu, Kaj mobbing je in kaj ne, itd.

6. **posoda in pripomočki za terapevtsko kuhinjo** - 3.500 eurov: za učno (terapevtsko) kuhinjo v objektu novogradnje, ki je popolnoma neopremljena in ne more sužiti svojemu namenu. Kuhinja je brez loncev, posode, pekačev, pribora, krožnikov, posod za shranjevanje, mešalnika, itd. V preteklem letu smo si za nekaj izvedb učne kuhinje sposodili malo posode v bivalne enoti, kar je neizvedljivo, ker tudi bivalna enota deluje na minimalni količini potrebne posode za redno prehrano uporabnikov,
7. **vzglavniki in tuhnje za uporabnike v bivalni enoti** - 2.500 eurov. Izhajajoč iz specifičnih lastnosti populacije (večja obolelost in zmanjšane zmožnosti zadrževanja telesnih tekočin) ocenjujemo zamenjavo vzglavnikov in oddej kot nujno potrebno. Vzglavniki in uporabniki so v uporabi od leta 2002 (ki so ostali isti tudi ob premestitvah uporabnikov). Zamenjali jih bomo postopoma glede na razpoložljiva sredstva.

V. NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH ALI NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA DELA

V letu 2014 prepoznavamo nedopustne posledice pri izvajanju programa predvsem v delu, ki se nanaša na interese skupin in posameznikov, ki so delovali stran od strokovnega in etičnega (so)delovanja, vodili v mnoge prijave in nadzore ter prispevke v medijih, ki so negativno vplivali na ugled zavoda in stran od strokovnega in etičnega dela z in za uporabnike ter primernih delovnih odnosov. Omenjeno je prispevalo tudi k izvajanju del, ki so jemala prostor (in čas) pomembnim (delovnim) nalogam, v korist in za uporabnike storitev in izčrpavanje kvalitetnega delovnega tima. Posledice zaznavamo tudi pri upadu zmožnosti izvajanja strokovnega dela, ki so izhajale iz ugotavljanja nepravilnosti, poskusov vzpostavljanja zahtevanega poslovanja v okviru pogodb o zaposlitvi, upada števila zaposlenih ter porabe ogromno časa za preglede poslovanja, sanacije nepravilnosti, odgovorov na tožbene postopke nekdanjih zaposlenih, itd.

Breme nezasedenosti delovnih mest v upravno računovodski službi zavoda, je ob težkih nalogah vzpostavljanja v zahtevano stanje, v času revizije in rednih nalogah zavoda, nosilo nekaj zaposlenih, ki zasedajo predvsem mesta vodij, z občasno pomočjo nekaterih strokovnih sodelavcev ter v.d. direktorice, kar se zrcali predvsem v njihovi veliki obremenjenosti in manjši osebni razpoložljivosti za druge pomembne strokovne naloge in dostojno življenje izven službe.

Na podlagi pregleda notranje revizije so bile ugotovljene nepravilnosti, ki so se zrcalile tudi v računovodskih izkazih, zaradi česar je bil izveden popravek Računovodskega poročila 2013.

Iz prej omenjenih razlogov so se v preteklem letu bistveno povečali stroški revizije, odvetniški stroški in stroški storitve zunanjega računovodstva.

Zaradi česar je bilo v smeri pozitivnega poslovanja zavoda v preteklem letu potreben Rebalans Finanačnega načrta 2014, kar je ponovno jemalo delovno razpoložljivost za druge naloge v zavodu.

Pri zaposlenih, ki so prevzemali prej opisane dodatne naloge, se obremenjenost z delovnimi nalogami kaže tudi v neizrabljenem letnem dopustu in opravljenih presežnih delovnih urah (stanje 19.2.2015):

- vodja bivalne enote: neizrabljenih 5 dni LD iz 2013, 22 dni LD 2014, 38 dni LD 2015 in 77 presežnih evidentiranih delovnih ur,
- vodja enote INCE ZU: 20 dni LD 2014, 37 dni LD 2014 in 40 presežnih evidentiranih delovnih ur,
- vodja enote Mengeš: neizrabljenih 8 dni LD iz leta 2013, 13 dni LD 2014, 41 dni LD 2015 in 82 presežnih delovnih ur
- v.d. direktorice: 12 dni neizrabljenega LD 2012, 15 dni neizrabljenega LD v 2013, 33 dni LD iz leta 2014, 33 dni LD 2015 in od 1.11.2014 (evidentiranih) presežnih delovnih ur 181.

Ves čas smo se trudili, da je strokovno delo z in za uporabnike ostajalo enako kvalitetno in občutljivo zanje, ustvarjali pogoje, ki so omogočali kvalitetno življenje uporabnikov in smo kljub aktualni situaciji dosegali strokoven razvoj zavoda.

VI. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI Z DOSEŽENIMI CILJI IZ POROČILA PRETEKLEGA LETA ALI VEČ PRETEKLIH LET

Kljub težki aktualni situaciji smo bili v primerjavi z lanskim in ostalimi leti uspešni. Uspešnost se kaže v postopnem strokovnem razvoju, odpravljanju nepravilnosti in vzpostavljanju zahtevanega, kar bo temelj za nadaljnje uspešno in strokovno delo.

VII. OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA GLEDE NA OPREDELJENE STANDARDE IN MERILA, KOT JIH JE PREDPISALO PRISTOJNO MINISTRSTVO OZIROMA ŽUPAN IN UKREPE ZA IZBOLJŠANJE UČINKOVITOSTI TER KVALITETE POSLOVANJA POSREDNEGA UPORABNIKA

Zavod je glede na opredeljene standarde in merila, kot jih je predpisalo Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve, deloval gospodarno in učinkovito.

S finančnimi sredstvi smo se obnašali gospodarno in varčno, kljub zmanjšanim sredstvom in zmanjšanju prihodkov ter aktualni situaciji.

VIII. OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA POSREDNEGA UPORABNIKA

V preteklem letu smo imeli v skladu z zakonodajo redni finančnega nadzor v VDC INCE. Na podlagi ugotovitev je bilo revidirano računovodsko poročilo 2013 in bili izvedeni nekateri ukrepi za sanacijo in vzpostavitev zakonsko zahtevanega stanja.

IX. POJASNILA NA PODROČJIH, KJER ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI, ZAKAJ CILJI NISO BILI DOSEŽENI. POJASNILA MORAJO VSEBOVATI SEZNAM UKREPOV IN TERMINSKI NAČIN ZA DOSEGANJE ZASTAVLJENIH CILJEV IN UKREPOV, ČE ZASTAVLJENI CILJI NISO IZVEDLJIVI

Načrtovane dejavnosti smo izvedli. Nedosežena je ostala izvedba manjših investicijskih vlaganj, to je prilagoditev kombija za prevoz z invalidskim vozičkom, itd, ki jih je bilo nemogoče vnesti v razpoložljiv čas ob upoštevanju obremenjenosti na ostalih delovnih področjih.

Izobraževanja za zaposlene so bila zaradi prej omenjenih razlogov izvedena v manjšem obsegu in jih načrtujemo v okviru naslednjega leta oziroma prihodnjih let (tudi v okviru sredstev predloga porabe poslovnega izvida).

Iz istih razlogov ni bilo izvedeno svečano odprtje objekta novogradnje. Želimo si, da nam uspe v prihodnjem letu.

X. OCENA UČINKOV POSLOVANJA POSREDNEGA UPORABNIKA NA DRUGA PODROČJA, PREDVSEM NA GOSPODARSTVO, SOCIALO, VARSTVO OKOLJA, REGIONALNI RAZVOJ IN UREJANJE PROSTORA

Varstveno delovni center INCE je regijski center na področju Obkrajinske regije.

Z izvajanjem socialnovarstvene storitve vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji pokrivamo področja občin Mengeš, Domžale, Kamnik, Komenda, Trzin, Moravče in Lukovica. V VDC INCE so vključeni tudi uporabniki drugih občin (zapisano v uvodnem delu Poslovnega poročila 2014).

Z lokalno skupnostjo dobro sodelujemo predvsem na področju kulturnih dejavnosti in v okviru vseh upravnih zadev.

Prispevamo k poklicnem usposabljanju dijakov in študentov. Postopno vključujemo prostovoljce.

Zelo dobro sodelujemo z vsemi pristojnimi Centri za socialno delo oziroma za uporabnika ključnimi institucijami (zdravstvenimi domovi, bolnišnicami, ambulantami, Domom počitka,..)

Zaposlena je vključena v verificiranje strokovnih programov in preverjanje na strokovnih izpitih v okviru Socialne zbornice.

XI. DRUGA POJASNILA, KI VSEBUJEJO ANALIZO KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE, PODATKE O UPRAVIČENCIH, CENE STORITEV TER POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH

a) ANALIZA KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE

Datum soglasja ustanovitelja k aktu o sistemizaciji 15.9.2009, ki ga je Svet zavoda sprejel 15.2.2009.

Kadrovski načrt za leti 2014 in 2015 je bil sprejet na Svetu zavoda dne 26.5.2014 z dopolnitvami 8.7.2014 in potrjen s strani MDDSZ dne 16.9.2014 (prejet 23.9.2014).

[Priloga: Tabela 2 – Delovna mesta v zavodu](#)

[Priloga: Tabela 3 – Izračun kadrovskega normativa in primerjava glede na dejansko zaposlene delavce \(stanje na dan 31.12.2014\)](#)

[Priloga: Tabela 4 – Plače zaposlenih po stroškovnih nosilcih za december 2014](#)

[Priloga: Tabela 5 – Plača direktorja zavoda \(stanje december 2013\)](#)

[Priloga: Tabela 8 – Realizacija kadrovskega načrta](#)

V preteklem letu smo zasledili upad števila zaposlenih na delovnih mestih v zavodu, ki je bil obremenjujoč za zavod predvsem v večini leta. Na koncu leta 2014 je bilo zasedenih 20 delovnih mest od 21 pripadajočih na viru MDDSZ, 8 (od 8) na viru institucionalnega varstva in 4 (od 4) področje ZZSZ. Na dan 31.12.2014 ni bilo zasedeno eno DM odobreno v okviru Kadrovskega načrta.

Tekom leta smo pridobili 6 soglasij k nadomestnim zaposlitvam in zaposlene v večini nadomestili (5).

Anketo o zadovoljstvu z delovno situacijo v letu 2014 je v VDC INCE reševalo 28 zaposlenih (od 32). Zaposleni so anketo reševali v enoti INCE Mengeš, INCE ZU, upravno računovodski službi in v enoti INCE Naša hiša. Zaposleni so zadovoljstvo izražali na 5-stopenjski lestvici. Ocenjevali so 21 dejavnikov v delovnem okolju. Anketa je bila izvedla v anonimnosti.

Rezultati ankete kažejo, da so zaposleni z merjenimi dejavniki v delovni situaciji povprečno zadovoljni. Povprečno so bili zaposleni zadovoljni z rezultati skupnega dela v VDC INCE.

Bolj so zaposleni zadovoljni z rezultati svojega lastnega dela, še vedno pa so zelo zadovoljni z neposrednimi vodjami po enotah in z odnosi med sodelavci.

Zaposleni so zadovoljni glede stalnosti zaposlitve in varnosti na delovnem mestu. Delo, ki ga opravljajo se jim je v letu 2014 zdelo povprečno ustvarjalno in zanimivo.

Zaposleni so tudi v letu 2014 pokazali največje nezadovoljstvo z njihovo možnostjo napredovanja, s plačo in drugimi materialnimi ugodnostmi. Nezadovoljni so tudi z možnostjo izobraževanja in osebnim strokovnim razvojem.

Obveščenost o dogodkih v zavodu so ocenjevali bolje kot lani. Soodločanje pri delu ocenjujejo tudi skoraj povprečno s tem, da se ocene razpršijo po vsej ocenjevalni lestvici, kar kaže na različna delovna mesta zaposlenih v zavodu.

Zaposleni so zadovoljni z ugledom svojega lastnega dela, celo bolj kot lani, manj pa so zadovoljni z ugledom ustanove. Povprečno je tudi zadovoljstvo s sodelovanjem z zakonitimi zastopniki in okolico. Ocene, ki so jih pripisovali dejavniku sodelovanja z okolico se razpršujejo po celotni ocenjevalni lestvici, kar zopet lahko kaže na različna delovna mesta v zavodu.

S sodelovanjem z uporabniki so zadovoljni oziroma celo zelo zadovoljni. Pripisovali so visoke ocene. Povprečna ocena zaposlenih glede zadovoljstva s sodelovanjem z uporabniki je visoka, višja kot lansko obdobje. Zaskrbljujoče pa je dejstvo, da so 3 zaposleni sodelovanje z uporabniki ocenili z oceno (2).

Glede usmeritve zavoda, razvoja zavoda in glede strokovnega razvoja zavoda zaposleni izražajo povprečno zadovoljstvo, vsekakor pa bolje, kot v preteklem anketiranem obdobju.

Podrobno poročilo se nahaja v prilogi Poslovnega sporočila. Izpostavljena stališča v okviru ankete zaposlenih bodo vsebina dela z zaposlenimi in širše v prihodnje.

b) PODATKI O UPRAVIČENCIH

[Priloga: Tabela 6 – Število upravičencev na dan 31.12.2014](#)

[Priloga: Tabela 7 – Starostna struktura upravičencev na dan 31.12.2014](#)

c) CENE STORITEV

Cene storitev so bile v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 naslednje - **cena je izračunana na upravičenca oz. oskrbovanca na dan:**

Vrsta storitve	Cena storitve na 31.12.2014	Cena storitve na 31.12.2013	indeks rasti
1. STORITEV VODENJA, VARSTVA IN ZAPOSLOTITVE POD POSEBNIMI POGOJI	30,08	30,76	97,79
2. STORITEV INSTITUCIONALNEGA VARSTVA (16 ur; Gobeljska cesta 100, Mengeš)	31,29	31,29	100
3. STORITEV ZDRAVSTVO (Gobeljska cesta 100, Mengeš)	9,23	9,34	98,82

e) POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH

Izvajali smo za redna – nujna investicijsko vzdrževanja v in na objektih, ki jih imamo v upravljanju ali najemu.

V letu 2014 smo izvedli predvidene aktivnosti:

- preselitev v objekt novogradnje na Ropretovi 23, Mengeš,
- nameščanje opreme v objekt novogradnje in prevzem objekta v upravljanje v jesenskem obdobju 2014,
- vzpostavljanje sistemov obratovanja objekta novogradnje na Ropretovi 23 (protipožarni in protivlomni sistem, sistemski ključ, nameščanje računalnikov in vzpostavitev računalniškega sistema, vzpostavitev posodobljenega sistema telefonije v objektu novogradnje in celotnem zavodu, itd), odprava pomankljivosti,
- vzpostavljanje sistema vzdrževanja in upravljanja sistemov (ogrevanja, požarnega in vlomnega varovanja, računalniškega sistema, itd), z zunanjimi izvajalci, kar je zahtevano s strani zakonodaje v Sloveniji,
- ureditev zunanje okolice objekta na južni stani, ki je trenutno v lasti občine, to je javno dobro. To je nasip zemlje in zasejanje zelenice ter namestitvev in zasaditev 5 gredic za zaposlitev z uporabniki,
- izboljšanje kvalitete zemlje (na zelenici ob novogradnji objekta na Ropretovi, ki je bila prazna in gradbiščna) z dosipom zdrave zemlje in strokovno urejanje dreves in zelenila ob objektu, ki je prezahtevno za vzdrževanje s strani uporabnikov in zahteva predvsem v prvih letih vodeno in strokovno nego. V naslednjih letih načrtujemo postopno uvajanje uporabnikov v delo urejanja okolice, v okviru, ki ga dopuščajo njihove zmožnosti in delovne kapacitete zavoda.

Drugih investicijskih vlaganj v preteklem letu ni bilo.

Poslovno poročilo VDC INCE za leto 2014 smo pripravili: vodje posameznih enot Samo Gabrilo, Carmen Pirc in Simona Tičar in v.d. direktorice Vladka Pacek, po predlogah in v sodelovanju z ostalimi zaposlenimi v zavodu.

Svet zavoda je na seji dne 24.2.2015 sprejel naslednje sklepe:

Sklep št. 8/7: Člani Sveta soglasno sprejmejo Poslovno poročilo 2014.

Mengeš, 19.2.2015

Vladka Pacek
v.d. direktorice VDC INCE